

**REDEGØRELSE  
FOR  
IKRAFTTRÆDEN FOR FÆRØERNE AF ÆNDRINGER  
AF BORGERLIG STRAFFELOV M.V.**

LANDFOGEDEN PÅ FÆRØERNE. DECEMBER 1985.

Redegørelse  
for  
ikrafttræden for Færøerne af ændringer  
af borgerlig straffelov m.v.

Redegørelsen er udarbejdet med henblik på at give det færøske hjemmestyre mulighed for at tages stilling til spørgsmålet om en ajourføring af straffelovgivningen.

Af redegørelsen fremgår, at ialt 21 love vedrørende ændringer af straffeloven og syv love, der har større eller mindre tilknytning til straffeloven, samt nogle administrative forskrifter (anordninger og bekendtgørelser), som er udstedt i medfør af disse love, ikke er sat i kraft for Færøerne.

Grunden hertil er, at spørgsmålet om lovenes og de administrative forskrifters ikrafttræden i en række tilfælde enten ikke har været forelagt for de færøske myndigheder, eller at der ikke foreligger svar på forelæggelsen. I to tilfælde har de færøske myndigheder meddelt, at man ikke ønsker lovene sat i kraft. I andre to tilfælde gælder lovene efter deres indhold ikke for Færøerne og indeholder ikke hjemmel for ikrafttræden ved kongelig anordning. I et tilfælde har lovtekniske problemer været til hinder for lovens ikrafttræden. I et andet tilfælde beror lovens ikrafttræden på udarbejdelse af en anordning herom. I et tredje tilfælde er de forhold, som loven regulerer, et færøsk særanliggende.

Det er embedets generelle synspunkt, at der for så vidt angår straffeloven og lovgivning med relation til straffeloven i videst muligt omfang bør være retsenhed i Danmark og på Færøerne. Af redegørelsen fremgår, at de fleste af de omhandlede love m.v., der ikke er sat i kraft for Færøerne, efter embedets opfattelse vil kunne sættes i kraft uden ændringer. Det må dog antages, at holdninger i samfundet vil være til hinder for ikraftsættelsen af enkelte love eller dele af disse. Dette gælder især lovgivningen om svangerskabsafbrydelse og lovgivningen, der frigiver pornografien.

Redegørelsen er inddelt i følgende afsnit:

1. En oversigt over de love vedrørende straffelovsændringer, der er sat i kraft for Færøerne.
2. En oversigt over de love vedrørende straffelovsændringer, der ikke er sat i kraft for Færøerne.
3. En oversigt over de love, der har relation til straffeloven, og som ikke er sat i kraft for Færøerne.
4. Bemærkninger til spørgsmålet om ikrafttræden for Færøerne af de i afsnit 2 nævnte love.
5. Bemærkninger til spørgsmålet om ikrafttræden for Færøerne af de i afsnit 3 nævnte love.
6. Den på Færøerne gældende straffelov.

Som bilag til redegørelsen er vedlagt de i afsnittene 2 og 3 nævnte love og i det omfang, hvori det er relevant for redegørelsen, de til grund for lovene liggende lovforslag med bemærkninger. De i bemærkningerne til lovforslaget nævnte betænkninger, indstillinger, udtalelser, konventioner m.v. er ikke medtaget. Endvidere vedlægges de i medfør af lovene udstedte administrative forskrifter.

Landfogeden (politimesteren) på Færøerne, december 1985.

M. Nepper-Christensen

AFSNIT 1

Straffelovsændringer,  
der er sat i kraft for Færøerne.

Borgerlig straffelov nr. 126 af 15. april 1930 gælder for Færøerne med de ændringer, der følger af nedennævnte love.

1. Lov nr. 161 af 18. maj 1937 om ophævelse af § 242 i borgerlig straffelov af 15. april 1930.
2. Lov nr. 162 af 18. maj 1937 om ændring i § 235 i borgerlig straffelov af 15. april 1930.
3. Lov nr. 87 af 15. marts 1939 om ændringer i og tilføjelser til borgerlig straffelov af 15. april 1930. (Kapitlerne 5, 6, 11, 12, 13, 14, 24, 25 og 27).
4. Lov nr. 88 af 15. marts 1939 om ændret affattelse af forskellige bestemmelser i borgerlig straffelov af 15. april 1930. (§§ 11, 17, 61, 78, 79, 97 og 271).
5. Lov nr. 286 af 18. juni 1951 om ændring af reglerne om fortabelse af rettigheder som følge af straf (§§ 78 og 79).
6. Lov nr. 225 af 7. juni 1952 om ændringer i og tilføjelser til borgerlig straffelov af 15. april 1930, jfr. lovbekendtgørelse nr. 215 af 24. juni 1939. (Forbrydelser mod statens selvstændighed og sikkerhed m.v., kapitlerne 12 og 13 m.m.).
7. Lov nr. 120 af 17. maj 1956 om ændringer i borgelig straffelov. (Om løsladelse på prøve m.v.).
8. Lov nr. 177 af 23. juni 1956 om foranstaltninger i anledning af svangerskab m.v. (Ophævelse af straffelovens § 235, stk. 2).
9. Lov nr. 138 af 31. marts 1960 om ændringer i borgelig straffelov. (Indsættelse af § 7, stk. 2, ophævelse af § 56, stk. 2, og ændring af § 86).
10. Lov nr. 163 af 31. maj 1961 om ændringer i borgerlig straffelov. (Ungdomsfængsel, betingede domme m.v.).

11. Lov nr. 212 af 4. juni 1965 om ændringer i borgerlig straffelov. (Konfiskation, fuldbyrdelse af frihedsstraf m.v.).
12. Lov nr. 276 af 18. juni 1969 om ændring af borgerlig straffelov. (Narkotikakriminalitet).
13. Lov nr. 519 af 23. december 1970 om ændringer af borgerlig straffelov. (Fremmede straffedommes retskraft).
14. Lov nr. 288 af 9. juni 1971 om ændring af borgerlig straffelov. (Forbud mod racediskrimination).
15. Lov nr. 89 af 29 marts 1972 om ændring af borgerlig straffelov, af lov om ikrafttræden af borgerlig straffelov m.m., af lov om rettens pleje og af lov om uretmæssig konkurrence og varebetegnelse. (Privatlivets fred m.m.).
16. Lov nr. 95 af 29. marts 1972 om ændring af borgerlig straffelov. (Kapring af luftfartøjer).
17. Lov nr. 320 af 13. juni 1973 om ændring af borgerlig straffelov, af lov om ikrafttræden af borgerlig straffelov m.m. og af lov om rettens pleje. (Strafferetlige særforanstaltninger m.v.).
18. Lov nr. 285 af 14. juni 1974 om ændring af retsplejeloven og borgerlig straffelov. (Bødeforelægsgrænsen m.v.).

AFSNIT 2

Straffelovsændringer,  
der ikke er sat i kraft for Færøerne.



1. Lov nr. 123 af 13. marts 1943 om ydelse af juridisk bistand samt inkasso- og detektivvirksomhed m.v. (Ophævelse af straffelovens § 205).
2. Lov nr. 256 af 27. maj 1950 om værn af dyr. (Ophævelse af straffelovens § 196).
3. Lov nr. 248 af 9. juni 1967 om ændringer i borgerlig straffelov. (Forældelse, pornografi, homoseksuel prostitution m.v.).
4. Lov nr. 224 af 4. juni 1969 om ændring af borgerlig straffelov. (Pornografiske billeder m.v.).
5. Lov nr. 120 af 24. marts 1970 om svangerskabsafbrydelse. (Ophævelse af straffelovens § 243).
6. Lov nr. 550 af 22. december 1971 om ændring af borgerlig straffelov. (Skattesvig og indsmugling).
7. Lov nr. 538 af 13. december 1972 om ændring af borgerlig straffelov. (Sabotage mod luftfartøjer m.m.).
8. Lov nr. 319 af 13. juni 1973 om ændring af borgerlig straffelov. (Mindre berigelsesforbrydelser m.m.).
9. Lov nr. 250 af 12. juni 1975 om ændring af borgerlig straffelov, aftaleloven m.v. (Bekæmpelse af skadelig økonomisk virksomhed m.v.).
10. Lov nr. 266 af 26. juni 1975 om ændring af konkursloven, tvangsakkordloven m.v. (Betalingsstandsning m.v.).
11. Lov nr. 268 af 26. juni 1975 om ændring af borgerlig straffelov, af lov om ikrafttræden af borgerlig straffelov m.m. og af retsplejeloven. (Psykisk abnormitet, narkotikakriminalitet, beskyttelse af diplomater m.v.).
12. Lov nr. 195 af 28. april 1976 om ændring af borgerlig straffelov. (Forbrydelser mod kønssædeligheden).

13. Lov nr. 191 af 3. maj 1978 om ændring af borgerlig straffelov. (Bekæmpelse af terrorisme).
14. Lov nr. 132 af 9. april 1980 om ændring af borgerlig straffelov. (Afsoning af udenretlige bøder).
15. Lov nr. 252 af 16. juni 1980 om ændring af borgerlig straffelov. (Pornografiske billeder af børn).
16. Lov nr. 256 af 27. maj 1981 om ændring af borgerlig straffelov. (Voldtægt, røveri og brandstiftelse).
17. Lov nr. 160 af 28. april 1982 om ændring af borgerlig straffelov og lov om euforiserende stoffer. ("Narkotikahæleri").
18. Lov nr. 239 af 1. juni 1982 om ændring af borgerlig straffelov. (Straffene for berigelsesforbrydelser m.v.).
19. Lov nr. 228 af 6. juni 1985 om ændring af borgerlig straffelov og lov om visse forholdsregler i henhold til De Forenede Nationers pagt.
20. Lov nr. 229 af 6. juni 1985 om ændring af straffeloven. (Datakriminalitet).
21. Lov nr. 573 af 19. december 1985 om ændringer af borgerlig straffelov. (Tavshedspligt).

AFSNIT 3

Love, der har relation til straffeloven,  
og som ikke er sat i kraft for Færøerne.

1. Lov nr. 156 af 10. maj 1967 som ændret ved lov nr. 228 af 6. juni 1985 om visse forholdsregler i henhold til De Forenede Nationers pagt.
2. Lov nr. 247 af 9. juni 1967 om ændringer af forskellige lovbestemmelser om forældelse af strafansvar.
3. Lov nr. 524 af 28. november 1969 om ændring af lov om pressens brug.
4. Lov nr. 252 af 12. juni 1975 om overførsel til andet land af retsforfølgning i straffesager.
5. Lov nr. 279 af 26. maj 1976 om ligsyn m.v.
6. Lov nr. 278 af 9. juni 1982 om forbud mod privates TV-overvågning m.v.
7. Lov nr. 233 af 6. juni 1985 om ændring af lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser. (Retskrav på erstatning).

AFSNIT 4

Bemærkninger

til

spørgsmålet om ikrafttræden for Færøerne  
af de i afsnit 2 nævnte love.

4.1. Lov nr. 123 af 13. marts 1943 om ydelse af juridisk bistand samt inkasso- og detektivvirksomhed. (Ophævelse af straffelovens § 205).

Bilag 1.

Loven gælder efter sit indhold ikke for Færøerne og indeholder ikke anordningshjemmel.

Straffelovens § 205 fastsætter straf for den, som i strid med derom givne bestemmelser gør sig en næringsvej af at udforske private livsforhold.

Loven ophæver straffelovens § 205 og regulerer forskellige former for erhvervsvirksomheders forhold- virksomhed, der består i juridisk rådgivning, inkassobureau-, detektivbureau- og ægteskabsbureauvirksomhed.

Loven benævnes ofte som "vinkelskriverloven".

Lovens bestemmelser finder ikke anvendelse på virksomhed som sagfører, auktionsleders inkassationer af auktionskøbsummer m.v., bistand, som ydes af statsautoriserede revisorer i spørgsmål, der står i forbindelse med regnskabs- og revisionsforhold, virksomhed, som jævnligt drives af banker, sparekasser og vekselerer inden for grænsen af almindelig bank- og sparekassevirksomhed, eller bistand, som sædvanlig ydes af arkitekter, bygmestre, rådgivende ingeniører og landinspektører som et naturligt led i deres almindelige erhvervsvirksomhed.

Lovens hovedindhold er et forbud mod, at de af loven omfattede virksomheder ved reklamering eller på anden måde anvender betegnelser, der er egnet til at give almenheden eller virksomheden ubekendte personer det indtryk, at virksomheden eller dens udøvere under nogen form har opnået godkendelse af det offentlige eller står under offentligt tilsyn, et forbud mod at anvende betegnelserne "retshjælp", "retskonsulent", "juridisk kontor" eller lignende betegnelse samt et forbud mod at give almenheden eller virksomheden ubekendte personer meddelelse om, at virksomheden yder juridisk rådgivning.

Loven er afløst af lov nr. 63 af 3. marts 1948 om ydelse af juridisk bistand samt om inkasso- og detektivvirksomhed m.v., hvis indhold i det væsentligste svarer til indholdet af 1943-loven. Loven gælder efter sit indhold ikke for Færøerne og indeholder ikke anordningshjemmel.

Ved bekendtgørelse nr. 65 af 9. marts 1948 fastsættes visse undtagelser fra det i loven indeholdte forbud mod meddelelser om ydelse af juridisk bistand.

Lov nr. 293 af 18. juni 1978 om private registre m.v. ophæver lovens § 1, stk. 2, nr. 3, - bestemmelserne om oplysningsbureauer -, hvis forhold herefter er omfattet af registerloven.

Oplysningsbureauvirksomhed på Færøerne er tilsvarende reguleret ved lagtingslov nr. 107 af 15. november 1984 om private registre m.v.

Den nævnte lovgivning kan ikke administrativt sættes i kraft for Færøerne.

Der kan være eller blive behov for en lovgivning, der regulerer de omhandlede virksomheders forhold. Endvidere er der sammenhæng mellem lovens bestemmelser om ydelse af juridisk bistand og bestemmelser om advokattvang og advokatmonopol, som i et foreliggende udkast til en ny færøsk retsplejelov foreslås indført på Færøerne.

Lov nr. 63 af 3. marts 1948 som ændret ved lov nr. 193 af 18. juni 1978 og bekendtgørelse nr. 65 af 9. marts 1948 kan sættes i kraft for Færøern. Ved ikraftsættelsen af loven skal der indføjes en bestemmelse om, at straffelovens § 205 ophæves.

4.2. Lov nr. 256 af 27. maj 1950 om værn af dyr. (Ophævelse af straffelovens § 196).

Bilag 2.

Straffelovens § 196 fastsætter straf for dyrplageri og dyremishandling.

Loven fastsætter straf for den, som ved overanstrengelse, vanrøgt eller på anden måde behandler dyr uforsvarligt. Straffen for et sådant forhold, der benævnes dyrplageri, er bøde, hæfte eller fængsel indtil 1 år. Har forholdet haft karakter af mishandling, er straffen fængsel indtil 1 år. Endvidere fastsætter loven straf af bøde eller hæfte for den, som i øvrigt overtræder de i loven indeholdte eller i medfør af loven meddelte forskrifter. Loven indeholder således de fornødne straffebestemmelser og ophæver straffelovens § 196.

Dyreværnslovgivning er et færøsk særanliggende, jfr. lov nr. 137 af 23. marts 1948 om Færøernes hjemmestyre, litra A, nr. 13.

Der er ved lagtingslov nr. 9 af 14. marts 1985 om værn af dyr lovgivet på området, således at straffebestemmelser af tilsvarende indhold som de foran nævnte er optaget i loven.

Loven ophæver straffelovens § 196.



4.3. Lov nr. 248 af 9. juni 1967 om ændringer i borgerlig straffelov.  
(Forældelse, pornografi, homoseksuel prostitution m.v.).

Bilag 3.

Loven indeholder anordningshjemmel.

Hovedindholdet af loven er følgende:

- 1) Bortfald af bødeansvar ved død. § 1, nr. 1.
- 2) Bortfald af konfiskationsansvar ved død. § 1, nr. 2.
- 3) Ændring af straffelovens kapitel 11, der navnlig angår forældelse af strafansvar. § 1, nr. 3.
- 4) Ændring af bestemmelserne i straffelovens §§ 164-165 om falsk anklage, hvorved navnlig tilsigtes en kriminalisering af falske selvanmeldelser og falske anmeldelser af andre, som sker med disses samtykke. § 1, nr. 4-5.
- 5) Ændring af visse af straffelovens bestemmelser om sædelighedsforbrydelser:
  - a) Ændring af strafferammen i straffelovens § 199 for overtrædelse af pålæg meddelt prostituerede om at søge lovligt erhverv. Strafferammen ændres fra fængsel indtil 1 år til hæfte eller fængsel indtil 1 år. § 1, nr. 6.
  - b) En vis begrænsning af straffelovens § 210 om blodskam, navnlig således at den beslægtede i nedstigende linie ikke kan straffes, selv om den pågældende er fyldt 18 år. § 1, nr. 7.
  - c) Strafferammen for voldtægt i straffelovens § 216 ændres, således at strafferammens maksimum ændres til 10 år, og således at det nuværende strafminimum på fængsel i 1 år ophæves. Endvidere nedsættes strafmaksimum i straffelovens §§ 217-218 fra 6 år til 4 år. § 1, nr. 8.
  - d) Bestemmelsen i straffelovens § 225, stk. 3, om straf for den, der under misbrug af en på alder og erfaring beroende overlegenhed forfører en person af samme køn under 21 år til kønslig usædelighed med sig, ophæves. § 1, nr. 9.

- e) Bestemmelsen i straffelovens § 230 om straf for modtagelse af betaling for homoseksuelt forhold ophæves. § 1, nr. 10.
- f) Bestemmelsen om pornografi i straffelovens § 234 ændres på flere punkter. Den vigtigste ændring er ophævelsen af forbudet mod offentliggørelse eller udbredelse af pornografiske skrifter. § 1, nr. 11.
- g) Bestemmelsen i straffelovens § 235 om forbud mod på forargelig måde at reklamere for eller udbyde til salg genstande eller stoffer, der er tjenlige til at forebygge svangerskab, ophæves. § 1, nr. 12.
- 6) En mindre væsentlig ændring i straffelovens § 273, stk. 2, om ærefornærmelser. § 1, nr. 14.
- 7) En mindre væsentlig ændring i straffelovens § 275 om påtale i sager vedrørende freds- og ærekrænkelser. § 1, nr. 15.

Spørgsmålet om lovens ikrafttræden for Færøerne har været forelagt for de færøske myndigheder.

Landsstyret har i skrivelse af 28. april 1975 til rigsombudsmanden meddelt, at hjemmestyret kan tiltræde, at lovens forældelsesregler med en enkelt undtagelse sættes i kraft for Færøerne. Udtalelsen må formentlig forstås således, at hjemmestyret ikke har kunnet tiltræde, at lovens øvrige indhold sættes i kraft.

Justitsministeriet har ved skrivelse af 25. november 1976 meddelt, at loven efter justitsministeriets opfattelse ikke indeholder hjemmel for en delvis ikrafttræden af lovens bestemmelser om forældelse. Justitsministeriet anmodede samtidig rigsombudsmanden om at indhente en fornyet udtalelse fra landsstyret om en samlet ikrafttræden for Færøerne af lovens forældelsesregler.

Rigsombudsmanden skrivelse af 7. december 1976 til landsstyret om dette spørgsmål ses ikke besvaret.

#### Ad 1) - 3).

Denne del af loven bygger på straffelovrådets betænkning nr. 433/1966 om strafferetlig forældelse m.v. samt den nordiske strafferetskomité's

betænkning af 18. juni 1966. Ændringerne betyder, at der i hovedsagen tilvejebringes overensstemmelse mellem de nordiske landes regler på dette område.

Da de færøske myndigheder i princippet har tiltrådt, at denne del af loven sættes i kraft for Færøerne, foretages der ikke en nærmere gennemgang af bestemmelserne.

Om bestemmelsernes nærmere indhold og begrundelsen for bestemmelserne henvises til bilag 3, side 1-3 og 9-10.

Det af hjemmestyret tagne forbehold med hensyn til forældelsesreglernes ikrafttræden er, at man har ønsket den gældende bestemmelse i straffelovens § 92, nr. 3, sidste pkt., opretholdt. Efter denne bestemmelse forældes strafansvar for overtrædelse af love om offentlige skatter og afgifter, hvorved pligtige ydelser søges unddraget det offentlige, ikke uden særlig hjemmel.

Efter den på Færøerne gældende lovgivning er strafansvar for disse lovovertrædelser uforældelig.

Som begrundelse for ønsket om at opretholde § 92, nr. 3, sidste pkt., anføres, at den færøske skattelov og toldlov ikke indeholder særlige regler om forældelse af strafansvar for overtrædelse af lovene.

Ved ændringen fastsætter loven i § 93, stk. 2, 2. pkt., en særlig forældelsesfrist for overtrædelse af told- og afgiftslovgivningen. Forældelsen er i intet tilfælde mindre end 5 år for overtrædelser, hvorved nogen undtager sig betaling af told eller afgifter til det offentlige, eller som er egnet til at medføre, at nogen uberettiget fritages for betaling af sådanne beløb.

Der synes ikke at kunne anføres særlige grunde for opretholdelse af reglen om uforældelighed af strafansvar for overtrædelse af den færøske told- og afgiftslovgivning eller for en længere forældelsesfrist end 5 år. I praksis vil man allerede nu - oftest af bevismæssige grunde - indskrænke de undersøgelser, der foretages ved konstaterede afgiftsbesviigelser, til kun at omfatte forhold begået inden for de sidste 5 år.

Loven indeholder ikke en særlig forældelsesfrist for overtrædelse af skattelovgivningen. Dette skyldes, at overvejelserne om forældelse af strafansvar for unddragelse af betaling af direkte skatter ikke var afsluttet. Spørgsmålet om den nærmere udformning af en forældelses-

regel indgik i en almindelig overvejelse af en revision af skattekontrollovens straffebestemmelser. Den gældende regel om uforældelighed af strafansvar for overtrædelse af skattelovgivningen blev midlertidigt opretholdt, men reglen overførtes fra straffeloven til skattekontrolloven. Efter revisionen af skattekontrollovens straffebestemmelser og den samtidig hermed indførte bestemmelse i straffeloven om skattesvig og toldsvig, lov nr. 550 af 22. december 1971, jfr. bemærkningerne under 4.6, tilbageførtes bestemmelserne om forældelse af strafansvar for overtrædelse af skattelovgivningen til straffeloven. Forældelsesfristen er nu 10 år.

Der synes ikke at kunne anføres særlige grunde for opretholdelse af reglen om uforældelighed af strafansvar for overtrædelse af den færøske skattelovgivning eller for en længere forældelsesfrist end 10 år, jfr. bemærkningerne ovenfor til spørgsmålet om forældelse af strafansvar for overtrædelse af told- og afgiftslovgivningen.

Justitsministeriet har som foran anført den opfattelse, at lovens § 3 ikke indeholder hjemmel til administrativt at opretholde den gældende bestemmelse i straffelovens § 92, nr. 3, sidste pkt., samtidig med, at lovens forældelsesregler sættes i kraft for Færøerne.

Efter lovens § 3 gælder loven ikke for Færøerne, men kan ved kongelig anordning sættes i kraft for øerne. Bestemmelser i rigslove på områder, der er fællesanliggende, om anordningshjemmel har forskelligt indhold. Andre formuleringer end den, der er indeholdt i lovens § 3, er: "Loven gælder ikke for Færøerne, men kan ved kongelig anordning helt eller delvis sættes i kraft for øerne", eller "Loven gælder ikke for Færøerne, men kan helt eller delvis sættes i kraft for øerne med de afvigelser, som de særlige færøske forhold tilsiger".

Det er tvivlsomt om disse forskellige formuleringer indeholder forskelle med hensyn til mulighederne for administrativt at foretage visse ændringer ved lovens ikraftsættelse.

Når anordningshjemmelen vælges i stedet for at lade lovens ikrafttræden for Færøerne ske alene ved kundgørelse, er det formentlig for at åbne mulighed for administrativt at foretage visse ændringer ved lovens ikraftsættelse.

Det er tvivlsomt, hvor grænsen for administrationens beføjelse til at foretage ændringer går. Det er formentlig klart, at der ved lovens ikraftsættelse ikke administrativt vil kunne indsættes en bestemmelse, hvorefter forældelsesfristen for overtrædelse af skattelovgivningen er 10 år - som nu gældende i Danmark.

Det bør imidlertid på ny overvejes, om der er mulighed for at opretholde den gældende bestemmelse om uforældelighed af strafansvar for overtrædelse af skattelovgivningen. Bestemmelsen kan indsættes som 3. pkt. i lovens § 93, stk. 2.

Såfremt det fastholdes, at der ikke er mulighed herfor, forudsætter en ikrafttræden af lovens forældelsesregler, at der samtidig indføres en forældelsesbestemmelse i den færøske skattelov, eller at der ved en ændring af straffeloven, der alene gælder for Færøerne, fastsættes en forældelsesbestemmelse.

Det siddende landsstyre har bebudet en revision af den færøske skattelovs straffebestemmelser.

Den gældende skattelov indeholder kun hjemmel til at idømme bøder for skattesvig. Det må påregnes, at overvejelserne herom vil medføre, at der indføres straffebestemmelser af samme indhold som den danske skattekontrolløvs straffebestemmelser. Der kan endvidere under disse overvejelser fremkomme ønske om, at der i straffeloven indsættes bestemmelser om skattesvig af særlig grov karakter, jfr. lov nr. 550 af 22. december 1971 og bemærkningerne under 4.6. En eventuel tilbageførsel af forældelsesbestemmelsen fra den færøske skattelov til straffeloven kan foretages i forbindelse med denne ændring af straffeloven.

I øvrigt bemærkes, at der bør foretages en gennemgang af særlovgivningen med henblik på overvejelse af, om der er behov for særlige forældelsesregler, jfr. lov nr. 247 af 9. juni 1967 om ændringer af forskellige lovbestemmelser om forældelse af strafansvar og bemærkningerne under 5.2.

Særligt for så vidt angår ophævelse af straffelovens § 52, stk. 4, bemærkes:

I den gældende § 52, stk. 4, bestemmes: "Bøde kan ikke uden særlig lov-hjemmel kræves betalt i den bødefældtes dødsbo .....".

Ved ophævelsen af denne bestemmelse, den ændrede formulering af § 76 og affattelsen af § 97 b, fastsættes som principiel bestemmelse, at strafferetlige retsforfølger - dog undtaget udbyttekonfiskation - ikke kan fuldbyrdes efter den dømtes død. Bestemmelsen har alene praktisk betydning for bøde og konfiskation.

Der bør ikke i særlovgivningen fastsættes bestemmelser, der strider mod dette princip.

Det må antages, at bestemmelser i den gældende særlovgivning, hvor- efter bødeansvar kan gøres gældende i dødsboet - eksempelvis den færø- ske skattelov (Lagtingslov nr. 86 af 1. september 1983) § 139, stk. 4, - fortsat vil være gældende. En revision af sådanne bestemmelser bør overvejes.

#### Ad 4).

Ved den ændrede affattelse tilsigtes navnlig en kriminalisering af falske selvangivelser og falske anmeldelser af andre, som sker med disses sam- tykke. De øvrige ændringer er overvejende præciseringer og forenklin- ger af de gældende regler.

#### Ad 5 a).

Efter bestemmelsen i straffelovens § 199, der anvendes over for prosti- tuerede, straffes den, der undlader at efterkomme pålæg om at søge lovligt erhverv, med fængsel.

Ændringen indebærer, at der åbnes mulighed for anvendelse af hæftestraf.

#### Ad 5 b).

Straffelovens § 210 fastsætter straf for blodskam og bestemmer bl.a., at den, der har samleje med en slægtning i opstigende linie, straffes med fængsel indtil 2 år. Strafansvar forudsætter dog, at den pågældende er fyldt 18 år.

Ændringen indebærer, at den beslægtede i nedstigende linie ikke kan straffes, selv om den pågældende er fyldt 18 år.

Ved ændringen bringes reglen i overensstemmelse med de tilsvarende regler i Norge og Sverige. En sådan begrænsning af strafansvaret er i øvrigt almindelig i fremmed ret.

Ad 5 c).

Ændringerne af straffelovens §§ 216-218 om voldtægt m.v., er sket på grundlag af en indstilling fra straffelovrådet af 26. januar 1966, hvori bl.a. udtales:

"Hovedspørgsmålet i rådets overvejelser vedrørende disse paragraffer har været spørgsmålet om ændring af § 216 med hensyn til voldtægtsforbrydelsens lovgivningsmæssige udformning og fastsættelsen af strafferammen for denne forbrydelse. I øvrigt har rådet ved sit forslag til en ændret affattelse af de tre paragraffer tilsigtet en vis forenkling og ajourføring af bestemmelserne samt tilvejebringelse af større overensstemmelse med de tilsvarende norske og svenske regler, der er revideret inden for de seneste år."

Den væsentligste ændring er, at strafferammen for voldtægt, der er fængsel fra 1 år til 16 år, under skærpende omstændigheder fængsel på livstid, ændres, således at maksimum i strafferammen nedsættes til 10 år, og at minimum i strafferammen ophæves. For de i straffelovens §§ 217-218 omhandlede voldtægtslignende forhold nedsættes strafmaksimum fra 6 år til 4 år.

Ændringerne vil ikke få nogen indflydelse på de faktisk udmålte straffe for voldtægt og voldtægtslignende forhold.

I øvrigt bemærkes, at straffelovens §§ 216-217 er ændret ved lov nr. 256 af 27. maj 1981, jfr. bemærkningerne under 4.16. Derfor foretages der ikke en nærmere gennemgang af ændringerne. Om bestemmelsernes nærmere indhold og om begrundelsen for ændringerne henvises til bilag 3, side 2-3 og 12-14.

Ad 5 d).

Straffelovens § 225, stk. 3, fastsætter straf for den, der under misbrug af en på alder og erfaring beroende overlegenhed forfører en person af samme køn under 21 år til kønslig usædelighed med sig.

Bestemmelsen, der ikke har noget anvendelsesområde i praksis, ophæves.

Ophævelsen sker på grundlag af straffelovrådets indstilling om straf for homoseksuelle prostitutionsforhold m.v.

Ad 5 e).

Straffelovens § 230 har dannet en del af grundlaget for den strafferetlige modvirken af homoseksuel prostitution. Bestemmelsen fastsætter straf for den, der modtager betaling for et homoseksuelt forhold.

Bestemmelsen ophæves.

Ophævelsen sker på grundlag af straffelovrådets indstilling om straf for homoseksuelle prostitutionsforhold.

Ad 5 f).

Bestemmelsen indebærer væsentlige ændringer af straffelovens pornografiregel.

Ændringerne er:

Ophævelse af forbudet i straffelovens § 234, stk. 1, nr. 2, om offentliggørelse eller udbredelse af utugtige skrifter - og som konsekvens heraf - ophævelse af forbudet i § 234, stk. 1, nr. 1, mod at tilbyde eller overlade personer under 18 år utugtige skrifter.

Ophævelse af § 234, stk. 2, om strafforhøjelse ved erhvervsmæssig offentliggørelse m.v. af pornografi.

Ophævelse af § 234, stk. 3, om straf for offentliggørelse m.v. af skrifter og billeder, der, uden at de kan anses for egentlig utugtige, udelukkende må antages at have forretningsmæssig spekulation i sanselighed til formål.

Ændringerne betyder, at straffelovens § 234 begrænses til at angå utugtige billeder samt offentlige foredrag, forestillinger og udstillinger af utugtigt indhold.

Ændringerne bygger på straffelovrådets betænkning nr. 435/1966 om pornografi.



I øvrigt bemærkes, at § 234 er ændret ved lov nr. 244 af 4. juni 1969, jfr. bemærkningerne under 4.4.

Det må antages, at det ikke er politisk muligt at sætte disse ændringer i kraft for Færøerne.

Det bør dog overvejes, om de særlige bestemmelser i § 234, stk. 2 og stk. 3, der ikke har noget anvendelsesområde i praksis, kan ophæves.

Ad 5 g).

Straffelovens § 235 fastsætter straf for den, der på forargelig måde reklamerer for eller udbyder til salg genstande eller stoffer, der er tjenlige til at forebygge svangerskab, samt for den, der uden udtrykkelig anmodning udsender reklamer for sådanne genstande eller stoffer til personer, der ikke driver lovlig handel med disse.

Bestemmelsen, der ikke har noget anvendelsesområde i praksis, ophæves.

Ophævelsen sker på grundlag af straffelovrådets betænkning om pornografi.

Ad 6).

Efter straffelovens § 273, stk. 2, kan den, som kendes skyldig i en ærefornærmende sigtelse, efter den fornærmedes påstand tilpligtes til ham at udrede en af retten fastsat sum til bestridelse af omkostningerne ved kundgørelse i en eller flere offentlige tidender enten af domsslutningen alene eller tillige af domsgrundene.

Ændringen er af mindre væsentlig karakter. Ændringen er i overensstemmelse med straffelovrådets indstilling i betænkning nr. 433/1966 om strafferetlig forældelse m.v.

Ad 7).

Efter straffelovens § 275 er overtrædelse af kapitel 27 om freds- og ærekrænkelser som hovedregel undergivet privat påtale. Bestemmel-

sens 2. og 3. pkt. angiver visse overtrædelser, hvor den forurettede kan begære offentlig påtale.

Ved ændringen sker der en præcisering af reglerne om den forurettedes adgang til at begære offentlig påtale.

Loven kan sættes i kraft for Færøerne, dog med de ændringer, der følger af bemærkningerne ad 1-3) og 5 f).

4.4. Lov nr. 224 af 4. juni 1969 om ændring af borgerlig straffelov.  
(Pornografiske billeder m.v.).

Bilag 4.

Loven indeholder anordningshjemmel. Spørgsmålet om lovens ikrafttræden for Færøerne har været forelagt for de færøske myndigheder.

Rigsombudsmanden har i en skrivelse fra august 1970 til justitsministeriet oplyst, at landsstyret ikke på nuværende tidspunkt ønsker loven sat i kraft for Færøerne.

I bemærkningerne under 4.3. ad 5 f) er der gjort rede for de ved lov nr. 248 af 9. juni 1967 foretagne ændringer af straffelovens pornografibestemmelser.

Ved loven sker der yderligere ændringer af pornografibestemmelserne, idet forbudet mod offentliggørelse m.v. af utugtige billeder og genstande og forbudet mod at foranstalte offentlig foredrag, forestillinger og udstillinger af utugtigt indhold ophæves. Den særlige beskyttelsesregel i § 234, nr. 1, vedrørende børn og unge opretholdes, men med et noget snævrere indhold.

Det må antages, at det ikke er politisk muligt at sætte loven i kraft for Færøerne.

4.5. Lov nr. 120 af 24. marts 1970 om svangerskabsafbrydelse.  
(Ophævelse af straffelovens § 243).

Bilag 5.

Loven indeholder anordningshjemmel. Spørgsmålet om lovens ikrafttræden for Færøerne er ved skrivelse af 22. oktober 1970 forelagt for de færøske myndigheder, der i skrivelse af 1. maj 1973 har meddelt, at landsstyret har vedtaget ikke at sætte loven i kraft for Færøerne med den begrundelse, at landsstyret ikke går ind for en friere adgang til abort.

Loven er nu erstattet af lov nr. 350 af 13. juni 1973. Loven gælder efter sit indhold ikke for Færøerne og indeholder ikke anordningshjemmel.

De færøske bestemmelser om svangerskabsafbrydelse findes i den tidligere danske lov om foranstaltninger i anledning af svangerskab m.m., lov nr. 177 af 23. juni 1956, jfr. anordning nr. 228 af 20. juni 1959.

Efter straffelovens § 243 straffes den, som indfører, tilvirker eller stiller til salg, samlet eller delt, genstande, der fremtræder som bestemt til seksuel hygiejne, men hvis væsentligste formål må antages at være afbrydelse af svangerskab. Uden for det strafbares område falder lægers og hospitalers forsyning med instrumenter og lignende i kurativt øjemed. Bestemmelsen ophæves ved 1970-loven og erstattes af dennes § 12. Efter denne bestemmelse straffes den, som til andre end sygehuse sælger genstande eller stoffer, der må antages at være bestemt til afbrydelse af svangerskab, eller i øvrigt mod vederlag stiller sådanne genstande til rådighed.

Om lovens indhold i øvrigt henvises til bilag 5.

Det må antages, at det ikke er politisk muligt at sætte loven i kraft for Færøerne.

4.6. Lov nr. 550 af 22. december 1971 om ændring af borgerlig straffelov.  
(Skattesvig og indsmugling).

Bilag 6.

Loven gælder efter sit indhold ikke for Færøerne og indeholder ikke anordningshjemmel.

Loven fastsætter straf af fængsel indtil 4 år for den, der gør sig skyldig i skattesvig af særlig grov karakter, jfr. skattekontrollovens § 13, stk.

1. På samme måde straffes den, der gør sig skyldig i indsmugling af særlig grov karakter, jfr. toldlovens § 123, stk. 2, sammenholdt med stk.

1, eller den, der gør sig skyldig i en tilsvarende overtrædelse af toldlovens § 123, stk. 3, (hæleri med hensyn til smugleri).

Loven har nær sammenhæng med de samtidig foretagne ændringer af skattekontrolloven og toldloven.

Strafferammen for skattesvig (i skattekontrolloven) er bøde, hæfte eller fængsel indtil 2 år. Strafferammen i toldloven for indsmugling og hæleri med hensyn til indsmugling er bøde, hæfte eller fængsel indtil 2 år, under skærpende omstændigheder fængsel indtil 4 år.

Begrundelsen for at indsætte en bestemmelse om skattesvig og indsmugling af særlig grov karakter i straffeloven er navnlig motiveret med, at man ikke har ment at kunne bortse fra muligheden af, at en bestemmelses placering i straffeloven fremfor i en særlov øger den præventive virkning af bestemmelsen. Endvidere har man været af den opfattelse, at en strafferamme, bøde, hæfte eller fængsel indtil 2 år, for skattesvig er utilstrækkelig med hensyn til de særlig grove tilfælde, og at der derfor bør gives mulighed for at udmåle indtil 4 års fængsel. Ved at henføre de grovere tilfælde af skattesvig og indsmugling under en bestemmelse i straffeloven fremhæver man tydeligst den ønskede sidestilling med andre alvorlige forbrydelser. Bestemmelsen er indsat som § 289 i straffelovens kapitel 28 om berigelsesforbrydelser. Både skattesvig og indsmugling rummer i deres typiske form et vindingsmotiv hos gerningsmanden og et tilsvarende tab for det offentlige, der gør det naturligt at placere bestemmelsen sammen med andre berigelsesforbrydelser.

Den færøske skattelov (lagtingslov nr. 86 af 1. september 1983) hjemler alene bødeansvar for skattesvig. Strafferammen i den færøske toldlov (lagtingslov nr. 23 af 11. februar 1950 med senere ændringer om indførselsafgift m.m.) for smugleri er bøde, hæfte eller fængsel indtil 2 år.

Det siddende landsstyre har - som nævnt i bemærkningerne under 4.3.- bebudet en revision af skattelovens straffebestemmelser. Såfremt der under en sådan revision, hvori tillige bør indgå overvejelser vedrørende toldlovens straffebestemmelser, fremsættes ønske derom, vil der formentlig kunne gennemføres en straffelovsændring alene gældende for Færøerne om skattesvig og indsmugling af særlig grov karakter svarende til den i Danmark gældende bestemmelse i straffelovens § 289.

Om forældelsesproblematikken vedrørende strafansvar for overtrædelse af skattelovgivningen og afgiftslovgivningen henvises til bemærkningerne under 4.3.

4.7. Lov nr. 538 af 13. december 1972 om ændring af borgerlig straffelov.  
(Sabotage mod luftfartøjer m.v.).

Bilag 7.

Loven indeholder anordningshjemmel. Spørgsmålet om lovens ikrafttræden for Færøerne er ved skrivelse af 22. marts 1973 forelagt for de færøske myndigheder. Der ses ikke at foreligge svar på forelæggelsen.

Ved lov nr. 95 af 29. marts 1972 blev der gennemført en ændring af straffeloven, som gjorde det muligt for Danmark at ratificere Haag-konventionen af 16. december 1970 om bekæmpelse af ulovlig bemægtigelse af luftfartøjer. Denne lov er sat i kraft for Færøerne, jfr. anordning nr. 461 af 2. august 1973, således at der i straffeloven som § 183 a er indsat en bestemmelse, hvorefter den, som om bord i et luftfartøj ved ulovlig tvang overtager kontrollen over luftfartøjet eller griber ind i dettes manøvrering, straffes med fængsel indtil 12 år.

I bemærkningerne til det til grund for lov nr. 95 af 29. marts 1972 liggende lovforslag anføres bl.a., at der ud over kapring af luftfartøjer findes en række andre handlinger, som indebærer en fare for luftfartens sikkerhed. Eksempelvis nævnes ødelæggelse eller beskadigelse af luftfartøjer og anbringelse af bomber og lignende om bord i luftfartøjer. På initiativ af Den internationale luftfartsorganisation (ICAO) er der derfor som supplement til Haag-konventionen udarbejdet en konvention om bekæmpelse af ulovlige handlinger af den nævnte art mod den civile luftfarts sikkerhed. Konventionen blev vedtaget på en konference i Montreal den 23. december 1971.

Hovedindholdet af konventionen er, at staterne forpligter sig til at fastsætte strenge straffe for sabotagehandling mod luftfartøjer og til at foretage strafforfølgning af disse forbrydelser, uanset hvor og af hvem de er begået, medmindre gerningsmanden udleveres til andet land. Konventionen medfører ikke nogen forpligtelse for Danmark til at udlevere gerningsmanden til anden stat.

De handlinger, der er omfattet af konventionen, drejer sig bl.a. om voldshandlinger, der under flyvning foretages mod personer om bord i luftfartøjer, ødelæggelser eller beskadigelse af luftfartøjer samt anbringelse

af sprængstoffer og lignende i luftfartøjer. Det er en betingelse, at den pågældende handling bringer luftfartøjets sikkerhed i fare eller medfører, at luftfartøjet ikke kan flyve.

Danmarks tiltræden af Montreal-konventionen har ikke nødvendiggjort indsættelse af særlige straffebestemmelser i straffeloven. Der findes allerede i straffeloven bestemmelser, der muliggør strafforfølgning og idømmelse af alvorlige straffe for de handlinger, der er omfattet af konventionen. De bestemmelser, der navnlig kan anvendes, er § 165, § 183, stk. 1 og 2, § 184, stk. 1, §§ 237, 244-246 og 252 samt § 291, stk. 2.

Der gælder derimod visse begrænsninger i den danske jurisdiktionskompetence, som bevirker, at det ikke er muligt at straffe de sabotagehandlinger, der er omfattet af konventionen, uanset hvor og af hvem de er begået.

De almindelige regler om, hvilke strafbare forhold der kan påtales her i landet (dansk jurisdiktionskompetence), findes i straffelovens §§ 6-9. Efter disse bestemmelser vil de af konventionen omfattede forbrydelser kunne pådømmes i Danmark, når én af følgende betingelser er opfyldt:

- 1) Forbrydelsen er begået i den danske stat eller på et dansk fartøj.
- 2) Gerningsmanden har indfødsret eller bopæl i Danmark, eller har indfødsret eller bopæl i Finland, Island, Norge eller Sverige og opholder sig her i landet.
- 3) Handlingen krænker den danske stats selvstændighed, sikkerhed, forfatning eller offentlige myndigheder.

Disse kompetenceregler vil imidlertid ikke give mulighed for strafforfølgning i alle de tilfælde, hvor der efter konventionen er pligt hertil. Der vil således ikke kunne foretages strafforfølgning her i landet i tilfælde, hvor en ikke-nordisk statsborger, der har bopæl uden for Danmark, har begået og afsluttet en af de omhandlede forbrydelser uden for dansk område uden at krænke den danske stats interesser, selv om han senere pågribes her i landet.

Loven ændrer reglerne om dansk jurisdiktionskompetence til at omfatte handlinger begået uden for den danske stat, når handlingen er omfattet af konventionen til bekæmpelse af ulovlige handlinger mod den civile



luftfarts sikkerhed. Herefter er konventionskravene opfyldt.

Loven kan uden ændringer sættes i kraft for Færøerne.

4.8. Lov nr. 319 af 13. juni 1973 om ændring af borgerlig straffelov.  
(Mindre berigelsesforbrydelser m.m.).

Bilag 8.

Loven indeholder anordningshjemmel. Spørgsmålet om lovens ikrafttræden for Færøerne er ved skrivelse af 17. august 1973 forelagt for de færøske myndigheder. Der ses ikke at foreligge svar på forelæggelsen.

Lovens indhold er:

- 1) Kompetence til at udfærdige bestemmelser om, i hvilket omfang fængsel skal fuldbyrdes i enrum eller i fællesskab (straffelovens § 34, 1. pkt.), og til at fastsætte bestemmelser om de dømtes pligt til at udføre arbejde (straffelovens § 35, stk. 1,) overføres til justitsministeren. Bestemmelserne har hidtil været udfærdiget ved kongelig anordning. **§ 1, nr. 1-2.**
- 2) Efter straffelovens § 39, stk. 1, betinges løsladelse på prøve af, at den pågældende ikke i prøvetiden begår strafbart forhold. Prøvetiden er mindst 1 år og højst 3 år. Overstiger den resterende straffetid 3 år, kan der dog fastsættes en prøvetid på indtil 5 år. Denne bestemmelse ændres, således at minimumstiden for prøvetiden på 1 år ophæves. **§ 1, nr. 3.**
- 3) Efter straffelovens § 39, stk. 2, skal der i almindelighed fastsættes som vilkår for løsladelse på prøve, at den pågældende i hele prøvetiden eller en del af denne undergives tilsyn og fører et ordentligt liv. Det præciseres ved ændringen, at vilkår om tilsyn kun skal anvendes, når der er et konkret behov herfor. **§ 1, nr. 4.**
- 4) Efter straffelovens § 40 træffer justitsministeren afgørelse om genindsættelse i tilfælde, hvor en prøveløsladt i prøvetiden har begået ny kriminalitet.  
Ved ændringen overføres afgørelsen om genindsættelse til domstolene, idet domstolene ved pådømmelse af det i prøvetiden begåede strafbare forhold skal tage reststraffen i betragtning som en betinget straf, jfr. straffelovens § 61, stk. 2.

Henvisningen til § 61, stk. 2, betyder, at retten som hovedregel skal fastsætte en ubetinget fællesstraf, der dækker reststraffen og straffen for det nye forhold. Retten er dog ikke ved udmålingen bundet til absolut kumulation af retsstraffen og den nye straf, men kan fastsætte en lavere fællesstraf, efter omstændighederne en fællesstraf, der er lavere end den oprindeligt udmålte straf eller reststraffen. Når forholdene taler derfor, kan retten i stedet for at idømme en ubetinget fællesstraf idømme ubetinget straf alene for det nye forhold, eventuelt i forbindelse med en ændring af de vilkår, der blev fastsat ved prøveløsladelsen, eller afsige en betinget dom, der dækker såvel reststraffen som straffen for det nye forhold.

Afgørelse om genindsættelse på grund af andre vilkårsovertrædelser end ny kriminalitet i prøvetiden træffes fortsat af justitsministeren. Genindsættelse er imidlertid ikke som hidtil hovedreglen, men skal alene kunne anvendes under særlige omstændigheder. **§ 1, nr. 5.**

- 5) Som ny § 40 a indsættes en bestemmelse om eftergivelse af resten af en tidsbestemt straf ved betinget benådning af en person, der har afsonet mere end 3 måneder af straffetiden. I sådanne tilfælde kan der som vilkår for benådningen fastsættes, at bestemmelsern om overtrædelse af vilkår for prøveløsladelse finder tilsvarende anvendelse. **§ 1, nr. 6.**
- 6) Efter straffelovens § 44, stk. 1, bestemmes det ved kongelig anordning, i hvilket omfang hæfte skal fuldbyrdes i enrum eller i fællesskab. Kompetencen til at fastsætte bestemmelser herom overføres til justitsministeren. Den ændrede affattelse indebærer endvidere, at hæfteafsonere kun så vidt muligt skal have ophold i enrum om natten. Herved bringes lovens ordlyd i overensstemmelse med de faktiske forhold, idet det af pladshensyn i et vist omfang har været nødvendigt at anbringe hæfteafsonere i fællesskab om natten. **§ 1, nr. 7.**
- 7) Efter straffelovens § 47, stk. 1, kan der over for personer, der udstår frihedsstraf, anvendes forskellige former for disciplinærstraffe, bl.a. hensættelse i strafcelle. Den tid, en fange hensættes i strafcelle, medregnes efter § 46, stk. 2, 1. pkt., ikke til straffetiden ifølge dommen. Den strafforlængende virkning af hensættelse i strafcelle ophæves. **§ 1, nr. 8.**

- 8) Som ny § 61 a indsættes en bestemmelse om hel eller delvis eftergivelse af tidsbestemt straf ved betinget benådning. I sådanne tilfælde kan der som vilkår fastsættes, at bestemmelserne i §§ 59-61 om domstolenes kompetence med hensyn til fuldbyrdelse af eller ændring af vilkår i betingede domme finder tilsvarende anvendelse.  
**§ 1, nr. 9.**

- 9) Loven indeholder (lovens hovedindhold) ændringer, der tilsigter en almindelig sænkning af strafudmålingsniveauet på en række væsentlige områder inden for strafferetten.

Reglerne herom bygger på betænkning nr. 650/1972 vedrørende nogle af- og nedkriminaliseringsspørgsmål, straffelovrådets indstilling af 5. januar 1973 og en betænkning afgivet af en af justitsministeriet i december 1971 nedsat arbejdsgruppe.

Om den nærmere begrundelse for ændringerne henvises til bilag 8, siderne 4-7.

Uanset at disse ændringer af straffeloven ikke er sat i kraft på Færøerne, har domstolene - såvel Færøernes ret som Østre landsret - foretaget en almindelig sænkning af strafudmålingsniveauet i lighed med den sænkning, der er foretaget i Danmark, ligesom betingede straffe anvendes i videre omfang end hidtil. Anklagemyndigheden har i begrænset omfang medvirket hertil dels gennem sin tiltalepraksis, dels ved i konkrete sager at formulere påstande om strafudmålingen.

I øvrigt bemærkes, at bestemmelserne om straf for berigelsesforbrydelser er ændret ved lov nr. 239 af 1. juni 1982, jfr. bemærkningerne under 4.18.

Ændringerne er følgende:

- a) Efter straffelovens § 80, stk. 1, skal der ved straffens udmåling foruden lovovertrædelsens grovhed og farlighed særlig tages hensyn til gerningsmandens foregåendeandel, alder og forhold før og efter gerningen, til styrken af hans for dagen lagte forbryderiske sindelag samt bevæggrundene til handlingen.

Ved den ændrede affattelse udgår henvisningen til gerningsmandens foregåendeandel og til styrken af hans for dagen lagte forbryderiske sindelag. I stedet er der indsat en generel henvisning til de foreliggen-

de oplysninger om gerningsmandens personlige og sociale forhold.

Hensigten med ændringen er at modvirke tendenser til unødigt eller urimelig strafskærpelse som følge af gentagen kriminalitet.

**§ 1, nr. 10.**

- b) Efter straffelovens § 89, stk. 1, 1. pkt., skal der, hvis en person, som allerede er idømt straf, yderligere findes skyldig i en forud for dommen begået strafbar handling, idømmes en tillægsstraf, såfremt samtidig påkendelse ville have medført forhøjelse af straffen. § 89, stk. 1, 2. pkt., giver mulighed for at idømme tillægsstraf i kortere tid end det sædvanlige minimum for strafarterne fængsel og hæfte (henholdsvis 30 dage og 7 dage). Det gælder i hvert fald, hvor fuldbyrdelsen af den tidligere idømte straf ikke er afsluttet. Derimod er det efter bestemmelsens ordlyd tvivlsomt, om det også gælder i tilfælde, hvor fuldbyrdelsen er afsluttet.

Ændringen klargør dette forhold. **§ 1, nr. 11.**

- c) Straffelovens § 278 fastsætter straf for underslæb.

Efter den gældende bestemmelse i straffelovens § 278, nr. 1, straffes som underslæb uberettigede dispositioner over købte genstande, med hensyn til hvilke sælgeren har forbeholdt sig ejendomsret, indtil købesummen er betalt.

Ændringen indebærer, at sådanne dispositioner ikke kan straffes som underslæb. Forholdet vil efter omstændighederne kunne være omfattet af § 279 om bedrageri over for den senere erhverver eller eventuelt over for den oprindelige sælger, hvis køberen allerede ved handelens indgåelse har haft forsæt til at disponere i strid med ejendomsforbeholdet. **§ 1, nr. 12.**

- d) Strafferammen i straffelovens § 285, stk. 1, 1. pkt., for overtrædelse af § 276 (tyveri), § 278 (underslæb), § 279 (bedrageri), § 280 (mandat-svig), § 281 (afpresning) og § 283 (skyldnersvig) samt for hæleri med hensyn til disse forbrydelser og med hensyn til røveri ændres, således at strafferammen nedsættes fra fængsel indtil 2 år til fængsel indtil 1 år og 6 måneder, og således at strafferammen for gentagelsestilfælde nedsættes fra fængsel indtil 3 år til fængsel indtil 2 år og 6 måneder. **§ 1, nr. 13.**

- e) Efter straffelovens § 287, stk. 1, kan straffen for overtrædelse af

§ 276 (tyveri), § 278 (underslæb), § 279 (bedrageri), § 280 (mandat-svig), § 281 (afpresning), § 282 (åger), § 283 (skyldnersvig) og § 284 (hæleri) nedsættes til hæfte eller bøde, når de nævnte forbrydelser er af særlig ringe strafværdighed på grund af de omstændigheder, hvorunder handlingen er begået, de tilvendte genstandes eller det lidte formuetabs ringe betydning eller af andre grunde. Under i øvrigt formildende omstændigheder kan straffen bortfalde.

Ved ændringen gøres anvendelsen af bøde eller hæfte obligatorisk, såfremt forholdet henføres under § 287, hvis indhold i øvrigt ændres, idet ordene "forbrydelser af særlig ringe strafværdighed" erstattes af ordene "forbrydelser af mindre strafværdighed". § 1, nr. 14.

Loven kan uden ændringer sættes i kraft for Færøerne.

4.9. Lov nr. 250 af 12. juni 1975 om ændring af borgerlig straffelov, aftale-  
loven m.v.  
(Bekæmpelse af skadelig økonomisk virksomhed m.v.).

Bilag 9.

Loven indeholder anordningshjemmel. Spørgsmålet om lovens ikrafttræden for Færøerne er ved skrivelse af 22. august 1979 forelagt for de færøske myndigheder. Der ses ikke at foreligge svar på forelæggelsen.

Lovens indhold er følgende:

- 1) Ændring af straffelovens § 282 om åger. § 1, nr. 1.
- 2) Indsættelse i straffeloven af §§ 300 a-c om særlig økonomisk kriminalitet. § 1, nr. 2.
- 3) Ændring af forskellige love på det civilretlige område. § 2, nr. 14, og § 4.

Ad 1)

Efter den gældende straffelovs § 282 straffes for åger den, som udnytter nogens nød, enfoldighed, uerfarenhed eller et over for ham bestående afhængighedsforhold til i en retshandel at opnå eller betinge en ydelse, der står i åbenbart misforhold til modydelsen, samt den, som efter med kendskab til retshandelens beskaffenhed at have erhvervet et på en sådan retshandel grundet krav gør dette gældende eller overdrager det til en anden.

Formålet med ågerbestemmelsen er at beskytte personer, der er i en underlegenhedstilstand, mod at blive udnyttet.

Bestemmelsen omformuleres, således at udnyttelsen refererer sig til "en anden persons betydelige økonomiske eller personlige vanskeligheder, manglende indsigt, letsind eller et bestående afhængighedsforhold."

Omformuleringen tilsigter en udvidelse af det strafbare område.

"Betydelige økonomisk eller personlige vanskeligheder" erstatter det tidligere anvendte kriterium "nød", således at ikke blot vanskeligheder, der er velfærdstruende i snævrere forstand, falder ind under bestemmelsens anvendelsesområde.

Efter den gældende formulering omfattes "enfoldighed" og "uerfarenhed" af § 282, medens "letsindighed" bevidst var holdt uden for bestemmelsen. "Letsind" er efter omformuleringen omfattet af bestemmelsen.

Den af den gældende bestemmelse omfattede udnyttelse skal resultere i et aftaleforhold, hvor den udnyttedes ydelse står i "åbenbart misforhold" til modydelsen. Dette ændres til "væsentligt misforhold". Efter den gældende formulering omfatter bestemmelsen endvidere ikke gaver. Disse er efter ændringen medtaget.

Ændringen indebærer endelig, at strafansvaret for erhververe af krav, der er opstået ved et ågerforhold, ikke er omfattet af § 282, der således alene omhandler strafansvar for den umiddelbare gerningsmand. Denne ændring er en følge af, at bestemmelsen i § 300 c, jfr. under 2), generelt omfatter strafansvar for efterfølgende medvirken.

#### Ad 2)

Bestemmelsernes tilblivelse skyldes flere års debat på baggrund af en af daværende statsadvokat H. Grell til justitsministeriet afgivet såkaldt "bagmandsrapport" indeholdende oplysninger om kritisable økonomiske transaktioner, som efter statsadvokatens opfattelse ikke var strafbare efter de gældende bestemmelser i straffelovens kapitel 28-29 om berigelsesforbrydelser og andre strafbare formuekrænkelser, men burde kriminaliseres ved en strafferetlig generalklausul vendt mod samfundsskadelige økonomiske transaktioner.

Rapporten omhandlede stort set udelukkende tilfælde, hvor anklagemyndigheden efter politimæssig efterforskning i sagen havde undladt tiltalerejsning på grund af bevisets stilling. Da flere af de af rapporten omfattede tilfælde imidlertid muligt kunne have været henført under allerede gældende bestemmelser, og da der med henvisning til principielle strafferetlige grundsætninger blev rejst kritik af så generelle og vagt og ubestemt formulerede straffebestemmelser, som der ved rapporten var lagt op til, forkastedes tanken herom i overensstemmelse med en indstilling fra straffelovrådet ved den endelige behandling af regeringens lovforslag i folketinget.

Debatten fandt sin afslutning med vedtagelsen af §§ 300 a-c og ved oprettelsen af embedet "Statsadvokaten for særlig økonomisk kriminalitet".



**Efter § 300 a** straffes den, som, uden at betingelserne for at anvende § 279 foreligger, på retsstridig måde forsætligt eller groft uagtsomt bevirker, at en person, der befinder sig i en vildfarelse, af denne grund bestemmes til en handling eller undladelse og derved påfører ham eller nogen, for hvem handlingen eller undladelsen bliver afgørende, etbetydeligt formuetab.

Straffen er bøde, hæfte eller fængsel indtil 6 måneder.

§ 300 a supplerer bedrageribestemmelsen i § 279 og adskiller sig fra § 279 ved, **at** ansvar ikke er betinget af berigelsesforsæt, **at** ansvar er betinget af, at det forvoldte formuetab kan anses som betydeligt, og **at** tilregnelser i form af grov uagtsomhed er kriminaliseret ved siden af forsætsansvar.

Bestemmelsen er ifølge sin forhistorie særlig tænkt at skulle finde anvendelse over for udnyttelse af andres manglende forretningskyndighed. Som praktiske tilfælde af bestemmelsens anvendelse kan tænkes salg af pantebreve af tvivlsom værdi, salg af fast ejendom til højere pris, end udnyttelsesmulighederne betinger, eller opnåelse af indskud i usikre forretningsforetagender eller af usædvanlige og byrdefulde vilkår i pantebreve, navnlig rykningsklausuler.

**Efter § 300 b** straffes den, som, uden at betingelserne for at anvende § 282 foreligger, ved indgåelse af en aftale på utilbørlig måde benytter sig af modpartens økonomiske vanskeligheder eller i øvrigt af dennes underlegne stilling.

Straffen er bøde, hæfte eller fængsel indtil 6 måneder.

§ 300 b supplerer ågerbestemmelsen i § 282 og adskiller sig fra § 282 ved ikke at være begrænset til bestemt angivne underlegenhedstilstande, og ved at det ikke som i § 282 kræves, at de økonomiske vanskeligheder, der betinger en underlegenhed, skal være betydelige. Med udtrykket "på utilbørlig måde benytter sig af" er der endvidere angivet en mere vag og lempeligere betingelse for anvendelsen af § 300 b, end den tilsvarende betingelse i § 282 "en ydelse, der står i væsentligt misforhold til modydelsen, eller som der ikke skal ydes vederlag for".

**Efter § 300 c** straffes den, som overdrager et krav, der hidrører fra en andens handling af den i § 282, § 300 a eller § 300 b nævnte beskaffenhed, eller som gør et sådant krav gældende, såfremt han ved erhvervelsen af kravet kendte eller udviste grov uagtsomhed med hensyn til dets beskaf-

fenhed. Endvidere straffes den, som i øvrigt forsætligt eller groft uagtsomt drager utilbørlig fordel af en andens handling af den i § 282, § 300 a eller § 300 b nævnte beskaffenhed.

Straffen er bøde, hæfte eller fængsel indtil 6 måneder.

Bestemmelsen er især vendt mod "bagmændene" bag de ved §§ 282 og 300 a-b kriminaliserede forhold, som det bl.a. af bevismæssige årsager ofte vil være umuligt at straffe efter reglerne om medvirken. Ved at kriminalisere efterfølgende forhold i relation til de nævnte bestemmelser tilsigter § 300 c ligesom §§ 284 og 303 om hæleri at mindske tilskyndelsen til at begå forudgående forbrydelser.

### Ad 3)

Lovens civilretlige aspekter er følgende:

- a) Udvidelse af den gældende ugyldighedsregel i aftalelovens § 31, således at denne kommer til at svare til den strafferetlige ågerregel i straffelovens § 282. **§ 2, nr. 1.**
- b) Ændret affattelse af den gældende bestemmelse i aftalelovens § 36, således at den affattes som en generel ugyldighedsregel, hvorefter en aftale eller anden retshandel kan tilsidesættes helt eller delvis, hvis det vil være urimeligt eller i strid med redelig handlemåde at gøre den gældende. Ved afgørelsen skal der tages hensyn til forholdene ved aftalens indgåelse, aftalens indhold og senere indtrufne omstændigheder. **§ 2, nr. 2.**

Endvidere ophæves de gældende ugyldighedsbestemmelser i aftalelovens §§ 36-37. **§ 2, nr. 2-3.**

Endelig foretages der mindre væsentlige ændringer af aftalelovens § 38, stk. 1. **§ 2, nr. 4.**

Særligt bemærkes, at den generelle ugyldighedsregel tilsigter at modvirke skadelig økonomisk virksomhed. Den vil således give en person, der har indgået en aftale af den i "Grell-rapporten", jfr. foran under 2), beskrevne karakter, mulighed for at frigøre sig for en urimelig forpligtelse, eller efter omstændighederne kunne danne grundlag for et tilbagesøgningskrav for den, der har lidt et økonomisk tab, der skyldes en urimelig aftale. Bestemmelsen tilsigter endvidere at beskytte forbrugere og andre mod, at en økonomisk stærkere og mere sagkyndig part anvender standardkontrakter, der indeholder urimelige vilkår, eller på anden måde benytter sig af sin overlegne stilling.

- c) En række lovbestemmelser indeholder særlige ugyldighedsbestemmelser, som efter indsættelsen af den generelle ugyldighedsbestemmelse i aftalelovens § 36, er overflødige. Disse lovbestemmelser ophæves derfor.

§ 4.

Loven kan uden ændringer sættes i kraft for Færøerne.

4.10. Lov nr. 266 af 26. juni 1975 om ændring af konkursloven, tvangsakkordloven m.v.  
(Ophævelse af straffelovens § 301).

Bilag 10.

Loven indeholder anordningshjemmel. Spørgsmålet om lovens ikrafttræden for Færøerne er ikke forelagt de færøske myndigheder.

Straffelovens § 301 fastsætter straf for den, som fortsætteligt eller uagtensomt undlader at efterkomme en ham påhvilende pligt til at erklære sig eller et selskab, for hvis ledelse han har ansvaret, fallit.

En sådan pligt er fastsat i § 46 i den for Færøerne gældende konkurslov, lov nr. 51 af 25. marts 1872 med senere ændringer.

Loven ophæver pligten til i visse tilfælde at erklære sig konkurs.

Bestemmelsen i straffelovens § 301 bliver herefter overflødig og ophæves ved lovens § 7.

Rigsombudsmanden har ved skrivelse af 9. november 1977 forelagt landstytret spørgsmålet om ikrafttræden for Færøerne af lov nr. 298 af 8. juni 1977 (konkursloven), der afløser lov nr. 51 af 25. marts 1872 om konkurs med senere ændringer, og lov nr. 299 af 8. juni 1977 om ændring af forskellige lovbestemmelser vedrørende konkurs m.v.

Landsstyret har ved skrivelse af 18. juni 1985 efter vedtagelse i lagtinget indstillet, at de nævnte love sættes i kraft for Færøerne med nogle angivne ændringer.

Lovens §§ 1-2 skal herefter ikke sættes i kraft for Færøerne. De i §§ 3-4 omhandlede love - lov nr. 370 af 13. juni 1973 om aktieselskaber og lov nr. 371 af 13. juni 1973 om anpartsselskaber - er ikke sat i kraft for Færøerne. § 5, der som følgelovgivning ændrer § 117, stk. 1 og 2, i lov nr. 129 af 15. april 1930 om forsikringsaftaler, kan sættes i kraft. § 7, der ophæver straffelovens § 301, kan sættes i kraft.

- 4.11. Lov nr. 268 af 26. juni 1975 om ændring af borgerlig straffelov, af lov om ikrafttræden af borgerlig straffelov m.m. og af retsplejeloven.  
(Psykisk abnormitet, narkotikakriminalitet, beskyttelse af diplomater m.v.).

Bilag 11.

Loven indeholder anordningshjemmel. Spørgsmålet om lovens ikrafttræden for Færøerne er ikke forelagt for de færøske myndigheder.

Lovens indhold er følgende:

- 1) Ændring af bestemmelserne i straffelovens § 8 om dansk jurisdiktionskompetence. § 1, nr. 2-3.
- 2) Ændring af bestemmelserne i straffelovens § 10 a om fremmede straffedommes retskraft. § 1, nr. 4.
- 3) Ændring af bestemmelserne i straffelovens §§ 16-18 m.v. om følgerne af psykisk abnormitet og foranstaltninger over for psykisk abnorme. § 1, nr. 5 og nr. 7-8.
- 4) Ændring af bestemmelserne i straffelovens § 40 om prøveløsladelse. § 1, nr. 6.
- 5) Ændring af bestemmelserne i straffelovens § 86 om afkortning i straffetiden for varetægt. § 1, nr. 12.
- 6) Ændring af bestemmelserne i straffelovens §§ 113, stk. 1, 129, stk. 1, og 137, stk. 2, således at "rigsdagen" ændres til "folketinget". Ændringen er en følge af etkammersystemets indførelse i 1953. § 1, nr. 15-17.
- 7) Ændring af bestemmelserne i straffelovens § 158 om falsk forklaring for retten. § 1, nr. 18.
- 8) Ændring af bestemmelserne i § 191, stk. 1, om narkotikakriminalitet. § 1, nr. 19.
- 9) Ændringer af redaktionel karakter som følge af ændringerne nævnt under 3). § 1, nr. 1, nr. 7, nr. 9-11 og nr. 13-14.

**Ad 1)**

- a) Ændringen tilsigter at gøre det muligt for Danmark at ratificere FN-konventionen om forebyggelse af og straf for forbrydelser mod internationalt beskyttede personer, herunder diplomatiske repræsentanter. Konventionen blev undertegnet af Danmark den 10. maj 1974.

Hovedindholdet af konventionen er, at staterne forpligter sig til at fastsætte straf for visse alvorlige forbrydelser mod internationalt beskyttede personer og til, medmindre gerningsmanden udleveres til et andet land, at foretage strafforfølgning af disse forbrydelser, uanset hvor og af hvem de er begået.

Konventionen medfører ikke nogen forpligtelse for Danmark til at udlevere gerningsmanden til en anden stat.

Danmarks tiltræden af konventionen nødvendiggør ikke indsættelse af særlige straffebestemmelser i straffeloven, idet de af konventionen omfattede handlinger er strafbare efter gældende straffebestemmelser. De bestemmelser, der navnlig kan anvendes, er straffelovens § 183, stk. 1 og 2, § 184, stk. 1, §§ 237, 244-246 og 260-261 samt § 291, stk. 2.

Der gælder derimod visse begrænsninger i den danske jurisdiktionskompetence, som bevirker, at det ikke er muligt at straffe de handlinger, der er omfattet af konventionen, uanset hvor og af hvem de er begået. Der henvises til bemærkningerne under 4.7.

Loven ændrer reglerne om dansk jurisdiktionskompetence, således at der uden hensyn til, hvor gerningsmanden hører hjemme, og hvor handlingen er begået, kan pålægges straf i Danmark for forbrydelser, der er omfattet af konventionen om forebyggelse af og straf for forbrydelser mod internationalt beskyttede personer, herunder diplomatiske repræsentanter. Herefter er konventionskravene opfyldt.

- b) Ændringen tilsigter endvidere at muliggøre Danmarks tilslutning til den europæiske konvention om overførsel af retsforfølgning i straffesager. Konventionen er undertegnet af Danmark den 15. maj 1972.

Ændringen skal ses i sammenhæng med lov nr. 252 af 12. juni 1975 om overførsel til andet land af retsforfølgning i straffesager, jfr. bemærkningerne under 5.4. og den neden for under 2) omtalte ændring af straffeloven.

Hovedformålet med den europæiske konvention er at gøre det muligt, at retsforfølgning i straffesager kan ske i det land, hvor det under hensyn til samtlige foreliggende omstændigheder skønnes mest hensigtsmæs-

sigt.

Reglerne om dansk jurisdiktionskompetence dækker ikke alle tilfælde, hvor Danmark efter konventionen har kompetence til at behandle lovovertrædelser.

Loven ændrer bestemmelserne om dansk jurisdiktionskompetence, således at retsforfølgning altid kan finde sted i Danmark, når lovovertrædelser er omfattet af den europæiske konvention om overførsel af retsforfølgning i straffesager, og der i medfør af konventionen er fremsat begæring om retsforfølgning her i landet. Herefter er konventionskravene opfyldt.

### Ad 2)

Reglerne om fremmede straffedommes retskraft, det vil sige, de regler, der fastlægger, i hvilket omfang det forhold, at en bestemt handling har medført en strafferetlig reaktion, bevirker, at andre stater er afskåret fra at strafforfølge den samme handling, indeholdes for dansk vedkommende i straffelovens § 10 a. Reglerne er senest ændret ved lov nr. 519 af 23. december 1970 om ændring af borgerlig straffelov (Fremmede straffedommes retskraft) som følge af Danmarks tiltræden af den europæiske konvention om straffedommes internationale retsvirkninger. Denne lov er sat i kraft for Færøerne, jfr. anordning nr. 378 af 2. august 1972.

Den europæiske konvention om overførsel af retsforfølgning i straffesager indeholder bestemmelser om straffedommes internationale retsvirkninger, der i det hele svarer til reglerne i den europæiske konvention om fremmede straffedomme. Da den kreds af stater, der tiltræder de to konventioner, ikke behøver at være den samme, udvides bestemmelsen i § 10 a til også at omfatte domme i en stat, der har tiltrådt den europæiske konvention om overførsel af retsforfølgning i straffesager.

### Ad 3)

Loven vedrører på dette punkt de strafferetlige følger af psykisk abnormitet og foranstaltningerne over for psykisk abnorme og bygger på straffelovrådets betænkning nr. 667/1972 om de strafferetlige særforanstaltninger. Denne betænkning har endvidere været grundlag for lov nr. 320 af 13. juni 1973 om ændring af borgerlig straffelov, lov om ikrafttræden af borgerlig straffelov og lov om rettens pleje (Strafferetlige særforanstaltninger m.v.). Denne lov er sat i kraft for Færøerne, jfr. anordning nr. 455 af 2. september 1974.

De gældende regler om de strafferetlige følger af psykisk abnormitet findes i straffelovens §§ 16-18. Hovedbestemmelsen indeholdes i § 16, hvorefter handlinger er straffri, når de er foretaget af personer, der er utilregnelige på grund af sindssygdom eller tilstande, der må ligestilles dermed, eller åndssvaghed i højere grad. Hertil knytter § 18 dog den regel, at beruselse ikke udelukker anvendelse af straf, medmindre gerningsmanden har handlet uden bevidsthed.

Til disse egentlige utilregnelighedsgrunde føjer § 17 bestemmelser, der giver mulighed for en strafferetlig særbedømmelse af visse varigere tilstande af mangelfuld udvikling, svækkelse eller forstyrrelse af sjælsevernerne, herunder seksuel abnormitet. Personer, der er omfattet af denne beskrivelse, er ikke uden videre straffri. Afgørende er om de kan anses for egnede til påvirkning gennem straf.

Frifindes en tiltalt i medfør af § 16, eller findes straf uanvendelig efter § 17, kan retten i medfør af § 68 træffe bestemmelse om anvendelse af andre foranstaltninger, der findes formålstjenlige for at forebygge yderligere lovovertrædelser. Af mere indgribende foranstaltninger kan nævnes anbringelse i hospital for sindslidende, i institution for åndssvage eller institution til særlig pleje eller forsorg.

Loven ophæver §§ 17 og 18, og § 16 omformuleres. Rustilstande er efter ændringen omfattet af § 16, og åndssvaghed i lettere grad, der hidtil er bedømt efter § 17, er henført under § 16. Andre af de tilstande, der er beskrevet i § 17, undergives en sanktionsvalgregel i § 69.

Med hensyn til personer, der har handlet i en tilstand af åndssvaghed i lettere grad eller i en tilstand, som ganske må ligestilles med åndssvaghed, indeholder loven en faktisk regel om straffrihed, således at domstolene har mulighed for at pålægge straf, når særlige omstændigheder taler derfor.

Bedømmelsen af handlinger begået i rustilstande volder problemer i henseende til tilregnelighed. De gældende bestemmelser om de strafferetlige følger af handlinger begået i rustilstande findes som ovenfor nævnt i § 18, hvorefter beruselse ikke udelukker anvendelse af straf, medmindre gerningsmanden har handlet uden bevidsthed. Denne regel indebærer, at handlinger, som er foretaget i en patologisk rus, det vil sige en abnormt forløbende rus, er straffri. En patologisk rus er en akut sindssygdom, der kan optræde i tilslutning til alkoholindtagelse, og er karakteriseret ved en indgribende personlighedsændring og ved en pludseligt indsættende og pludseligt ophørende bevidsthedsforstyrrelse af en sådan beskaffenhed, at der



ikke består erindring for det under tilstanden oplevede. Typisk sætter den ind efter indtagelse af en ringe mængde alkohol.

Virkningen af euforiserende stoffer er ikke principielt forskellig fra virkningen af alkohol. Visse euforiserende stoffer vil hos nogle mennesker kunne udløse hastigt forløbende sindssygdomme.

De nævnte tilstande af forbigående sindssygdomme adskiller sig fra de sædvanlige sindssygdomsformer derved, at de er selvforskyldte, fremkaldt af gerningsmanden selv. Det er dette særegne træk, der begrundes, at disse tilfælde udskilles til særlig regulering.

Loven ophæver som nævnt § 18 og henfører tilfælde, hvor gerningsmanden på gerningstidspunktet befandt sig i en rus fremkaldt af alkohol eller andre rusmidler, f. eks. euforiserende stoffer, under § 16. Kun hvis tilstanden har haft karakter af en forbigående sindssygdom, eller en tilstand, der må ligestilles hermed, kan den virke disculperende efter denne bestemmelse. Der kan, når særlige omstændigheder taler derfor, pålægges straf. Straf tænkes især anvendt i tilfælde, hvor tiltalte tidligere har været i en lignende tilstand, og hvor det derfor kan bebrejdes ham, at han har indladt sig på spiritusindtagelse eller indtagelse af andre rusmidler.

Som nævnt ovenfor erstatter loven den gældende bestemmelse i § 17 med en sanktionsvalgregel i § 69. Efter denne bestemmelse kan retten, hvis gerningsmanden ved den strafbare handling foretog sig i en tilstand, der var betinget af mangelfuld udvikling, svækkelse eller forstyrrelse af de psykiske funktioner, og som ikke er af den i § 16 nævnte beskaffenhed, idømme foranstaltninger efter § 68, stk. 1, i stedet for straf, såfremt det findes formålstjæntligt. Retten skal, hvis der bliver tale om frihedsberøvende foranstaltninger, fastsætte en længstetid herfor.

#### Ad 4)

Efter bestemmelserne om prøveløsladelse - således som de er formuleret ved lov nr. 319 af 13. juni 1973 om ændring af borgerlig straffelov (Mindre berigelsesforbrydelser), jfr. bemærkningerne under 4.8. - træffes afgørelsen vedrørende reststraffen af domstolene, hvis en prøveløsladt person dømmes for nyt strafbart forhold begået i prøvetiden - straffelovens § 40, stk. 1. Har den prøveløsladte begået nyt strafbart forhold i prøvetiden, uden at der rejses tiltale herfor, træffes afgørelsen vedrørende virkningen af den begåede vilkårsovertrædelse, uanset om tiltalefrafald meddeles i Danmark eller et andet land, derimod af justitsministeren efter § 40, stk. 3. Det samme gælder efter stk. 2 med hensyn til andre vilkårsovertrædelser end nyt strafbart forhold.

Loven præciserer ved en tilføjelse til § 40, stk. 3, at justitsministerens kompetence efter § 40, stk. 2, jfr. stk. 3, også omfatter tilfælde, hvor den prøveløsladte i udlandet dømmes for strafbart forhold i prøvetiden.

#### Ad 5)

Efter straffelovens § 86, stk. 1, skal der i den idømte frihedsstraf ske afkortning for et antal dage, hvori den dømte har været anholdt, varetægtsfængslet m.v. Efter § 86, stk. 1, 2. pkt., medfører frihedsberøvelse på under 24 timer ikke afkortning.

Ændringen præciserer, at bestemmelsen i § 86, stk. 1, 2. pkt., også finder anvendelse for personer, der indsættes til afsoning af frihedsstraf efter tidligere at have været anholdt eller varetægtsfængslet på grund af overtrædelse af vilkår for betinget benådning eller prøveløsladelse.

#### Ad 7)

Efter straffelovens § 158, stk. 1, straffes den, som afgiver falsk forklaring for retten.

Loven ændrer denne bestemmelse til også at omfatte falsk forklaring for en udenlandsk ret og for De europæiske Fællesskabers Domstol.

Ændringen har sammenhæng med lov nr. 187 af 7. maj 1975 om nordisk vidnepligt. Denne lov er ikke sat i kraft for Færøerne. Spørgsmålet om dens ikrafttræden for Færøerne indgår i overvejelser vedrørende en revision af retsplejeloven. Det er en forudsætning for det nordiske samarbejde, som er gennemført ved loven om nordisk vidnepligt, at hvert land har hjemmel til at straffe for falsk forklaring, der afgives for en domstol i et af de andre nordiske lande.

Ændringen har endvidere sammenhæng med Danmarks medlemsskab af De europæiske Fællesskaber. Ved medlemsskabet tiltrådte Danmark statutterne for De europæiske Fællesskabers Domstol. Statutterne giver mulighed for at afhøre vidner og sagkyndige under ed og bestemmer, at hver medlemsstat anser vidners og sagkyndiges edsbrud som den tilsvarende lovovertrædelse begået for en national ret i civilt søgsmål. Det følger heraf, at Danmark er forpligtet til at udforme sin straffelovgivning således, at falsk forklaring for EF-domstolen kan straffes her i landet på samme måde som falsk forklaring for en dansk domstol, såfremt den pågældende er undergivet dansk straffemyndighed.

Ad 8)

Ændringen indebærer en forhøjelse af strafferammen for narkotikakriminalitet.

Bestemmelsen i straffelovens § 191, hvorefter strafferammen for grov narkotikakriminalitet er fængsel indtil 6 år, blev indført ved lov nr. 276 af 18. juni 1969 om ændring af borgerlig straffelov (Narkotikakriminalitet). Denne lov er sat i kraft for Færøerne, jfr. anordning nr. 384 af 26. august 1970.

Straffelovens § 191 ændres, således at der gives domstolene mulighed for at idømme op til 10 års fængsel for de allergroveste, normalt internationalt prægede forhold. Sådanne forhold vil normalt kun foreligge ved overdragelse af de særlig farlige eller skadelige stoffer som f. eks. heroin og morfinbase og normalt kun, hvis der er tale om et betydeligt kvantum. Den høje straf vil dog også kunne anvendes, hvis handlingen i øvrigt har haft en særlig farlig karakter, hvilket f. eks. kan være tilfældet ved salg af mindre kvantum farlige stoffer med henblik på oparbejdelse af et marked.

Lovens § 1 kan uden ændringer sættes i kraft for Færøerne. Lovens § 2, der som følge af de under 3) nævnte ændringer af straffeloven, ændrer § 11, stk. 1, i lov om ikrafttræden af borgerlig straffelov kan ligeledes sættes i kraft. De i § 3 indeholdte ændringer af retsplejeloven, der er en følge af de under 3) nævnte ændringer, kan indarbejdes i et foreliggende udkast til en ny færøske retsplejelov.

4.12. Lov nr. 195 af 28. april 1976 om ændring af borgerlig straffelov.  
(Forbrydelser mod kønssædeligheden).

Bilag 12.

Loven gælder efter sit indhold for Færøerne. Spørgsmålet om lovens ikrafttræden for Færøerne er ikke forelagt for de færøske myndigheder.

Loven er gennemført som privat lovforslag.

Loven ændrer straffelovens § 225, således at vilkårene for samleje med personer under 18 år, der er i et særligt afhængighedsforhold til den skyldige, også kommer til at omfatte seksuel omgængelse med en person af samme køn. Endvidere ligestilles homoseksuelle forhold med heteroseksuelle for så vidt angår aldersgrænserne.

Loven kan uden ændringer sættes i kraft for Færøerne.

**4.13. Lov nr. 191 af 3. maj 1978 om ændring af borgerlig straffelov.**  
**(Bekæmpelse af terrorisme).**

**Bilag 13.**

Loven indeholder anordningshjemmel. Spørgsmålet om lovens ikrafttræden for Færøerne er ikke forelagt for de færøske myndigheder.

Ved loven gennemføres de ændringer i dansk lovgivning, som er en forudsætning for, at Danmark har kunnet ratificere den europæiske konvention om bekæmpelse af terrorisme. Konventionen er undertegnet af Danmark den 27. januar 1977.

I de senere år er der gennemført flere konventioner, som sigter på at imødegå den stigende internationale terrorisme. Det drejer sig om Haag-konventionen om bekæmpelse af ulovlig bemægtigelse af luftfartøjer, som har resulteret i lov nr. 95 af 29. marts 1972 om ændring af borgerlig straffelov (Kapring af luftfartøjer) - loven er sat i kraft for Færøerne -, Montreal-konventionen om bekæmpelse af ulovlige handlinger mod den civile luftfarts sikkerhed, som har resulteret i lov nr. 538 af 13. december 1972 om ændring af borgerlig straffelov (Sabotage mod luftfartøjer m.v.) - omtalt under 4.7. -, og FN-konventionen om forebyggelse af og straf for forbrydelser mod internationalt beskyttede personer, herunder diplomatiske repræsentanter, som har resulteret i lov nr. 268 af 26. juni 1975 om ændring af borgerlig straffelov (Beskyttelse af diplomater m.v.) - omtalt under 4.11.

Den europæiske konvention om bekæmpelse af terrorisme er på flere punkter udformet med de ovennævnte konventioner som forbillede. Konventionen omfatter imidlertid en videre kreds af terrorhandlinger. Disse er følgende forbrydelser: grove forbrydelser, der indebærer angreb på en diplomats eller anden internationalt beskyttet persons liv, fysiske integritet eller frihed, forbrydelser, der indebærer kidnapning, gidseltagning eller grov ulovlig frihedsberøvelse, forbrydelser, der indebærer anvendelse af bomber, granater, raketter, automatiske skydevåben eller brev- eller pakkebomber, hvis anvendelse rummer fare for personer, samt endelig forsøg på nogen af de nævnte forbrydelser, medvirken til eller forsøg på medvirken til sådanne forbrydelser.

Efter konventionen forpligter staterne sig til at foretage strafforfølgning af de af konventionen omfattede forbrydelser, uanset hvor og af hvem de er begået, medmindre gerningsmanden udleveres til andet land.

Konventionen nødvendiggør ikke nogen ændring af de gældende bestemmelser om udlevering af lovovertrædere, idet Danmark ved sin tiltræden har taget forbehold over for de bestemmelser i konventionen, der indeholder udleveringsforpligtelser.

Danmarks tiltræden af konventionen har heller ikke nødvendiggjort indsættelse af særlige straffebestemmelser i straffeloven, idet de af konventionen omfattede handlinger er strafbare efter gældende straffebestemmelser, jfr. bemærkningerne under 4.7. og 4.11.

Der gælder derimod visse begrænsninger i den danske jurisdiktionskompetence, som bevirker, at det ikke altid er muligt at straffe de terrorhandlinger, der er omfattet af konventionen, uanset hvor og af hvem de er begået, jfr. bemærkningerne under 4.7.

Loven ændrer reglerne om dansk jurisdiktionskompetence, således at der uden hensyn til, hvor gerningsmanden hører hjemme, og hvor handlingen er begået, kan pålægges straf i Danmark for forbrydelser, der er omfattet af den europæiske konvention om bekæmpelse af terrorisme. Herefter er konventionskravene opfyldt.

Loven kan uden ændringer sættes i kraft for Færøerne.

4.14. Lov nr. 132 af 9. april 1980 om ændring af borgerlig straffelov.  
(Afsoning af udenretlige bøder).

Bilag 14.

Loven indeholder anordningshjemmel. Spørgsmålet om lovens ikrafttræden for Færøerne er ikke forelagt for de færøske myndigheder.

Ved loven foretages en justering af reglerne i straffelovens § 55 om forvandlingsstraf for udenretlige bøder.

I modsætning til hvad der gælder med hensyn til bøder, der idømmes eller vedtages for en domstol, fastsættes der ved udenretlige bødeforelæg ikke nogen forvandlingsstraf, det vil sige en frihedsstraf, der kommer til fuldbyrdelse, hvis bøden ikke betales eller ikke kan inddrives. De gældende bestemmelser i straffelovens § 55 indebærer imidlertid, at afsoning af udenretlige bøder på 1.000 kr. eller derunder kan iværksættes umiddelbart af politiet efter en i loven fastsat takst, således at de afsones med 1 dag for hver 100 kr. Er der tale om udenretlige bøder på over 1.000 kr., kan afsoning derimod kun ske, efter at spørgsmålet om fastsættelse af forvandlingsstraf har været indbragt for domstolene.

Efter straffeloven af 1930 var ordningen den, at politiet kunne iværksætte afsoning af alle udenretlige bøder efter en i loven indeholdt skala.

Ved lov nr. 163 af 31. maj 1961 blev denne ordning ændret således, at bøder på over 300 kr. kun kunne afsones, efter at spørgsmålet om fastsættelse af forvandlingsstraf havde været indbragt for domstolene. Udenretlige bøder på 300 kr. og derunder kunne derimod fortsat afsones umiddelbart ved politiets foranstaltning efter en i loven indeholdt takst, der ved lovændringen fastsattes til 1 dag for hver 30 kr.

Den nugældende ordning gennemførtes ved lov nr. 285 af 14. juni 1974. Denne lov er sat i kraft for Færøerne, jfr. anordning nr. 109 af 15. marts 1979. Lovændringen indebar alene en justering af beløbsangivelserne i § 55, stk. 2, under hensyn til stigningen i bødeniveauet.

Loven ændrer den gældende ordning på to punkter.

For det første sker der en nedsættelse af forvandlingsstraffens længde for bøder på 1.000 kr. eller derunder, der er vedtaget udenretligt for politiet, således at bøderne afsones efter følgende skala:

| Bøden:        | Forvandlingsstraffen: |
|---------------|-----------------------|
| 0 - 399 kr.   | 2 dage                |
| 400 - 799 kr. | 4 dage                |
| 800 - 999 kr. | 6 dage                |
| 1 000 kr.     | 8 dage                |

Begrundelsen for denne ændring har dels været den fortsatte stigning i bødeniveauet, dels ændringen af domstolenes praksis med hensyn til fastsættelse af forvandlingsstraf. Denne ændring af praksis indebærer en betydelig nedsættelse af forvandlingsstraffen i politisager, hvilket samtidig har medført det uacceptable forhold, at forvandlingsstraffen for bøder på 1.000 kr. eller derunder, der idømmes eller vedtages for en domstol, bliver væsentligt lavere end den forvandlingsstraf, der følger af straffelovens § 55.

Det andet punkt, hvorpå loven ændrer den gældende ordning, er, at den alene giver adgang til umiddelbar afsoning af udenretlige bøder, der er vedtaget for politiet.

Nogle særlove - navnlig inden for skatte- og afgiftsområdet - indeholder hjemmel til udenretlig afgørelse af bødesager ved bødeforelæg, der udfærdiges af den myndighed, som forestår administrationen af det pågældende område.

Lovens § 55, stk. 2, 1. pkt., omfatter ikke sådanne bøder, og bøder på 1.000 kr. eller derunder, der er vedtaget for særlige forvaltningsmyndigheder, vil således ikke som hidtil kunne afsones umiddelbart uden indbringelse af spørgsmålet om fastsættelse af forvandlingsstraf for domstolene. Denne ændring er uden praktisk betydning for færøske forhold.

**Loven kan uden ændringer sættes i kraft for Færøerne.**



4.15. Lov nr. 252 af 16. juni 1980 om ændring af borgerlig straffelov.  
(Pornografiske billeder af børn).

Bilag 15.

Loven indeholder anordningshjemmel. Spørgsmålet om lovens ikrafttræden for Færøerne er ikke forelagt for de færøske myndigheder.

Loven indebærer, at salg m.v. af børnepornografiske billeder forbydes.

Forbudet skal ses på baggrund af de foran under 4.3. og 4.4. omtalte love - lov nr. 248 af 9. juni 1967 og lov nr. 224 af 4. juni 1969 -, hvorefter det hidtil gældende forbud mod udbredelse, produktion m.v. af pornografiske skrifter, billeder m.v. blev ophævet. Som en særlig beskyttelse af børn og unge opretholdes dog et forbud mod at sælge utugtige billeder eller genstande til personer under 16 år.

De nævnte ændringer af straffeloven medførte, at også udbredelse af pornografiske billeder af børn eller af scener med deltagelse af børn blev straf-fri.

Derimod medførte de pågældende lovændringer ikke ændringer i retstilstanden vedrørende optagelse af børnepornografiske billeder, der efter omstændighederne vil kunne straffes efter straffelovens § 232 og § 228. Et strafansvar kan dog i praksis være vanskeligt at gennemføre.

Forbudet mod udbredelse af pornografiske billeder af børn er indført for at beskytte børn mod strafbare misbrug i forbindelse med optagelse af pornografiske billeder.

På Færøerne er det oprindelige forbud i straffelovens § 234 mod såvel skriftlig pornografi som pornografiske billeder og genstande opretholdt. Dette indebærer, at salg m.v. af enhver form for pornografiske billeder er strafbart.

Som anført under bemærkningerne til 4.3. og 4.4. er der næppe mulighed for at ændre straffelovens § 234. Loven skal derfor ikke sættes i kraft for Færøerne.

4.16. Lov nr. 256 af 27. maj 1981 om ændring af borgerlig straffelov.  
(Voldtægt, røveri og brandstiftelse).

Bilag 16.

Loven indeholder anordningshjemmel. Spørgsmålet om lovens ikrafttræden for Færøerne er ikke forelagt for de færøske myndigheder.

Loven, der bygger på straffelovrådets betænkning nr. 914/1980 om voldtægt, røveri og brandstiftelse, indeholder følgende ændringer:

- 1) Ændring af strafferammerne i straffelovens §§ 180 og 181 om brandstiftelse.  
§ 1, nr. 1.
- 2) Ændring af strafferammerne i straffelovens § 183 om forvoldelse af sprængning, oversvømmelse, skibbrud m.v. med skade til følge.  
§ 1, nr. 2.
- 3)
  - a) Ændring af strafferammen i straffelovens §§ 216 om voldtægt.
  - b) Omformulering af straffelovens §§ 216 om voldtægt og 217 om opnåelse af samleje ved ulovlig tvang.
  - c) Ændring af straffelovens § 218 om den, der ved udnyttelse af en kvindes sindssygdom eller åndssvaghed skaffer sig samleje uden for ægteskab med hende, og om den, der skaffer sig samleje uden for ægteskab med en kvinde, der befinder sig i en tilstand, i hvilken hun er ude af stand til at modsætte sig handlingen.  
§ 1, nr. 3.
- 4)
  - a) Ændring af straffelovens § 220 om den, som ved groft misbrug af en kvindes tjenstlige eller økonomiske afhængighed skaffer sig samleje uden for ægteskab med hende.
  - b) Ændring af straffelovens § 221 om den, der tilsniger sig samleje med en kvinde, der vildfarende anser samlejet som ægteskabeligt eller forveksler gerningsmanden med en anden.
  - c) Ændring af straffelovens § 222 om den, der har samleje med et barn under 15 år.  
§ 1, nr. 4.

5)

- a) Ændring af straffelovens § 224 om anden kønslig omgængelse end samleje.
- b) Ændring af straffelovens § 225 om kønslig omgængelse med en person af samme køn.

§ 1. nr. 5.

- 6) Ændring af straffelovens § 236. Ændringen er af redaktionel karakter og indebærer rettelse af nogle paragrafhenvisninger.

§ 1, nr. 6.

- 7) Ændring af strafferammen i straffelovens § 288 om røveri.

§ 1, nr. 7.

#### Ad 1-2, 3a-b) og 7.

Strafferammen i straffelovens § 180 om fortsættelig brandstiftelse under omstændigheder, hvor gerningsmanden indser, at andres liv derved udsættes for overhængende fare, eller hvor det sker for at volde omfattende ødelæggelse af fremmed ejendom eller for at befordre oprør, plyndring eller anden sådan forstyrrelse af samfundsordenen, er fængsel ikke under 4 år. Med denne formulering er strafmaksimum fængsel på livstid.

Strafferammen i straffelovens § 181 om anden forsættelig brandstiftelse er fængsel fra 6 måneder til 12 år. Under særligt formildende omstændigheder kan straffen efter § 181, stk. 3, gå ned til den laveste grad af fængsel, det vil sige 30 dages fængsel.

Strafferammen i § 183 om forvoldelse af sprængning, oversvømmelse, skibbrud m.v. er fængsel fra 6 måneder til 12 år. Sker det under de i § 180 angivne omstændigheder, er straffen fængsel ikke under 4 år, det vil sige at strafmaksimum er fængsel på livstid.

Strafferammen i straffelovens § 216 om voldtægt - som fastsat ved lov nr. 248 af 9. juni 1967 om ændringer i borgerlig straffelov (Forældelse, pornografi, homoseksuel prostitution m.v.), jfr. bemærkningerne under 4.3. - er fængsel indtil 10 år.

Strafferammen i straffelovens § 288 om røveri er fængsel fra 6 måneder til 10 år. Straffen kan stige til fængsel i 16 år, hvis røveriet har haft en særlig farlig karakter.

Loven indebærer, at strafferammerne for brandstiftelse, voldtægt og røveri opspaltes i en normalstrafferamme og en skærpet strafferamme.

Baggrunden for ændringerne er et ønske om at undgå et strafmaksimum, der ligger unødigt højt i forhold til det strafniveau, som der typisk er brug for, idet det kan give anledning til betænkeligheder, at der selv for en forbrydelse i alle dens ordinære former principielt gælder et strafmaksimum, der må forekomme urimeligt i forhold til forbrydelsens karakter.

Der tilsigtes ikke ved loven en ændring af strafudmålingsniveauet i disse sager.

Strafferammerne fastsættes herefter således:

#### Brandstiftelse m.v.

Strafminimum i straffelovens § 180 på fængsel i 4 år ophæves.

Strafminimum i straffelovens § 181, stk. 1, på fængsel i 6 måneder ophæves. Herved bliver den særlige strafnedsættelsesbestemmelse i stk. 3 overflødig og ophæves. Der indføres en normalstrafferamme på fængsel indtil 6 år og en skærpet strafferamme med et maksimum på 10 års fængsel for tilfælde, hvor der har foreligget særligt skærpende omstændigheder.

Strafminimum i straffelovens § 183, stk. 1 og stk. 2, på henholdsvis 6 måneders fængsel og 4 års fængsel ophæves.

#### Voldtægt.

Ændring af strafferammen i straffelovens § 216 om voldtægt er ledsaget af en omformulering af §§ 216 og 217.

Efter § 216 - som affattet ved lov nr. 248 af 9. juni 1967 om ændringer i borgerlig straffelov (Forældelse, pornografi, homoseksuel prostitution m.v.), jfr. bemærkningerne under 4.3., - straffes den, der tiltvinger sig samleje med en kvinde ved vold eller ved fremkaldelse af frygt for hendes eller hendes nærmestes liv, helbred eller velfærd, for voldtægt med fængsel indtil 10 år.

Efter § 217 - som affattet ved ovennævnte lov - straffes den, der ved ulovlig tvang, jfr. § 260, skaffer sig samleje med en kvinde med fængsel indtil 4 år, medmindre højere straf er forskyldt efter § 216.

Anvendelsen af bestemmelserne i §§ 216 og 217 har givet anledning til kritik. Denne kritik har navnlig gået på, at der - for at undgå nævningsagsbehandling, som er en følge af tiltale for overtrædelse af § 216, - har været en tilbøjelighed til at rejse tiltale for overtrædelse af § 217, i hvilke sager nævninger ikke skal medvirke.

Straffelovrådet har foretaget en gennemgang af et meget betydeligt antal sager, hvori § 217 har været anvendt, og giver i sin ovennævnte betænkning udtryk for, at de foreliggende oplysninger om tiltale- og domspraksis tydeligt viser, at anvendelsen af §§ 216 og 217 ikke har været tilfredsstillende. Rådet giver således kritikken medhold i, at for mange forhold er henført under § 217 om opnåelse af samleje ved ulovlig tvang, skønt de efter de oplysninger, der indeholdes i dommene, burde bedømmes som voldtægt efter § 216. Denne anvendelse af § 217 har primært været et resultat af nævningeafgørelser og af den tiltalepraksis, som anklagemyndigheden har fulgt i sager, hvor den ikke har ment at kunne vente domfældelse efter § 216 ved nævningeting.

Ved ændringen omformuleres § 216 om voldtægt, således at denne kommer til at omfatte alle tilfælde, hvor samleje tiltvinges ved vold eller trussel om vold. Samtidig omformuleres § 217 om opnåelse af samleje ved ulovlig tvang, således at det klargøres, at tvangsmidlerne vold og trussel om vold ikke er omfattet af denne bestemmelse, men henhører under voldtægtsbestemmelsen i § 216. Endelig ophæves den gældende begrænsning til forhold begået mod kvinder, således at straffebestemmelserne i princippet også vil kunne anvendes på forhold begået af kvinder over for mænd.

Strafferammen i § 216 opdeles i en normalstrafferamme på fængsel indtil 6 år og en skærpet strafferamme på fængsel indtil 10 år for tilfælde, hvor voldtægten har haft en særlig farlig karakter, eller der i øvrigt foreligger særligt skærpende omstændigheder.

### **Røveri.**

Strafminimum på fængsel i 6 måneder ophæves.

Der indføres en normalstrafferamme på fængsel indtil 6 år og en skærpet strafferamme på fængsel indtil 10 år for kvalificeret røveri - tilfælde, hvor røveriet har haft en særlig farlig karakter, eller der i øvrigt foreligger særligt skærpende omstændigheder.

De ændrede strafferammer for brandstiftelse, voldtægt og røveri indebærer, at de ukvalificerede overtrædelser af bestemmelserne ikke længere skal behandles som nævningsager, jfr. den på Færøerne gældende retsplejelov § 687, stk. 1, litra a), hvorefter nævninger skal medvirke i sager om forbrydelser med et strafmaksimum på 8 år eller derover. Det bemærkes, at den

nu i Danmark gældende bestemmelse i retsplejelovens § 687, stk. 2, litra a), er medtaget i et udkast til en ny retsplejelov for Færøerne. Efter denne bestemmelse skal nævninger medvirke i sager om forbrydelser, hvor der bliver spørgsmål om straf af fængsel i 4 år eller derover, det vil sige i tilfælde, hvor den konkret forskyldte straf er fængsel i 4 år eller derover. De ukvalificerede overtrædelser af bestemmelserne om brandstiftelse, voldtægt og røveri vil også efter denne bestemmelse normalt falde uden for området for nævningsogsbehandlings.

Ad 3 c) og 4 a-b).

Ændringerne indebærer, at den gældende begrænsning til forhold begået mod kvinder ophæves, således at straffebestemmelserne i princippet også vil kunne anvendes på forhold begået af kvinder over for mænd.

Ad 4 c).

Ændringen vedrører straffelovens § 222, stk. 2, der indeholder en straffeskærpende bestemmelse for den, der har samleje med et barn under 15 år, og hvor gerningsmanden har forskaffet sig samlejet ved tvang, der dog ikke falder ind under § 216, eller ved fremsættelse af trusler.

Bestemmelsen omformuleres som følge af omformuleringen af straffelovens § 216.

Ad 5 a).

Ændringen vedrører straffelovens § 224, der fastsætter straf for forbrydelser mod kønssædeligheden i tilfælde, hvor anden kønslig omgængelse end samleje har fundet sted.

Efter den gældende bestemmelse bliver en forholdsmæssig mindre straf af fængsel at anvende.

Ændringen indebærer, at der indføres en principiel ligestilling i strafferammen mellem tilfælde med samleje og tilfælde med anden kønslig omgængelse end samleje.

Ad 5 b).

Ændringen vedrører straffelovens § 225, der fastsætter straf for forbrydelser mod kønssædeligheden i tilfælde, hvor kønslig omgængelse med en person af samme køn har fundet sted.

Straffen er efter den gældende bestemmelse fængsel indtil 6 år.

Ændringen indebærer, at homoseksuelle voldtægtsforhold og voldtægtslignende forhold m.v. skal bedømmes inden for samme strafferamme som den, der gælder for tilsvarende heteroseksuelle forhold.

Loven kan uden ændringer sættes i kraft for Færøerne.

4.17. Lov nr. 160 af 28. april 1982 om ændring af borgerlig straffelov og lov om euforiserende stoffer.  
("Narkotikahæleri").

Bilag 17.

Loven indeholder anordningshjemmel. Spørgsmålet om lovens ikrafttræden for Færøerne er ikke forelagt for de færøske myndigheder.

Loven indebærer, at der i straffeloven som § 191 a og i loven om euforiserende stoffer som § 3, stk. 2, indsættes en bestemmelse om straf for den, som modtager udbytte m.v., der er fremkommet ved overtrædelse af lovgivningen om euforiserende stoffer.

Baggrunden herfor er et ønske om at styrke retsvæsenets indsats over for narkotikaproblemerne.

Bestemmelsen i straffelovens § 191, stk. 1, omfatter den, som i strid med lovgivningen om euforiserende stoffer til et større antal personer eller mod betydeligt vederlag eller under andre særligt skærpende omstændigheder overdrager euforiserende stoffer. På samme måde straffes efter stk. 2 den, der i strid med lovgivningen om euforiserende stoffer indfører, udfører, køber, udleverer, modtager, fremstiller, forarbejder eller besidder sådanne stoffer med forsæt til at overdrage dem som nævnt i stk. 1.

Efter bestemmelsen i § 3, stk. 1, 1. pkt., i lov om euforiserende stoffer straffes den, som overtræder lovens forbud mod ind- og udførsel, salg, køb, udlevering, modtagelse, fremstilling, forarbejdning og besiddelse af euforiserende stoffer.

Det har i praksis givet anledning til tvivl, i hvilket omfang den, der deltager i indkassering eller transport af provenu fra overdragelse af euforiserende stoffer, kan straffes for medvirken til overtrædelse af straffelovens § 191 eller af loven om euforiserende stoffer. Dette spørgsmål skal afgøres efter den almindelige bestemmelse i straffelovens § 23, hvorefter den for en lovovertrædelse givne straffebestemmelse omfatter alle, der ved tilskyndelse, råd eller dåd har medvirket til gerningen. Medvirkensreglen omfatter kun den forudgående eller samtidige medvirken, det vil sige den medvirken, som sker senest ved forbrydelsens fuldbyrdelse. Bistand, som ligger efter dette tidspunkt, er i princippet straffri, medmindre den sker i henhold til en inden fuldbyrdelsen indgået aftale.



På grundlag af de gældende regler om medvirken i straffelovens § 23 er det ikke muligt at straffe modtagelse m.v. af udbytte fra euforiserende stoffer, der klart ligger efter afslutningen af den egentlige overdragelsesvirksomhed, og det samme gælder sikring, transport, fordølgelse m.v., der klart ligger efter dette tidspunkt.

Som ovenfor nævnt er baggrunden for en bestemmelse om narkotikahæleri et ønske om at styrke retsvæsenets indsats over for narkotikaproblemerne.

En bestemmelse om narkotikahæleri begrænser mulighederne for gennem mellemmand og stråmænd at sikre udbytte fra handel med narkotiske stoffer. Bestemmelsen medfører endvidere en effektivisering af retsforfølgningen af narkotikahandelens økonomiske bagmænd, idet disse kan straffes, når de modtager udbytte, der hidrører fra narkotikahandel, uden at anklagemyndigheden behøver at føre bevis for, at de ved et forudgående pengeudlån eller lignende har finansieret indkøbet af stofferne.

Strafmaksimum for narkotikahæleri efter straffeloven er fastsat til 6 år. Dette svarer til strafmaksimum for de groveste former for hæleri med hensyn til berigelsesforbrydelser, jfr. straffelovens § 286, stk. 3.

Straffen for narkotikahæleri efter § 3, stk. 2, i lov om euforiserende stoffer er bøde, hæfte eller fængsel indtil 2 år. Kun forsætlige overtrædelser straffes.

Loven kan uden ændringer sættes i kraft for Færøerne.

4.18. Lov nr. 239 af 1. juni 1982 om ændring af borgerlig straffelov.  
(Straffene for berigelsesforbrydelser m.v.).

Bilag 18.

Loven indeholder anordningshjemmel. Spørgsmålet om lovens ikrafttræden for Færøerne er ikke forelagt for de færøske myndigheder.

Loven tilsigter en sænkning af strafudmålingsniveauet for berigelsesforbrydelser, således at strafudmålingen i disse sager sænkes med ca. en tredjedel, samt en udvidet anvendelse af betingede domme og bøder. Endvidere lempes bestemmelserne om prøveløsladelse, og der sker ændring af bestemmelserne om afkortning af varetægt ved kombinationsdomme.

Ændringerne skal ses i sammenhæng med en hovedtendens i de senere års kriminalpolitik i retning af en begrænsning i anvendelsen af frihedsstraf. Denne tendens har gjort sig gældende ikke blot i Danmark, men også i den vestlige verden i øvrigt. I Danmark er der i betænkning nr. 806/1977 "Alternativer til frihedsstraf et debatoplæg" foretaget en analyse af mulighederne for at begrænse frihedsstraffens anvendelse.

I de senere års kriminalpolitik har der samtidig gjort sig en tendens gældende i retning af en omvurdering af forholdet mellem strafudmålingen af forskellige typer af forbrydelser. Det har bl.a. været anført, at straffene for berigelsesforbrydelser ikke står i rimeligt forhold til straffene for andre forbrydelser.

Ændringerne skal endvidere ses i sammenhæng med de alvorlige kapacitetsproblemer inden for kriminalforsorgen. Justitsministeriet har vedrørende dette spørgsmål anført, at det efter justitsministeriets opfattelse på baggrund af den nævnte almindelige kriminalpolitiske målsætning om at søge gennemført en begrænsning i anvendelsen af frihedsstraf vil være forkert at løse akutte pladsproblemer alene ved en udvidelse af afsoningskapaciteten. Justitsministeriet finder det derfor rigtigst, at der som led i en samlet løsning også gennemføres foranstaltninger, som er egnet til at begrænse anvendelsen af frihedsstraf og dermed til at begrænse behovet for afsoningskapacitet.

Ændrernes nærmere indhold er følgende:

1) Ændring af bestemmelserne i straffelovens § 38 om prøveløsladelse.  
§ 1, nr. 1.

Efter de gældende bestemmelser kan en dømt prøveløslades, når to tredjedele, dog mindst 4 måneder, af straffetiden er udstået, og prøveløsladelse kan i almindelighed ikke ske, hvis den resterende straffetid er mindre end 30 dage.

I praksis medfører disse regler, at prøveløsladelse kun kommer på tale ved straffe på 5 måneders fængsel eller derover.

Ændringen indebærer en nedsættelse af mindstetiden for prøveløsladelse fra 4 måneder til 2 måneder.

Ændringen skal ses i sammenhæng med den nedenfor under 3) omtalte sænkning af strafferammerne for berigelsesforbrydelser. Såfremt de gældende bestemmelser om prøveløsladelse blev opretholdt uændret, ville sænkningen være uden afsoningsmæssig betydning i de ikke sjældne tilfælde, hvor der nu idømmes ubetingede fængselsstraffe på 5 eller 6 måneder for berigelseskriminalitet. Den reelle afsoningstid ville - på trods af, at den idømte straf blev kortere - være den samme.

Efter straffelovens § 58, stk. 1, kan retten bestemme, at en del af den forskyldte straf, dog højst 3 måneder, skal fuldbyrdes, medens dommen i øvrigt gøres betinget. § 58 giver mulighed for at imødekomme behovet for ubetinget frihedsstraf og behovet for tilsyn og anden forsorg i frihed, idet retten kan træffe bestemmelse om tilsyn m.v. som et vilkår for udsættelse med den betingede del af dommen.

En nedsættelse af mindstetiden for prøveløsladelse fra 4 måneder til 2 måneder gør det nødvendigt, at der tages stilling til forholdet til disse kombinationsdomme.

Det vil ikke være hensigtsmæssigt, hvis såvel domstolene og administrationen har kompetence til at fastsætte vilkår for udsættelsen med hensyn til henholdsvis den betingede dom og reststraffen i tilfælde, hvor den ubetingede del af straffen er på fængsel i 3 måneder. En nedsættelse af 3 måneders grænsen i § 58, stk. 1, vil på den ene side løse denne konflikt, men på den anden side medføre en uheldig indskrænkning i muligheden for at gøre brug af kombinationsdomme efter § 58, stk. 1.

Det fastsættes derfor i lovens § 38, stk. 4, at prøveløsladelse ikke kan ske med hensyn til den ubetingede del af en kombinationsdom.

Bestemmelsen i lovens § 38, stk. 5, indebærer i forhold til den gældende § 38, stk. 4, at den dømte ikke skal give samtykke til selve prøveløsladelsen, men alene til de vilkår, der fastsættes efter § 39, stk. 2. Svarende til, at en tiltalt ikke kan modsætte sig, at en frihedsstraf gøres betinget, har man fundet det rigtigst, at den dømte, hvis han kan samtykke i de særligt fastsatte vilkår, eller sådanne vilkår ikke fastsættes, ikke kan modsætte sig at blive prøveløsladt.

2) Ændring af bestemmelsen i straffelovens § 86, stk. 2, om afkortning af straffetiden ved kombinationsdomme. **§ 1, nr. 2.**

De gældende bestemmelser i § 86, stk. 2, fastsætter, at afkortning af straffetiden i tilfælde af varetægtsfængsling m.v. skal ske i den ubetingede del af en kombinationsdom efter § 58, stk. 1.

Denne bestemmelse medfører i sager, hvor der skal fastsættes en fællesstraf, også omfattende en eller eventuelt flere tidligere betingede domme, i forbindelse med hvilke den dømte har været varetægtsfængslet, at afkortningen skal ske i den ubetingede del af kombinationsdommen. Dette kan på grund af 3 måneders reglen i § 58, stk. 1, have til følge, at der ikke vil være praktisk mulighed for at idømme den tiltalte en kombinationsdom. Resultatet bliver i sådanne tilfælde en helt ny ubetinget frihedsstraf.

Den ændrede affattelse af § 86, stk. 2, søger at løse dette problem, idet den fastsætter, at det ved dommen kan bestemmes, at afkortning for varetægtsfængsling m.v. ikke eller kun delvis skal ske i den ubetingede del af straffen.

3) Ændring af strafferammerne for berigelsesforbrydelser i straffelovens §§ 285-287. **§ 1, nr. 3-5.**

Ved den i bemærkningerne under 4.8. omtalte lov nr. 319 af 13. juni 1973 om ændring af borgerlig straffelov (Mindre berigelsesforbrydelser m.m.) blev maksimumstraffen i normalstrafferammen i § 285 nedsat fra fængsel i 2 år, i gentagelsestilfælde 3 år, til fængsel i 1 år og 6 måneder, i gentagelsestilfælde 2 år og 6 måneder. Anvendelsesområdet for den mildere strafferamme i § 287 blev samtidig udvidet, og anvendelse af bøde eller hæfte blev gjort obligatorisk i de tilfælde, der omfattes af denne bestemmelse.

Ændringerne indebærer, at strafmaksimum for gentagelsestilfælde i §

285 på fængsel i 2 år og 6 måneder ophæves, således at strafudmålingen efter denne bestemmelse vil skulle ske inden for et fælles strafmaksimum på fængsel i 1 år og 6 måneder. Samtidig indføres der adgang til at idømme hæftestraf inden for området for § 285.

Endvidere nedsættes strafmaksimum i § 286, stk. 1, om tyveri af særlig grov karakter eller i større antal fra fængsel i 6 år til fængsel i 4 år.

Endelig ophæves adgangen til at idømme hæftestraf i sager efter § 287, således at der alene er adgang til at idømme bødestraf.

Der sker ikke nogen sænkning af strafferammerne i straffelovens § 286, stk. 2-3, om underslæb, bedrageri, mandatsvig, skyldnersvig, åger og hæleri af særlig grov karakter eller i større antal.

Loven kan uden ændringer sættes i kraft for Færøerne.

4.19. Lov nr. 228 af 6. juni 1985 om ændring af borgerlig straffelov og lov om visse forholdsregler i henhold til De Forenede Nationers pagt.

Bilag 19.

Loven gælder efter sit indhold for Færøerne. Spørgsmålet om lovens ikrafttræden for Færøerne er ikke forelagt for de færøske myndigheder.

Loven er gennemført som privat lovforslag.

Lovens § 1 ændrer straffelovens § 110 c. Denne bestemmelse er indsat ved lov nr. 225 af 7. juni 1952 om ændringer i og tilføjelser til borgerlig straffelov af 15. april 1930 (Forbrydelser mod statens selvstændighed og sikkerhed m.v.). Loven er sat i kraft for Færøerne.

Straffelovens § 110 c fastsætter straf af bøde, hæfte, eller under skærpende omstændigheder fængsel indtil 3 år for den, der forsætligt eller uagtsomt overtræder bestemmelser eller forbud, som i henhold til lov måtte være givet til værn for statens forsvars- eller neutralitetsforanstaltninger eller til gennemførelse af dens forpligtelser som medlem af De Forenede Nationer.

§ 110 c er en ren straffebestemmelse, der med hensyn til den adfærd, som belægges med den deri bestemte straf, henviser til bestemmelser uden for straffeloven. Sådanne bestemmelser er bl.a. fastsat i lov nr. 156 af 10. maj 1967 om visse forholdsregler i henhold til De Forenede Nationers pagt, jfr. bemærkningerne under 5.1.

Loven ændrer § 110 c, således at strafferammen for overtrædelser af bestemmelser eller forbud, som i henhold til lov måtte være givet til gennemførelse af statens forpligtelser som medlem af De Forenede Nationer forhøjes fra fængsel indtil 3 år til fængsel indtil 4 år.

Lovens § 2 ændrer lov nr. 156 af 10. maj 1967 om visse forholdsregler i henhold til De Forenede Nationers pagt. Der henvises til bemærkningerne under 5.1.

Loven kan uden ændringer sættes i kraft for Færøerne, for § 2's vedkommende dog under forudsætning af, at lov nr. 156 af 10. maj 1967 om visse forholdsregler i henhold til De Forenede Nationers pagt sættes i kraft for Færøerne.

4.20. Lov nr. 229 af 6. juni 1985 om ændring af straffeloven.  
(Datakriminalitet).

Bilag 20.

Loven indeholder anordningshjemmel. Spørgsmålet om lovens ikrafttræden for Færøerne er ikke forelagt for de færøske myndigheder.

Loven bygger på straffelovrådets betænkning nr. 1032/1985 om datakriminalitet. I betænkningen har straffelovrådet foretaget en fuldstændig gennemgang af straffeloven for at vurdere behovet for ændringer af straffeloven med henblik på datakriminalitet.

Ændringerne er følgende:

- 1) Ændring af straffelovens § 193, stk. 1, om alment skadelige handlinger.  
§ 1, nr. 1.
- 2) Ændring af straffelovens § 263 om brud på brevhemmeligheden.  
§ 1, nr. 2.
- 3) Ændring af straffelovens § 264, stk. 2, om industrispionage i forbindelse med husfredskrænkelser. § 1, nr. 3.
- 4) Indsættelse i straffeloven af § 279 a om databedrageri. § 1, nr. 4.
- 5) Ændring i straffelovens § 280 om mandatsvig. Ændringen er en følge af 4). § 1, nr. 4.
- 6) Ændring af straffebestemmelserne i straffelovens § 284 og § 286, stk. 2. § 1, nr. 6. Ændringerne er en følge af 4).

Ad 1).

Straffelovens kapitel 21 indeholder forskellige bestemmelser om alment skadelige handlinger. § 193 handler om at fremkalde omfattende driftsforstyrrelser af kommunikations- og samfærdselsmidler, og bestemmelsen, der stammer fra 1930, opregner i den forbindelse almindelige samfærdselsmidler, offentlig postbesørgelse, almindeligt benyttede telegraf- eller telefonanlæg, eller anlæg der tjener til almindelig forsyning med gas, elektrisk strøm eller varme.

I betænkningen fremhæves det, at visse angreb mod dataanlæg kan være omfattet af bestemmelsen, men at der på den anden side kan tænkes omfattende forstyrrelser, der ikke kan henføres under de i § 193 opregnede områder, og hvis strafbarhed derfor kan bero på en eventuel analogi af § 193. Som eksempler nævnes angreb, der helt lammer eller i betydeligt omfang forstyrrer registrering, behandling og transmission af data inden for værdipapircentralen, kildeskattedirektoratet, politiets motorregister eller lignende. Inden for den private sektor angreb mod den centrale elektroniske databehandling hos banker og sparekasser, realkreditinstitutter m.v.

Ved ændringen indføres dataanlæg i rækken af anlæg, i forhold til hvilke det er strafbart at fremkalde omfattende forstyrrelser.

Ved ændringen foretages der endvidere en ajourføring af bestemmelsens opregning af kommunikationsmidler, idet angreb mod radio- og fjernsyns-anlæg kriminaliseres, hvis der herved fremkaldes omfattende forstyrrelse af driften.

Endelig ændres det gældende strafmaksimum på fængsel i 3 år til fængsel i 6 år under hensyn til, at det gældende strafmaksimum er for lavt, når henses til de meget betydelige skadevirkninger, som de i bestemmelsen beskrevne handlinger kan medføre.

#### Ad 2).

Efter straffelovens § 263, nr. 1, straffes den, som uberettiget bryder eller unddrager nogen et brev, telegram eller anden lukket meddelelse eller optegnelse eller gør sig bekendt med indholdet.

"Lukket meddelelse" vil kunne omfatte meddelelser, som udgår fra et dataanlæg, såfremt anlægget er aktiveret med henblik på at bringe informationer til en modtager. Bestemmelsen vil derfor omfatte det forhold, at en person uberettiget kobler sig ind på en sådan datatransmission og derved gør sig bekendt med en lukket meddelelse.

Med hensyn til et dataanlægs " hvilende " informationer - dem, der på indgrebets tid ikke er genstand for transmission - er det derimod ikke sprogligt naturligt at betegne dem som en " lukket meddelelse eller optegnelse ". Selv om domstolene ved en vid fortolkning af udtrykket " lukket optegnelse " vil nå til det resultat, at strafansvaret efter § 263, nr. 1, også omfatter den, der ved teknisk udstyr gør sig bekendt med disse dataregistrerede oplysninger, vil retstilstanden være klarere, såfremt det ved en lovbestemmelse fastsættes, at det er strafbart at skaffe sig adgang til et data-



anlægs oplysninger eller programmer.

Ved ændringen indsættes der derfor som nyt stk. 2 i § 263 en bestemmelse om den, som uberettiget skaffer sig adgang til en andens oplysninger eller programmer, der er bestemt til at bruges i et anlæg til elektronisk databehandling.

Den almindelige strafferamme for overtrædelse af denne bestemmelse er - som ved overtrædelse af den gældende bestemmelse i § 263 - bøde, hæfte eller fængsel indtil 6 måneder.

Ændringen indebærer endvidere, at der indføres en forhøjet strafferamme for de af § 263 omfattede forhold, hvor der har foreligget særligt skærpende omstændigheder. Dette sker ved indsættelse af et nyt stk. 3 i § 263, hvorefter straffen kan stige til fængsel indtil 2 år, såfremt de i stk. 1 eller stk. 2 nævnte forhold begås med forsæt til at skaffe sig eller gøre sig bekendt med oplysninger om en virksomheds erhvervshemmeligheder eller under andre særligt skærpende omstændigheder.

#### Ad 3).

Efter den gældende bestemmelse i straffelovens § 264, stk. 1, straffes den, som uberettiget 1) skaffer sig adgang til fremmed hus eller andet ikke frit tilgængeligt sted, 2) undlader at forlade fremmed grund efter at være opfordret dertil.

Strafferammen er for overtrædelse af denne bestemmelse bøde, hæfte eller fængsel indtil 6 måneder.

Efter bestemmelsens stk. 2 kan straffen for de i stk. 1, nr. 1, nævnte forhold stige til fængsel indtil 4 år, såfremt de begås med forsæt til at skaffe sig eller gøre sig bekendt med oplysningerne om forretnings- eller fabriktionsforhold eller med dokumenter eller optegnelser.

Ændringen indebærer, at strafmaksimum i den gældende strafskærpselsesbestemmelse i § 264, stk. 2, nedsættes til 2 år, og at strafskærpselsesgrundene udformes i overensstemmelse med strafskærpselsesgrundene i § 263, stk. 3, jfr. foran under 2).

#### Ad 4).

Den gældende bestemmelse i straffelovens § 279 om bedrageri vil kunne omfatte forhold, som begås under anvendelse af datateknik.

I straffelovrådets ovenfor nævnte betænkning nævnes som eksempel på et sådant dataforhold, som vil være omfattet af bedrageribestemmelsen, at en person uretmæssigt tilføjer, ændrer eller sletter dataoplysninger under

omstændigheder, hvor en anden person derefter opfatter de urigtige dataoplysninger og på dette grundlag foretager en handling eller undlader at foretage sig noget, f. eks. at debitere eller kreditere en person et beløb. I sådanne tilfælde er der gennem dataanlæggets udvisende på en skærm eller en udskrift af dataoplysninger fremkaldt en vildfarelse og en handling på en måde, der ganske svarer til, at gerningsmanden svigagtigt fremsender eller anbringer urigtige regninger, fakturaer, varerekvisationer o. lign. eller mundtligt giver urigtige oplysninger.

I visse tilfælde kan det være mere tvivlsomt, om bedrageribestemmelsen er anvendelig på dataforhold. Det nævnes i betænkningen, at en ret almindelig form for datakriminalitet består i, at en person, der betjener et dataanlæg eller kan give instruktioner om dets betjening, opretter fiktive konti for ikke-eksisterende personer og opnår udbetaling via konti, som han selv eller andre råder over, af de beløb, som foregives at tilkomme de opdigtede personer. Ansvar for bedrageri vil i disse tilfælde formentlig kunne statures, når overordnede i virksomheden er blevet motiveret til ikke at foretage sig noget, fordi de er gået ud fra, at dataanlæggets oplysninger er rigtige. Men selv om et sådant forhold eventuelt ikke omfattes af bedrageribestemmelsen i straffelovens § 279, vil det ofte kunne være omfattet af straffelovens § 280 om mandatsvig.

I den nævnte betænkning fremhæves det, at straffelovens § 279 om bedrageri ikke omfatter tilfælde, hvor en forretningsmæssig arbejdsgang er så automatiseret, at der ikke i forløbet optræder en enkeltperson, der handler på grundlag af de urigtige dataoplysninger. Herhen hører bl.a. tilfælde, hvor beløb krediteres eller debiteres en person (eller overføres fra en person til en anden) ved indtastning i et dataanlæg uden yderligere mellemkommande handlinger, der opfylder kravet i § 279 om, at nogen er blevet vildledt til at gøre eller undlade noget. I disse tilfælde vil der ikke kunne straffes for tyveri, da der ikke borttages nogen rørlig ting, og heller ikke for underslæb med hensyn til penge, da pengene ofte ikke vil være betroet, jfr. § 278, stk. 1, nr. 3. I praksis har man derfor været nødt til at anvende bestemmelsen i § 280 om mandatsvig, selv om det eventuelt er en underordnet medarbejder, som har udført handlingen.

I betænkningen nævnes andre tilfælde, hvor straffelovens § 279 om bedrageri ikke kan anvendes på dataforhold. Det drejer sig om tilfælde, hvor der ganske vist er en person, der handler i tillid til urigtige oplysninger fra et dataanlæg, men hvor den pågældende – typisk som følge af sin underordnede stilling – ikke kan siges at udøve reel prøvelse af oplysningernes rigtighed. Dette kan f. eks. understreges af en almindelig instruks til den på-

gældende om, at han skal udbetale penge eller f. eks. som lagerforvalter skal udlevere varer i overensstemmelse med de oplysninger, der fremkommer på en terminalskærm eller en udskrift af dataoplysninger.

Som det fremgår af det anførte, vil en række bedragerilignende forhold vedrørende dataforhold falde uden for bestemmelsen i straffelovens § 279. De fleste af disse forhold må - når de er begået af ansatte - antages at være omfattet af straffelovens § 278, stk. 1, nr. 3, om underslæb med hensyn til betroede penge eller af straffelovens § 280 om mandatsvig. Disse bestemmelser er imidlertid ikke udformet med henblik på at ramme datakriminalitet. Der kan derfor forekomme tilfælde, hvor det vil være mindre naturligt at henhøre disse kriminalitetsformer under bestemmelserne om pengeunderslæb eller mandatsvig.

Ændringen indebærer, at disse bedragerilignende forhold samles i en ny bestemmelse i straffelovens § 279 a om databedrageri.

Efter § 279 a straffes for databedrageri den, som for derigennem at skaffe sig eller andre uberettiget vinding retsstridigt ændrer, tilføjer eller sletter oplysninger eller programmer til elektronisk databehandling eller i øvrigt uretmæssigt søger at påvirke resultatet af sådan databehandling. Bestemmelsen er udformet med udgangspunkt i den almindelige bedrageribestemmelse i § 279. Databedrageriforholdet frigøres for kravet i § 279 om, at en person som følge af gerningsmandens forhold skal være blevet vildledt til at foretage en disposition. I stedet for denne vildledelse træder det for dataforhold mere dækkende krav om, at der skal være sket et indgreb i grundlaget for den elektroniske databehandling. Der skal i øvrigt ikke som ved bedrageri efter § 279 føres bevis for, at der foreligger et økonomisk tab hos offeret for gerningen.

Strafferammen for databedrageri er den samme som for bl.a. bedrageri og mandatsvig.

Loven kan uden ændringer sættes i kraft for Færøerne.

**4.21. Lov nr. 573 af 19. december 1985 om ændring af borgerlig straffelov.**  
**(Tavshedspligt)**

**Bilag 21.**

Loven indeholder anordningshjemmel. Spørgsmålet om lovens ikrafttræden for Færøerne er ikke forelagt for de færøske myndigheder.

Loven indebærer en omformulering og delvis ændring af straffelovens bestemmelser om tavshedspligt. Formålet er at afklare visse tvivlsspørgsmål ved fortolkningen af de gældende bestemmelser om tavshedspligt i straffelovens § 152 og § 264 b og på forskellige punkter at forenkle og tydeliggøre bestemmelsernes indhold.

Loven bygger på betænkning nr. 998/1984 afgivet af et af justitsministeriet nedsat udvalg og på straffelovrådets udtalelse af 13. maj 1985 om straffelovens regler om krænkelse af tavshedspligt.

De gældende regler om tavshedspligt i straffelovens § 152 og § 264 b er gennemført ved lov nr. 89 af 29. marts 1972 om ændring af borgerlig straffelov. (Privatlivets fred m.m.). Loven gælder for Færøerne, jfr. anordning nr. 541 af 8. oktober 1973.

Lovens indhold er følgende:

- 1) Tavshedspligten påhviler efter den ændrede affattelse af straffelovens § 152, stk. 1, enhver, som virker eller har virket i offentlig tjeneste eller hverv. Afgrænsningen svarer til den gældende bestemmelse i § 152, stk. 1.

Krænkelser af tavshedspligten straffes efter § 152, stk. 1, med bøde, hæfte eller fængsel indtil 6 måneder. Efter § 152, stk. 2, kan straffen stige til fængsel indtil 2 år, hvis forholdet er begået med forsæt til at skaffe sig eller andre økonomisk vinding, eller der i øvrigt foreligger særligt skærpende omstændigheder. Den gældende strafferamme er bøde, hæfte eller under skærpende omstændigheder fængsel indtil 1 år. Hvis forholdet er begået for at skaffe sig eller andre uberettiget vinding, kan straffen stige til fængsel indtil 3 år.

En oplysning anses efter § 152, stk. 3, for fortrolig, når den ved lov eller anden gyldig bestemmelse er betegnet som sådan, eller når det i øvrigt er nødvendigt at hemmeligholde den for at varetage væsentlige hensyn

til offentlige eller private interesser.

De gældende regler i straffeloven angiver i § 152 de tavshedsbelagte oplysninger med ordene: " . . . . erfaret som en hemmelighed, eller hvad der ved lov eller anden gyldig bestemmelse er betegnet som sådan," og i § 264 b med ordene "privatlivet tilhørende hemmeligheder."

Bestemmelsen i § 152, stk. 3, svarer med en ændret sproglig formulering til den gældende afgrænsning af, hvilke oplysninger der er omfattet af tavshedspligten.

- 2) Efter § 152 a finder bestemmelsen i § 152 om tavshedspligt for personer i offentlig tjeneste tilsvarende anvendelse for personer, der i øvrigt er eller har været beskæftiget med opgaver, som udføres i henhold til aftale med en offentlig myndighed.

Denne bestemmelse opretholder og udvider reglen i den gældende straffelovs § 152, stk. 4, om tavshedspligt for medarbejdere i EDB-servicebureauer. Denne udvidelse foretages, fordi myndighederne i ikke ubetydeligt omfang overlader udførelsen af bestemte arbejdsopgaver til private virksomheder med den følge, at personer, som er knyttet til disse virksomheder, kan få kendskab eller adgang til oplysninger af fortrolig karakter. Udvidelsen af § 152 vil også kunne omfatte f. eks. ansatte i private virksomheder, der tager sig af rengøring og anden servicevirksomhed på offentlige kontorer.

Da tavshedspligt for personer, der virker eller har virket ved telefonanlæg, er af væsentlig betydning, og da denne persongruppe ikke direkte er omfattet af § 152 og § 152 a, 1. pkt., er der i § 152 a, 2. pkt., medtaget en bestemmelse, hvorefter den almindelige tavshedspligt for personer i offentlige tjeneste eller hverv også gælder for personer, som virker eller har virket ved telefonanlæg, der er anerkendt af det offentlige. Bestemmelsen svarer til den gældende bestemmelse i § 152, stk. 3.

- 3) Den, som udøver eller har udøvet en virksomhed eller et erhverv i medfør af en offentlig beskikkelse eller anerkendelse, og som uberettiget videregiver eller udnytter oplysninger, som er fortrolige af hensyn til private interesser, og hvortil den pågældende i den forbindelse har fået kendskab, straffes efter § 152 b med samme straf som efter § 152, det vil sige med bøde, hæfte eller fængsel indtil 6 måneder. Foreligger der forsæt til at skaffe sig eller andre uberettiget vinding eller i øvrigt sær-

ligt skærpende omstændigheder, kan straffen stige til fængsel indtil 2 år. Bestemmelsen svarer for denne persongrupper vedkommende til den gældende straffelovs § 264 b, idet der dog gives hjemmel for forhøjelse af straffen under særligt skærpende omstændigheder.

- 4) Efter § 152 c gælder bestemmelserne i §§ 152-152 b også for de pågældende personers medhjælpere.
- 5) § 152 d erstatter den gældende straffelovs §§ 152, stk. 5, og 264 c, som fastsætter straf for den, der uden at have medvirket til gerningen skaffer sig eller uberettiget udnytter oplysninger, som er fremkommet ved andres krænkelse af tavshedspligten. Bestemmelsen præciserer, at den strafbare handling udover uberettiget fremskaffelse og udnyttelse af fortrolige oplysninger omfatter uberettiget videregivelse.
- 6) I § 152 e, nr. 1, fastsættes det, at tavshedspligten viger i det omfang, der består en pligt til at videregive oplysninger. Dette er i overensstemmelse med gældende ret, hvor princippet har fundet direkte udtryk i § 264 b.  
  
Efter § 152 e, nr. 2, viger tavshedspligten endvidere i tilfælde, hvor der handles i berettiget varetagelse af åbenbar almeninteresse eller af eget eller andres tarv. Bestemmelsen svarer til undtagelsesbestemmelsen i den gældende straffelovs § 264 b, der antages at finde tilsvarende anvendelse på forhold, der er omfattet af den gældende straffelovs § 152, eller af bestemmelser om tavshedspligt, der er fastsat på særlige områder.
- 7) Overtrædelse af §§ 152-152 d, hvorved der alene er krænkede private interesser, er efter § 152 f undergivet privat, subsidiært betinget offentlig påtale. Bestemmelsen svarer i det væsentligste til påtalebestemmelsen i den gældende straffelovs § 275.
- 8) Den gældende straffelovs § 264 b ophæves, idet reglerne er overført til straffelovens kapitel 16, jfr. foran.

Loven kan uden ændringer sættes i kraft for Færøerne.

AFSNIT 5

Bemærkninger

til

spørgsmålet om ikrafttræden for Færøerne  
af de i afsnit 3 nævnte love.

- 5.1. Lov nr. 156 af 10. maj 1967 som ændret ved lov nr. 228 af 6. juni 1985 om visse forholdsregler i henhold til De Forenede Nationers pagt og anordning nr. 40 af 3. februar 1978 som ændret ved anordning nr. 143 af 7. april 1982 om visse forholdsregler mod Sydafrika.

Bilag 22.

- 5.1.1. Lov nr. 156 af 10. maj 1967 om visse forholdsregler i henhold til De Forenede Nationers pagt som ændret ved lov nr. 228 af 6. juni 1985.

Loven og ændringsloven gælder efter deres indhold for Færøerne, men er ikke kundgjort. Spørgsmålet om hovedlovens og de under 5.1.2. nævnte anordningers ikrafttræden for Færøerne er ved rigsombudsmandens skrivelse af 2. december 1985 forelagt for de færøske myndigheder. Spørgsmålet om ændringslovens ikrafttræden er ikke forelagt for de færøske myndigheder, jfr. bemærkningerne under 4.19.

Straffelovens § 110 c fastsætter - som omtalt i bemærkningerne under 4.19. - straf for den, der forsætligt eller uagtsomt overtræder bestemmelser eller forbud, som i henhold til lov måtte være givet til værn for statens forsvar eller neutralitetsforanstaltninger eller til gennemførelse af dens forpligtelser som medlem af De Forenede Nationer. § 110 c er en ren straffebestemmelse, der med hensyn til den adfærd, som belægges med den deri bestemte straf, henviser til bestemmelser uden for straffeloven.

Sådanne bestemmelser er fastsat i den oven for nævnte hovedlov - lov nr. 156 af 10. maj 1967.

Loven er en bemyndigelseslov, hvorefter der ved kgl. anordning - efter forhandling med det udenrigspolitiske nævn - kan træffes sådanne forholdsregler, som Danmark i medfør af De Forenede Nationers pagt er forpligtet til at iværksætte til gennemførelse af beslutninger, der er truffet af sikkerhedsrådet i overensstemmelse med art. 41, jfr. art. 39, i pagtens kapitel VII. Forholdsreglerne kan også omfatte danske statsborgere, der opholder sig uden for den danske stat.

De nævnte artikler i pagten er sålydende:

Art. 39.

"Sikkerhedsrådet skal afgøre, om der foreligger nogen trussel mod freden,



noget fredsbrud eller nogen angrebshandling, og skal med henblik på opretholdelse eller genoprettelse af mellemfolkelig fred og sikkerhed fremsætte forslag eller beslutte, hvilke forholdsregler der skal træffes i overensstemmelse med artiklerne 41 og 42."

**Art. 41:**

"Sikkerhedsrådet kan afgøre, hvilke forholdsregler, dog ikke omfattende anvendelsen af våbenmagt, der skal tages for at gennemføre dets beslutninger, og det kan opfordre medlemmerne af De Forenede Nationer til at iværksætte sådanne forholdregler. Disse kan indbefatte fuldstændig eller delvis afbrydelse af økonomiske forbindelser og af samkvemet ved jernbaner, til søs, i luften, ved post, telegraf, radio og andre kommunikationsmidler samt afbrydelse af diplomatiske forbindelser."

Disse artikler skal sammenholdes med

**Art. 25:**

"Medlemmerne af De Forenede Nationer går ind på at anerkende og udføre sikkerhedsrådets beslutninger i overensstemmelse med nærværende pagt."

Loven indeholder en generel udformet lovhjemmel for i påkommende tilfælde straks at kunne efterleve sikkerhedsrådets bindende beslutninger af den oven for omhandlede karakter. Spørgsmålet om på forhånd at skabe en sådan lovhjemmel havde tidligere været genstand for overvejelser, men blev aktualiseret derved, at sikkerhedsrådet i forbindelse med Sydrhodesiaspørgsmålet den 16. december 1966 for første gang siden De Forenede Nationers oprettelse vedtog en bindende resolution i medfør af pagtens art. 41, jfr. art. 39.

Loven omfatter ikke de i art. 42 omhandlede militære forholdsregler. Den giver endvidere alene bemyndigelse til regeringen i de tilfælde, hvor sikkerhedsrådet har vedtaget bindende beslutninger i henhold til art. 41, jfr. art. 39 og art. 25, og omfatter således ikke de situationer, hvor sikkerhedsrådet eller andre FN-organer vedtager uforbindende henstillinger, som de enkelte medlemsstater ikke er forpligtet til at efterkomme.

For at sikre, at handlinger, der foretages af danske statsborgere uden for landet, kan inddrages under dansk straffemyndighed, anføres det udtrykkeligt i loven, at forholdsreglerne kan omfatte danske statsborgere, der opholder sig uden for den danske stat. Der henvises i denne forbindelse

til straffelovens § 8, stk. 1, nr. 2, om dansk jurisdiktionskompetence med hensyn til handlinger foretaget uden for den danske stat, når handlingen krænker en forpligtelse, som det ifølge lov påhviler gerningsmanden at i-agttage i udlandet.

Ændringsloven - lov nr. 228 af 6. juni 1985 - ændrer såvel straffelovens § 110 c som lov nr. 156 af 10. maj 1967 om visse forholdsregler i henhold til De Forenede Nationers pagt.

Ændringen i straffeloven består - som anført i bemærkningerne under 4.19. - i en forhøjelse af strafferammen, således at der under skærpende omstændigheder kan idømmes indtil 4 års fængsel for forsætlig eller uagtsom overtrædelse af bestemmelser eller forbud, som i henhold til lov måtte være givet til gennemførelse af statens forpligtelser som medlem af de Forenede Nationer.

Ændringen af loven om visse forholdsregler i henhold til De Forenede Nationers pagt består i, at der gives hjemmel til, at der i de i medfør af loven udstedte anordninger kan fastsættes bestemmelser om, at udbyttet ved overtrædelser af anordningen skal konfiskeres.

Ændringsloven, der er gennemført som privat lovforslag, skal ses på baggrund af den senere tids debat om sager vedrørende våbensmugleri til Sydafrika. I bemærkningerne til lovforslaget anføres bl.a.:

"Forslagsstillerne er af den opfattelse, at domme for våbensmugleri set i forhold til andre straffelovsovertrædelser bør være udtryk for en sådan strenghed, at respekten for beslutninger i FN's sikkerhedsråd ikke medvirker til i udlandet at skabe tvivl om Danmarks vilje til at gøre det klart for "dødens købmænd", at det ikke skal kunne betale sig at overtræde FN's våbenembargo, men at der tværtimod er tale om en overordentlig alvorlig forbrydelse set i forhold til mange andre straffelovsovertrædelser."

**5.1.2. Anordning nr. 40 af 3. februar 1978 som ændret ved anordning nr. 143 af 7. april 1982 om visse forholdsregler mod Sydafrika.**

Anordningen er udstedt med hjemmel i den under 5.1.1. nævnte lov og på grundlag af FN's sikkerhedsråds bindende resolution af 4. november 1977, som pålægger medlemslandene at iværksætte en fuldstændig våbenembargo mod apartheidstyret i Sydafrika.

1978-anordningen fastsætter et fuldstændigt forbud mod bl.a. overdragelse, herunder transport, til Sydafrika af våben, ammunition og krigsmateriel

af enhver art samt af udstyr og licenser til fremstilling eller vedligeholdelse af sådanne genstande. Anordningen forbyder endvidere ethvert samarbejde om fremstilling eller udvikling af nukleare våben.

1982-anordningen supplerer 1978-anordningen med en bestemmelse, der sikrer, at en reder, der har bortchartret sit skib til tredjemand, af skibsføreren bliver gjort bekendt med eventuelle våbentransporter til Sydafrika. Herved opnås, at rederen også i sådanne tilfælde får anledning til - inden for rammerne af de pligter, som er pålagt ham af anordningen - at reagere over for befragteren og til at meddele skibsføreren nærmere forholdsregler. Rederens undladelse af at opfylde sine pligter efter anordningen vil herefter kunne medføre strafansvar.

Loven og ændringsloven og de to anordninger kan uden ændringer sættes i kraft for Færøerne.

5.2. Lov nr. 247 af 9. juni 1967 om ændringer i forskellige lovbestemmelser om forældelse af strafansvar.

Bilag 23.

Loven indeholder anordningshjemmel. Spørgsmålet om lovens ikrafttræden for Færøerne er ikke forelagt for de færøske myndigheder.

Loven ændrer eller indsætter bestemmelser om strafforældelse i en række specielle love. Loven skal ses i sammenhæng med lov nr. 248 af 9. juni 1967 om ændringer af borgerlig straffelov (Forældelse, pornografi, homoseksuel prostitution m.v.), hvorved forældelsesbestemmelserne i straffeloven ændredes, jfr. bemærkningerne under 4.3.

Anordningshjemmelen vedrører de ændringer, som foretages i love, der regulerer fællesanliggender.

Disse er:

- 1) Lovens § 2 - lov om mønstre, jfr. lovbekendtgørelse nr. 193 af 1. september 1936.

På dette område gælder nu lov nr. 218 af 27. maj 1970 om mønstre.

Denne lov gælder for Færøerne, jfr. anordning nr. 360 af 30. juli 1971.

Der skal ikke foretages ændringer i denne lov.

- 2) Lovens § 8 - lov nr. 177 af 23. juni 1956 om foranstaltninger i anledning af svangerskab m.v.

Denne lov gælder fortsat for Færøerne, jfr. bemærkningerne under 4.5.

Ændringerne er af redaktionel karakter.

- 3) Lovens § 6 - militær straffelov, jfr. lovbekendtgørelse nr. 262 af 21. juli 1954.

På området gælder nu lov nr. 216 af 26. april 1973. Militær straffelov gælder efter sit indhold for Færøerne, men er ikke kundgjort.

- 4) Lovens § 13 - lov nr. 372 af 23. december 1964 om valutaforhold m.v. Loven gælder for Færøerne.

Ændringen indebærer, at den særlige forældelsesfrist på 5 år for overtrædelse af loven ophæves.

5) Lovens § 14 - lov nr. 145 af 21. april 1965 om Danmarks erhvervsfond. Loven gælder for Færøerne.

§ 12 i loven om Danmarks erhvervsfond fastsætter straf af bøde eller hæfte for meddelelse af urigtige oplysninger i forbindelse med ansøgninger om støtte efter loven. Efter straffelovens almindelige regler vil dette strafansvar forældes efter 2 år. I sager vedrørende eksportkreditgarantier kan det være vanskeligt at afsløre det strafbare forhold inden for en så kort frist. Der fastsættes derfor en forældelsesfrist på 5 år.

Lovens §§ 8, 13 og 14 kan uden ændringer sættes i kraft for Færøerne.

Det er overvejet, om der i lovgivningen, der regulerer færøske særanliggender, er behov for forældelsesfrister, der er længere end de frister, som en anvendelse af straffelovens forældelsesregler ville føre til. Der kan umiddelbart peges på følgende lovgivning:

- 1) Lov nr. 169 af 11. maj 1935 om elektriske stærkstrømsanlæg, jfr. anordning nr. 63 af 27. marts 1936.
- 2) Lagtingslov nr. 19 af 16. september 1948 om fredning af fortidsminder og bygninger som ændret ved lagtingslov nr. 38 af 2. juni 1970 og lagtingslov nr. 11 af 19. april 1972.
- 3) Lagtingslov nr. 48 af 9. juli 1970 om naturfredning.

5.3. Lov nr. 524 af 28. november 1969 om ændring af lov om pressens brug.

Bilag 24.

Loven indeholder anordningshjemmel.

Loven ophæver § 3 i presseloven, lov nr. 147 af 13. april 1938, hvorefter der af alle periodiske skrifter, der udleveres fra trykkerier her i riget, af trykkeriet skal afgives et eksemplar til politiet inden en time efter udleveringens påbegyndelse.

Afleveringspligten har skullet tjene til at lette politiets arbejde med at konstatere eventuelle ulovligheder. I de senere år inden ophævelsen af pligten i Danmark har ordningens væsentligste betydning været, at den gav politiet visse muligheder for at følge udviklingen med hensyn til pornografiske publikationer. Blandt andet under hensyn til de ændringer, der i Danmark er gennemført med hensyn til straffelovens bestemmelser om pornografi, jfr. bemærkningerne under 4.3. og 4.4., har man ikke ment, at hensynet til retshåndhævelsen har kunnet begrunde opretholdelsen af ordningen.

Spørgsmålet om lovens ikrafttræden for Færøerne er ved skrivelse af 6. august 1970 forelagt for de færøske myndigheder.

Landfogeden har vedrørende dette spørgsmål i skrivelse af 20. juli 1970 til rigsombudsmanden udtalt, "..... at jeg under henvisning til den begrundelse for lovforslagets fremsættelse, der gives i bemærkningerne til lovforslaget, ikke kan anbefale, at § 3 i lov om pressens brug ophæves på Færøerne. Det må formentlig være en forudsætning for bestemmelsens ophævelse på Færøerne, at de ved lov nr. 248 af 9. juni 1967 og lov nr. 224 af 4. juni 1969 vedtagne ændringer af straffelovens § 234 sættes i kraft på Færøerne."

De love, landfogeden henviser til, er de love, der omtales i bemærkningerne under 4.3. og 4.4., og hvorved pornografireglerne ændres.

Føroya Blaðmannafelag anbefaler i skrivelse af 8. december 1970 til landstyre, at loven sættes i kraft for Færøerne.

I skrivelse af 1. november 1985 har landstyre forespurgt landfogeden, om han fortsat fraråder, at presselovens § 3 ophæves.

Landfogeden har i denne anledning i skrivelse af 16. december 1985 til landsstyret bemærket, " ..... at jeg bl.a. under hensyn til, at afleveringspligten alene vedrører periodiske skrifter, der trykkes på Færøerne, finder, at der ikke er en sådan sammenhæng mellem afleveringspligten og politiets muligheder for at konstatere eventuelle ulovligheder, at man med rimelighed kan forlange afleveringspligten opretholdt. Jeg vil derfor ikke udtale mig mod, at loven sættes i kraft for Færøerne."

Loven kan uden ændringer sættes i kraft for Færøerne.

5.4. Lov nr. 252 af 12. juni 1975 om overførsel til andet land af retsforfølgning i straffesager.

Bilag 25.

Loven indeholder anordningshjemmel. Spørgsmålet om lovens ikrafttræden for Færøerne er ikke forelagt for de færøske myndigheder.

Loven er nævnt i bemærkningerne under 4.11. vedrørende lov nr. 268 af 26. juni 1975 om ændring af borgerlig straffelov, af lov om ikrafttræden af borgelig straffelov m.m. og af retsplejeloven. (Psykisk abnormitet, narkotikakriminalitet, beskyttelse af diplomater m.v.), der bl.a. ændrer bestemmelserne om dansk jurisdiktionskompetence og om fremmede dommes retskraft.

Disse ændringer og loven tilsigter at muliggøre Danmarks tilslutning til den europæiske konvention om overførsel af retsforfølgning i straffesager. Konventionen er undertegnet af Danmark den 15. maj 1972.

Hovedformålet med konventionen er at tilvejebringe mulighed for, at retsforfølgning i anledning af en lovovertrædelse kan finde sted i det land gerningslandet, bopælslandet eller andet land - hvor det under hensyn til samtlige foreliggende omstændigheder skønnes mest hensigtsmæssigt.

Efter lovens § 1 kan lovovertrædelser, som er omfattet af den europæiske konvention om overførsel af retsforfølgning i straffesager, retsforfølges efter reglerne i konventionens afsnit I - IV. Afsnit I indeholder en definition af, hvad der skal forstås ved lovovertrædelser. Henvisningen omfatter såvel muligheden for her i landet at indlede retsforfølgning for overtrædelser, der er omfattet af et andet medlemslands jurisdiktionskompetence, som de danske myndigheders adgang til at anmode et land, der har tiltrådt konventionen, om at indlede retsforfølgning. Efter konventionens art. 2 medfører en anmodning om overførsel til andet land af retsforfølgning i en straffesag, at det anmodede land bliver kompetent til at indlede forfølgning i sagen, selv om det ikke i øvrigt efter sine nationale regler har den fornødne jurisdiktionskompetence. Efter den foran nævnte ændring af bestemmelserne om dansk jurisdiktionskompetence vil danske domstole være kompetente til at behandle alle sager, der er omfattet af konventionen, uanset hvor og af hvem de er begået.



Lovens § 2 indeholder en værnetingsbestemmelse.

Hvis der over for danske myndigheder fremsættes begæring om overførsel til Danmark af retsforfølgning i en straffesag og de danske myndigheder erklærer sig indforstået med at overtage denne, opstår spørgsmålet om, ved hvilken ret sagen skal behandles. Dette spørgsmål forudsættes efter konventionen reguleret i den nationale lovgivning. Normalt vil der være tale om sager mod personer, der er fast bosiddende i Danmark, og dette vil være begrundelsen for anmodningen. Værnetingsbestemmelsen går derfor ud på, at sagen skal behandles af retten på det sted, hvor den pågældende bor.

I tilfælde, hvor den pågældende ikke har bopæl i Danmark, er det ikke på forhånd muligt at sige, hvad der vil være begrundelsen for anmodningen. Konventionen nævner en lang række af kriterier, f. eks. at den pågældende er dansk statsborger, eller at Danmark er hans oprindelige hjemland (f. eks. fordi han tidligere har haft dansk indfødsret), eller at hans pårørende befinder sig, eventuelt har bopæl i Danmark, og at det af disse grunde vil kunne lette resocialiseringen, hvis fuldbyrdelsen af en eventuel dom finder sted her. Det kan også være praktiske hensyn, f. eks. at den pågældende allerede afsoner straf for en anden lovovertrædelse i Danmark, eller at de væsentligste beviser i sagen befinder sig her. I disse tilfælde har man fundet det mest hensigtsmæssigt at lade værnetinget bero på en afgørelse, som justitsministeren træffer på grundlag af den enkelte sags konkrete omstændigheder.

Lovens § 3 indeholder andre processuelle regler.

Konventionen indeholder kun få regler om den processuelle fremgangsmåde, der skal følges i de sager, der er omfattet af konventionen. Disse spørgsmål forudsættes løst i den nationale lovgivning.

Ifølge § 3, stk. 1, gælder retsplejelovens almindelige regler om straffesagers behandling, medmindre andet følger af konventionen.

Konventionens art. 27-29 indeholder bestemmelser om visse foreløbige foranstaltninger, der kan træffes af den stat, der er blevet anmodet om at overtage retsforfølgningen af en lovovertrædelse. Reglerne tager kun sigte på de tilfælde, hvor den anmodede stats kompetence til at behandle straffesagen alene beror på den begærende stats anmodning om overførsel. Er den anmodede stat kompetent til at indlede retsforfølgning efter sin egen lovgivning, følger heraf, at den kan benytte de processuelle efterforskningsmidler, herunder varetægtsfængsling, der er hjemlet i dens egen lovgivning.

Efter konventionens art. 28 kan den anmodede stat, når den har modtaget en anmodning om overførsel af retsforfølgning i en straffesag, gøre brug af alle sådanne foreløbige foranstaltninger, herunder varetægtsfængsling, som ville kunne anvendes efter dens egen lovgivning, såfremt den pågældende lovovertrædelse, for hvilken retsforfølgning begæres indledt, var begået inden for dens eget territorium.

Er der endnu ikke fremsat anmodning om overførsel af retsforfølgning, men har en stat tilkendegivet, at den vil fremsætte en sådan anmodning, kan den anmodede stat efter art. 27 efter anmodning fra den begærende stat foreløbig lade den mistænkte anholde og fængsle. Det er dog en betingelse herfor, at der efter den anmodede stats lovgivning er hjemmel til at varetægtsfængsle for den pågældende lovovertrædelse, og at der er grund til at frygte, at den mistænkte vil flygte, eller at han vil søge at undertrykke beviser.

Den varetægtsfængsling, der er omtalt i art. 27, er efter art. 29 undergivet forskellige tidsmæssige begrænsninger.

Lovens § 3, stk. 2, indeholder en bestemmelse om de foreløbige foranstaltninger - anholdelse og fængsling -, der kan iværksættes i overensstemmelse med konventionens art. 27-29.

Lovens § 4 indeholder en bestemmelse, hvorefter justitsministeren kan fastsætte yderligere bestemmelser om konventionens gennemførelse.

Af konventionens art. 13 følger, at anmodning om overførsel til Danmark af retsforfølgning i straffesager skal rettes til justitsministeriet, ligesom en dansk anmodning om overførsel af retsforfølgning til et andet konventionsland skal udgå fra justitsministeriet. Der er imidlertid i konventionsbestemmelserne åbnet mulighed for, at der efter aftale medlemsstaterne indbyrdes kan ske delegation til andre myndigheder. I medfør af § 4 kan politimesteren eller højere anklagemyndighed bemyndiges til at begære retsforfølgning overført f. eks. til sigtedes hjemland.

Efter lovens § 5 kan justitsministeren sætte lovens bestemmelser i kraft mellem Danmark og et land, der ikke har tiltrådt konventionen.

Loven kan uden ændringer sættes i kraft for Færøerne.

5.5. Lov nr. 279 af 26. maj 1976 om ligsyn m.v.

Bilag 26.

Loven indeholder anordningshjemmel. Spørgsmålet om lovens ikrafttræden for Færøerne er forelagt for de færøske myndigheder, der i skrivelse af 22. juni 1978 til rigsombudsmanden har meddelt, at lagtinget den 14. marts 1978 har vedtaget, at loven med visse ændringer kan sættes i kraft for Færøerne.

Lovens ikrafttræden for Færøerne beror på udarbejdelse af anordning herom.

5.6. Lov nr. 278 af 9. juni 1982 om forbud mod privates TV-overvågning m.v.

Bilag 27.

Loven indeholder anordningshjemmel. Spørgsmålet om lovens ikrafttræden for Færøerne er ikke forelagt for de færøske myndigheder.

Loven gennemfører en retlig regulering af privates adgang til at foretage TV-overvågning.

Reguleringen består først og fremmest i en bestemmelse om, at der bortset fra nærmere angivne tilfælde ikke må foretages TV-overvågning af gade, vej, plads eller lignende område, der benyttes til almindelig færdsel. Dernæst indebærer loven, at der ved TV-overvågning af steder eller lokaler, hvortil der er almindelig adgang f. eks. butikker og lignende, ved skiltning eller på anden tydelig måde normalt skal gives oplysning om overvågningen.

De gældende regler i straffeloven indebærer visse begrænsninger i adgangen til via TV-udstyr og lignende at foretage udspejden af andre personer.

§ 264 a hjemler således straf for den, som uberettiget fotograferer personer, der befinder sig på et ikke frit tilgængeligt sted. Det samme gælder efter bestemmelsen den, der ved hjælp af kikkert eller andet apparat uberettiget iagttager sådanne personer. Bestemmelsen, der må antages også at omfatte udspejdning og billedoptagelse ved anvendelse af TV-teknik, finder kun anvendelse, når der er tale om iagttagelse eller fotografering af personer, der befinder sig på et "ikke frit tilgængeligt sted."

Efter § 264 d straffes den, der uberettiget videregiver meddelelser eller billeder vedrørende en andens private forhold eller i øvrigt billeder af den pågældende under omstændigheder, der åbenbart kan forlanges unddraget offentligheden. Bestemmelsen kan anvendes, også hvor der videregives billeder, der er optaget, mens den afbillede person befandt sig på et frit tilgængeligt sted. Det afgørende er, at billedet vedrører en andens private forhold.

Det følger modsætningsvis af §§ 264 a og 264 d, at det er straffrit at fotografere eller iagttage personer, der befinder sig på frit tilgængelige steder, så længe der ikke videregives billeder vedrørende deres private forhold eller i øvrigt billeder af de pågældende under omstændigheder, der

åbenbart kan forlanges unddraget offentligheden.

Bestemmelserne i §§ 264 a og 264 d blev indsat i straffeloven ved lov nr. 89 af 29. marts 1972. Denne lov er sat i kraft for Færøerne, jfr. anordning nr. 541 af 8. oktober 1973.

I bemærkningerne til det til grund for loven liggende lovforslag anføres, at det kan forventes, at den teknologiske udvikling i løbet af få år vil skabe økonomiske og praktiske muligheder for en udvidet anvendelse af udstyr til TV-overvågning.

De hensyn, som kan begrunde en retlig regulering af dette område, er beslægtet med de synspunkter, som ligger bag den gældende bestemmelse i straffelovens § 264 a om fotografering og iagttagelse af personer på ikke frit tilgængeligt sted. Denne bestemmelse bygger på det synspunkt, at befolkningen skal beskyttes over for former af udspionering, som man ikke er indstillet på at tage sig i agt for.

Det er muligt med det nuværende tekniske apparatur at gennemføre en vedvarende eller systematisk overvågning af et område, uden at personer behøver at være til stede for at betjene apparaturet. En udbredt anvendelse af overvågningsapparaturer vil kunne medføre en væsentlig begrænsning af mulighederne for at kunne færdes på frit tilgængelige områder uden at være udsat for iagttagelse eller fotografering, hvilket i sig selv vil kunne virke krænkende for personer, der har været genstand for iagttagelse eller fotografering i situationer, hvor de ikke har været forberedt herpå. Hertil kommer, at det vil kunne skabe en almindelig fornemmelse af utryghed og ufrihed, hvis udbredelsen af overvågningsudstyr fører til, at folk, når de færdes på frit tilgængelige steder, til stadighed vil føle sig udsat for at blive overvåget af ikke tilstedeværende personer.

De anførte synspunkter gælder både for tilfælde, hvor det drejer sig om en overvågning, der er forbundet med optagelse af billeder på videobånd, film eller lignende, og tilfælde, hvor overvågningen alene består i en umiddelbar iagttagelse på TV-skærm eller lignende uden samtidig billedoptagelse.

Lovens § 1 indeholder i overensstemmelse med disse synspunkter et almindeligt forbud mod, at private foretager TV-overvågning af gade, vej, plads eller lignende område, som benyttes til almindelig færdsel.

§ 2 indeholder nogle undtagelser fra bestemmelsen i § 1. Det drejer sig om tilfælde, hvor legitime modhensyn, navnlig af kriminalitetsforebyggende art, kan begrunde, at TV-overvågning bør kunne finde sted.

Disse tilfælde er:

- 1) TV-overvågning af tankstationer, fabriksområder, overdækkede butikcentre og lignende områder, på hvilke der drives erhvervsvirksomhed, såfremt overvågningen foretages af den, der har rådighed over området.
- 2) TV-overvågning, der ikke er forbundet med optagelser af billeder på videobånd, film eller lignende, når den foretages som led i overvågning af egne indgange, facader, indhegninger eller lignende.

§ 3 indeholder en bestemmelse, hvorefter private, der foretager TV-overvågning af steder eller lokaler, hvortil der er almindelig adgang, f. eks. butikker og udstillingslokaler, ved skiltning eller på anden tydelig måde skal give oplysning herom.

Overtrædelse af loven straffes med bøde.

Loven kan uden ændringer sættes i kraft for Færøerne.

5.7. Lov nr. 233 af 6. juni 1985 om ændring af lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser.  
(Retskrav på erstatning).

Bilag 28.

Loven indeholder anordningshjemmel. Spørgsmålet om lovens ikrafttræden for Færøerne er ikke forelagt for de færøske myndigheder.

Hovedloven (offererstatningsloven) - lov nr. 277 af 26. maj 1976 om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser - gælder med visse ændringer for Færøerne, jfr. anordning nr. 470 af 24. september 1984.

Efter reglerne i den gældende lov kan staten yde erstatning for personska-  
de og for tab af forsørger, når skaden er forvoldt ved overtrædelse af bor-  
gerlig straffelov. Endvidere kan erstatning ydes for tingsskade forvoldt  
ved en overtrædelse af borgerlig straffelov af personer, som er anholdt el-  
ler fængslet, eller som er tvangsanbragt på visse institutioner bl.a. under  
kriminalforsorgen.

Den gældende erstatningsordning administreres af et nævn under justitsmi-  
nisteriet (Erstatningsnævnet). Afgørelser om erstatning for skader, der  
er forvoldt ved overtrædelser, der er begået på Færøerne, træffes af et  
særligt færøsk nævn. Nævnet består af sorenskriveren, der er formand,  
og af to andre medlemmer, hvoraf det ene medlem udnævnes efter indstil-  
ling fra landsstyret og det andet medlem, der skal være advokat på Færø-  
erne, udnævnes efter indstilling fra advokatrådet. Justitsministeriet har  
ved bekendtgørelse nr. 471 af 25. september 1984 fastsat en forretningsor-  
den for nævnet.

Den gældende ordning har karakter af en billighedserstatning, jfr. bestem-  
melserne om, at erstatning kan ydes, og lovens § 8, stk. 1, hvorefter erstat-  
ningen kan nedsættes eller bortfalde, hvis skadelidte eller afdøde har med-  
virket til skaden, eller skaden er opstået under sådanne forhold, at erstat-  
ning ikke findes rimelig.

Ændringerne, der bygger på betænkning nr. 1019/1984 om retskrav på er-  
statning til ofre for forbrydelser - afgivet af en arbejdsgruppe nedsat af  
justitsministeriet -, indebærer, at der gives offeret et egentligt retskrav

på erstatning fra staten. Dette gennemføres ved, at bestemmelser om, at "staten kan yde erstatning", ændres til, at "staten yder erstatning", og at den nævnte bestemmelse i lovens § 8, stk. 1, ophæves og erstattes af en bestemmelse, hvorefter dansk erstatningsrets almindelige regler om egen skyld og accept af risiko er afgørende for, om skadelidtes krav på erstatning fra staten skal nedsættes eller bortfalde på grund af skadelidtes forhold. - Nogle få bestemmelser om billighedserstatning er dog opretholdt. Det gælder tilfælde, hvor personskade forvoldes ved handlinger begået uden for den danske stat, tilfælde, hvor tingsskade forvoldes af strafafsone-re m.v., der er undvejet fra de andre nordiske lande, samt tilfælde, hvor lovovertrædelsen ikke uden unødigt ophold er anmeldt til politi m.v.

Ændringerne indebærer endvidere en udvidelse af området for erstatning, således at der i forbindelse med personskade også ydes erstatning for mindre kontantbeløb, som skadelidte havde på sig, og således at der i tilfælde, hvor skadelidte afgår ved døden, udover erstatning for tab af forsørger er hjemmel til at yde erstatning for begravelsesudgifter.

Også lovens processuelle regler om behandlingen af sager om erstatning fra staten ændres, navnlig således at der indføres en bestemmelse, hvorefter erstatning efter loven i tilfælde, hvor skadelidtes krav på erstatning og godtgørelse fra skadevolderen er afgjort ved dom, ydes med det beløb, som er fastsat ved dommen. Der kan dog tilkendes skadelidte en højere erstatning eller godtgørelse end fastsat ved dommen, når særlige omstændigheder taler derfor.

Endelig indebærer ændringerne, at der gennemføres en maksimumbegrænsning i den erstatning, som kan kræves udbetalt fra staten i tilfælde af tings-skade, idet det fastsættes, at denne erstatning ikke kan overstige 50.000 kr. Beløbet reguleres efter bestemmelserne i § 15 i lov nr. 228 af 23. maj 1984 om erstatningsansvar. Ved bekendtgørelse nr. 298 af 20. juni 1985 er beløbet med virkning for tingsskader, der forvoldes i perioden 1. juli 1985 - 31. marts 1986 fastsat til 52.500 kr. Bekendtgørelsen er af oplysende karakter.

Loven kan sættes i kraft for Færøerne. Dog skal lovens § 1, nr. 4, under hensyn til den særlige formulering af § 3, stk. 1, nr. 5, jfr. § 4 i anordning nr. 470 af 24. september 1984, hvorved hovedloven er sat i kraft for Færøerne, ikke sættes i kraft.

Ligeledes kan bekendtgørelse nr. 298 af 20. juni 1985 sættes i kraft.



Som følge af ændringerne bør der formentlig ved bekendtgørelse fastsættes en ny forretningsorden for det færøske erstatningsnævn.

AFSNIT 6

Den på Færøerne  
gældende straffelov.

## Almindelig del.

### 1. kapitel.

#### Indledende bestemmelser.

§ 1. Straf kan kun pålægges for et forhold, hvis strafbarhed er hjemlet ved lov, eller som ganske må ligestilles med et sådant. Med hensyn til de i ~~kapitel 9~~ nævnte retsfølger gælder en tilsvarende regel.

§ 2. Denne lovs kapitler 1-11 finder, for så vidt ikke andet er bestemt, anvendelse på alle borgerlige strafbare forhold.

### 2. kapitel.

#### Almindelige betingelser for strafferetlige bestemmelser anvendelse.

§ 3. Er den ved en handling påkendelse gældende straffelovgivning forskellig fra den, der gjaldt ved handlingens foretagelse, afgøres spørgsmålet om strafbarhed og straf efter den senere lov, dog at afgørelsen ikke derved må blive strengere end efter den ældre lov. Beror ophøret af lovens gyldighed på ydre, strafskylden uvedkommende forhold, bliver handlingen at bedømme efter den ældre lov.

Stk. 2. Bortfalder uden for sidstnævnte tilfælde ved lov en handling strafbarhed, bortfalder også den for sådan handling idømte, men ikke fuldbyrdede straf. Den dømte kan forlange, at spørgsmålet om straffens bortfald ved påtalemyndighedens foranstaltning indbringes for den ret, der har påkendt sagen i 1. instans. Afgørelsen træffes ved kendelse.

§ 4. Hvorvidt den strafbare handling skal medføre retsfølger af sådan art som i

68, 69, 72

§§ 56-61, ~~70-73~~ og 79 nævnt, afgøres efter den ved handlingens påkendelse gældende lovgivning.

Stk. 2. Andre retsfølger af handlingen indtræder, for så vidt intet modsat er bestemt, kun, når dette var hjemlet også ved den ved handlingens foretagelse gældende lovgivning.

Stk. 3. Bestemmelsen i § 3, stk. 2, finder tilsvarende anvendelse på andre retsfølger af handlingen end straf, hvis deres indtræden var betinget af handlingens strafbarhed.

§ 5. Hvor forhojet straf eller andre retsfølger er foreskrevet i gentagelsestilfælde, kommer afgørelser, der er truffet i henhold til tidligere ret, i betragtning efter deres indhold lige med afgørelser efter den lov, i henhold til hvilken den foreliggende handling bedømmes.

§ 6. Under dansk straffemyndighed hører handlinger, som foretages

1) i den danske stat,

2) på dansk fartøj, som befinder sig uden for nogen stats folkeretlig anerkendt område,

3) på dansk fartøj, som befinder sig på fremmed folkeretlig anerkendt område, af personer, der hører til fartøjet eller som rejsende følger med dette.

Stk. 2. Justitsministeren bestemmer, i hvilket omfang handlinger, som på dansk område foretages om bord i fremmed fartøj af og imod nogen, der hører til eller som rejsende følger med dette, skal påtales.

§ 7. Under dansk straffemyndighed hører fremdeles handlinger, som en person, der har dansk indfødsret eller er bosat i den danske stat, har foretaget uden for denne, 1) for så vidt handlingen er foretaget uden for folkeretlig anerkendt statsområde, hvis handlinger af den pågældende art kan medføre højere straf end bæfte,

2) for så vidt handlingen er foretaget inden for sådant område, hvis den er strafbar også efter den dér gældende lovgivning.

Stk. 2. Bestemmelserne i stk. 1 finder tilsvarende anvendelse med hensyn til handlinger begået af en person, der har indfødsret eller bopæl i Finland, Island, Norge eller Sverige, og som opholder sig her i landet.

§ 8. Under dansk straffemyndighed hører endvidere handlinger, foretagne uden for den danske stat, uden hensyn til, hvor gerningsmunden hører hjemme,

1) når handlingen krænker den danske stats selvstændighed, sikkerhed, forfatning eller offentlige myndigheder, en embedspligt mod staten eller sådanne interesser, hvis retsbeskyttelse i den danske stat forudsætter en særlig tilknytning til denne,

2) når handlingen krænker en forpligtelse, som det ifølge lov påhviler gerningsmanden at iagttage i udlandet, eller en ham over for dansk fartøj påhvilende tjenestepligt,

3) når en uden for folkeretlig anerkendt statsområde foretagen handling krænker nogen, der har dansk indfødsret eller er bosat i den danske stat, og handlinger af den pågældende art kan medføre højere straf end bæfte.

„4) når handlingen er omfattet af § 183 a. Påtalen kan tillige omfatte overtrædelser af §§ 237 og 244-248, som er begået i forbindelse med overtrædelsen af § 183 a.“

Stk. 2. I det under nr. 3 nævnte tilfælde afgør rigsadvokaten, om påtale skal finde sted.

„Stk. 3. I det under nr. 4 nævnte tilfælde afgør justitsministeren, om påtale skal finde sted.“

§ 9. I de tilfælde, i hvilke en handlingss strafbarhed afhænger af eller påvirkes af en indtrædt eller tilsigtet følge, betragtes handlingen tillige som foretaget dér, hvor virkningen er indtrædt eller tilsigtet at skulle indtræde.

§ 10. Når i medfør af foranstående regler påtale sker her i landet, skal afgørelsen såvel om straf som om andre retsfølger af handlingen ske efter dansk lovgivning.

Stk. 2. I de i § 7 nævnte tilfælde kan der, hvis handlingen er begået inden for fremmed folkeretlig anerkendt område, dog ikke idømmes strengere straf end hjemmet ved gerningsstedets lovgivning.

„§ 10 a. En person, over for hvem der er afsagt en europæisk straffedom, jfr. lov om fuldbyrdelse af europæiske straffedomme, eller i øvrigt en dom i den stat, hvor handlingen er begået, kan ikke strafforfølges her i landet for den samme handling, såfremt:

- 1) han er endeligt frifundet,
- 2) den idømte sanktion er fuldbyrdet, er under fuldbyrdelse eller er bortfaldet efter domslandets regler, eller
- 3) han er fundet skyldig, uden at der er fastsat nogen sanktion.

Stk. 2. Bestemmelserne i stk. 1 gælder ikke:

- a) handlinger, der falder ind under § 6, stk. 1, eller
- b) de i § 8, stk. 1, nr. 1, nævnte handlinger, medmindre strafforfølgning i domslandet er sket efter anmodning af den danske anklagemyndighed.

§ 10 b. Sker der strafforfølgning mod en person, som i en anden stat er pålagt en sanktion for samme handling, skal der i det omfang, denne sanktion er fuldbyrdet, ske en tilsvarende nedsættelse af den sanktion, der pålægges her i landet.“

§ 11. Er en person, der har dansk indfødsret eller er bosat i den danske stat, i fremmed stat straffet for en handling, der efter dansk ret ville kunne medføre frakendelse eller fortabelse af kald eller erhverv eller anden rettighed, kan frakendelse heraf ske under en offentlig efter rigsadvokatens påbud anlagt sag.

§ 12. Anvendelsen af reglerne i §§ 6-8 begrænses ved de i folkeretten anerkendte undtagelser.

### 3. kapitel.

#### Strafbarhedsbetingelser.

§ 13. Handlinger foretagne i nødværge er straffri, for så vidt de har været nødvendige for at modstå eller afværge et påbegyndt eller overhængende uretmæssigt angreb og ikke åbenbart går ud over, hvad der under hensyn til angrebets farlighed, angriberens person og det angrebne retsgodes betydning er forsvarligt.

Stk. 2. Overskrider nogen grænserne for lovligt nødværge, bliver han dog straffri, hvis overskridelsen er rimeligt begrundet i den ved angrebet fremkaldte skræk eller ophidselse.

Stk. 3. Tilsvarende regler finder anvendelse på handlinger, som er nødvendige for på retmæssig måde at skaffe lovlige påbud adlydt, iværksætte en lovlig pågribelse eller hindre en fanges eller tvangs-anbragt persons romning.

§ 14. En handling, der ellers ville være strafbar, straffes ikke, når den var nødvendig til afværgelse af truende skade på person eller gods, og lovovertrædelsen måtte anses for at være af forholdsvis underordnet betydning.

§ 15. Handlinger foretagne af børn under 15 år straffes ikke.

§ 16. Straffri er handlinger foretagne af personer, der er utilregnelige på grund af sindssygdom eller tilstande, der må lige-stilles dermed, eller åndssvagbed i højere grad.

§ 17. Befandt gerningsmanden sig ved den straffbare handling foretaget i en ved mangelfuld udvikling, svækkelse eller forstyrrelse af sjælsevernerne, herunder seksuel abnormitet, betinget varigere tilstand, der dog ikke er af den i § 16 angivne beskaffenhed, afgør retten efter indhentet lægeerklæring og samtlige i øvrigt foreliggende omstændigheder, om han kan anses egnet til påvirkning gennem straf.

Stk. 2. Såfremt en person, der ved dommen er fundet omfattet af stk. 1, er idømt frihedsstraf, og det under straffens udståelse skønnes, at en fortsættelse af denne vil være unyttig eller vil medføre fare for alvorlig forværrelse af den dømdes tilstand, bliver sagen efter bestemmelse af justitsministeren på ny at indbringe for den ret, som i sidste instans har påkendt sagen. Denne afgør ved kendelse, om straffuldbyrdelsen skal fortsættes eller afbrydes.

§ 18. Beruselse udelukker ikke anvendelse af straf, medmindre gerningsmanden har handlet uden bevidsthed.

§ 19. Uagtsomhed straffes ved de i denne lov omhandlede lovovertrædelser kun, når det er særlig hjenlet. På andre lovovertrædelser er de pågældende straffebud anvendelige, også når lovovertrædelsen er begået af uagtsomhed, medmindre det modsatte har særlig hjemmel.

§ 20. Hvor straf eller forhøjet straf betinges af, at en forsætlig lovovertrædelse har en bestemt uforsætlig følge, indtræder denne straf dog kun, når sådan følge kan tilregnes gerningsmanden som uagtsom, eller han har undladt efter evne at afværge den, efter at han er blevet opmærksom på faren.

#### 4. kapitel.

##### Forsøg og medvirken.

§ 21. Handlinger, som sigter til at fremme eller bevirke udførelsen af en forbrydelse, straffes, når denne ikke fuldbyrdes, som forsøg.

Stk. 2. Den for lovovertrædelsen foreskrevne straf kan ved forsøg nedsættes, navnlig når forsøget vidner om ringe styrke eller fasthed i det forbryderske forsæt.

Stk. 3. For så vidt ikke andet er bestemt, straffes forsøg kun, når der for lovovertrædelsen er foreskrevet højere straf end hæfte.

§ 22. Forsøg straffes ikke, når gerningsmanden frivillig og ikke på grund af tilfældige hindringer for gerningens udførelse eller for opnåelsen af det ved denne tilsigtede øjemed afstår fra iværksættelsen eller hindrer fuldbyrdelsen eller foretager handlinger, som ville have hindret fuldbyrdelsen, hvis denne ikke, ham usafvidende, var mislykkedes eller ad anden vej var afværget.

§ 23. Den for en lovovertrædelse givne straffebestemmelse omfatter alle, der ved tilskyndelse, råd eller dåd har medvirket til gerningen. Straffen kan nedsættes for den, der kun har villet yde en mindre væsentlig bistand eller styrke et allerede fattet forsæt, samt når forbrydelsen ikke er fuldbyrdet, eller en tilsigtet medvirken er mislykkedes.

Stk. 2. Straffen kan ligeledes nedsættes for den, der medvirker til krænkelse af et særlig pligtforhold, men selv står uden for dette.

Stk. 3. For så vidt ikke andet er bestemt, kan straf for medvirken ved lovovertrædelser, der ikke straffes med højere straf end hæfte, bortfalde, når den medvirkende kun har villet yde en mindre væsentlig bistand eller styrke et allerede fattet forsæt, samt når hans medvirken skyldes uagtsomhed.

§ 24. Den medvirkende straffes ikke, hvis han under de i § 22 angivne betingelser hindrer fuldbyrdelsen eller foretager handlinger, som ville have hindret fuldbyrdelsen, hvis denne ikke, ham usafvidende, var mislykkedes eller ad anden vej var afværget.

#### 5. kapitel.

#### 6. kapitel.

##### Straffene.

§ 31. De almindelige straffe er fængsel, hæfte og bøde.

§ 32. Når frihedsstraf idømmes for kortere tid end 3 måneder, fastsættes den i dage, ellers i måneder og år.

§ 33. Fængsel idømmes på livstid eller på tid, ikke under 30 dage og ikke over 16 år.

Stk. 2. I tilfælde, hvor der er hjemmel til at forhøje den straf, der er foreskrevet for en lovovertrædelse, kan der dog idømmes fængsel indtil 20 år.

§ 34. Det bestemmes ved kgl. anordning, i hvilket omfang fængsel skal fuldbyrdes i enrum eller i fællesskab. De dømte skal dog så vidt muligt have ophold i enrum om natten.

§ 35. Fangerne er pligtige at udføre det arbejde, der pålægges dem i overensstemmelse med den kgl. anordning, som derom udfærdiges. Ved denne fastsættes tillige de nærmere regler om arbejdspenge til fangerne. Arbejdspengene kan anvendes som erstatning for skade eller udgifter, som fangen under fængselsopholdet bliver ansvarlig for.

Stk. 2. Arbejde uden for anstaltens område kan finde sted under anstaltens ledelse og tilsyn. Når det anses for formålstjenligt og fare for misbrug ikke antages at

foreligge, kan der meddeles tilladelse til ophold uden for anstalten til deltagelse i undervisning eller til beskæftigelse hos arbejdsgiver.

**§ 36.** Når særlige omstændigheder taler derfor, kan der meddeles den dømte udgangstilladelse for et kortere tidsrum. Til personer, der udstår længerevarende fængselsstraf, kan sådan tilladelse endvidere meddeles, når det må anses for formålstjenligt med henblik på den pågældendes behandling, herunder forberedelse af hans løsladelse. Udgangstilladelse kan kun meddeles, når fare for misbrug ikke antages at foreligge.

**§ 37** ophæves.

**§ 38.** Når to tredjedele af straffetiden, dog mindst 4 måneder, er udstået, afgør justitsministeren eller den, han bemyndiger dertil, om den dømte skal løslades på prøve.

**Stk. 2.** Efter justitsministerens bestemmelse kan løsladelse på prøve ske tidligere, når særlige omstændigheder taler derfor, og den dømte har udstået halvdelen af straffetiden, dog mindst 4 måneder.

**Stk. 3.** Proveløsladelse kan i almindelighed ikke ske, når den resterende straffetid er mindre end 30 dage.

**Stk. 4.** Løsladelse på prøve forudsætter, at den dømtes forhold ikke gør løsladelsen utilrådelig, at der er sikret ham passende ophold og arbejde eller andet underhold, og at han erklærer at ville overholde de til løsladelsen knyttede vilkår.

**§ 39.** Løsladelse betinges af, at den pågældende ikke i prøvetiden begår strafbart forhold. Prøvetiden fastsættes til mindst 1.

højest 3 år. Hvis den resterende straffetid overstiger 3 år, kan der dog fastsættes en prøvetid på indtil 5 år.

**Stk. 2.** Det skal i almindelighed fastsættes som vilkår for løsladelsen, at den pågældende i hele prøvetiden eller en del af denne undergives tilsyn og fører et ordentligt liv. Yderligere vilkår kan fastsættes efter reglerne i § 57. Vilkår om ophold i hjem, hospital eller anden institution har ikke gyldighed for længere tidsrum end den resterende straffetid. § 57, stk. 2, og § 59, stk. 1, finder tilsvarende anvendelse.

**§ 40.** Overtræder den proveløsladte de fastsatte vilkår, kan justitsministeren

- 1) ændre vilkårene og forlænge prøvetiden inden for den i § 39 fastsatte længstetid.
- 2) bestemme, at han skal genindsættes til udståelse af reststraffen.

**Stk. 2.** Afgørelse efter stk. 1 kan kun træffes inden prøvetidens udløb.

**Stk. 3.** Bliver der ikke truffet bestemmelse om genindsættelse, anses straffen for udstået på det tidspunkt, da proveløsladelse fandt sted.

**Stk. 4.** Finder genindsættelse sted på grund af nyt strafbart forhold, for hvilket der idømmes frihedsstraf, skal den resterende del af straffen i forbindelse med den nu idømte straf ved afgørelse om fornyet proveløsladelse betragtes som en ny straf. Såfremt genindsættelse finder sted af andre grunde, kan fornyet proveløsladelse ske, selv om de tidsmæssige betingelser i § 38, stk. 1 og 2, ikke er opfyldt med hensyn til reststraffen. Med hensyn til prøvetid efter sådan proveløsladelse gælder de i § 39 fastsatte tider med fradrag af den tid, i hvilken den pågældende tidligere har været proveløsladt.

**§ 41-43** ophæves.

§ 44. Hæfte idømmes fra 7 dage til 6 måneder. Det bestemmes ved kgl. anordning, i hvilket omfang hæfte skal fuldbyrdes i enrum eller i fællesskab. De dømte skal have ophold i enrum om natten. § 36, 1. pkt., finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 2. Fangerne må ikke hensættes sammen med andre fanger end sådanne, som udstår straf af hæfte. Forplejningen er ikke indskrænket til den anordnede fangekost. Inden for de grænser, som god orden i fængslet kræver, har fangerne ret til selv at forske sig, hvad de ønsker til personlig brug og udstyr af cellen.

Stk. 3. Fangerne er berettigede til selv at skaffe sig arbejde, der er foreneligt med sikkerheden og god orden i fængslet; arbejdsudbyttet tilfalder fangen. Skaffer fangen sig ikke sådant arbejde, pålægges det ham mod vederlag at udføre et under hensyn til hans dannelsestrin og livsstilling passende arbejde i et sådant omfang, som er nødvendigt til en rimelig sysselsættelse.

§ 45. Fanger må ikke sysselsættes med sundhedsfarligt arbejde. De skal holdes forsikrede mod følger af ulykkestilfælde. Nærmere regler for gennemførelsen af sidstnævnte bestemmelse, derunder om udbetaling og bestyrelse af forsikringssummer, kan fastsættes ved kgl. anordning.

§ 46. Den tid, i hvilken en fange indlægges på sygehus, medregnes til straffetiden, medmindre indlæggelsen skyldes hans eget forhold under strafudståelsen.

Stk. 2. Til straffetiden medregnes ikke den tid, i hvilken en fange hensættes i strafcelle, eller den tid, der forløber, inden en undvegen fange genindsættes. Straffetiden kan dog ikke ved hensættelse i strafcelle forlænges med mere end en tredjedel.

§ 47. Over for dømte, der udstår frihedsstraf, kan følgende disciplinærstraffe anvendes:

1) udelukkelse fra begunstigelser, der er hjemlet for dømte, hvis opførsel er tilfredsstillende.

2) udelukkelse fra arbejde indtil 14 dage.

3) hensættelse i strafcelle indtil 3 måneder, for dømte, der udstår hæfte, dog kun indtil 14 dage.

4) over for dømte, der udstår fængsel: udelukkelse fra arbejdsgodtgørelse eller inddragelse af allerede erhvervet arbejds-godtgørelse.

5) over for dømte, der udstår hæfte: udelukkelse i indtil 30 dage fra adgang til selv at sørge for deres forplejning.

Stk. 2. Flere disciplinærstraffe kan anvendes i forening.

Stk. 3. Såfremt en person, der udstår frihedsstraf, findes i besiddelse af genstande, som ulovligt er indført, erhvervet eller tilvirket i anstalten, kan genstandene konfiskeres, medmindre de tilhører nogen, der ikke er ansvarlig for det ulovlige forhold.

§ 48. Spændetroje, håndjern, hensættelse i sikringscelle eller andre sikringsmidler kan i det for øjemedet nødvendige omfang anvendes for at afværge truende vold, betvinge voldsom modstand eller forebygge rømning. Hensættelse i sikringscelle i længere tid end 6 måneder kræver justitsministerens godkendelse.

„§ 49. Justitsministeren fastsætter nærmere regler om fuldbyrdelse af fængsel og hæfte.

Stk. 2. Findes det hensigtsmæssigt på grund af domfældtes alder, helbredstilstand eller andre særlige omstændigheder, kan justitsministeren bestemme, at den pågældende midlertidigt eller for resten af straffetiden skal overføres til hospital eller til eget hjem eller institution til særlig pleje eller forsorg.“

§ 50. Bode, der pålægges i henhold til denne lov, tilfalder statskassen.

Stk. 2. Bode kan idømmes som tillægsstraf til anden strafart, når tiltalte ved lovovertrædelsen har opnået eller tilsigtet at opnå økonomisk vinding for sig selv eller andre.



§ 51. Når bøde i henhold til denne lov idømmes eller vedtages i retten, fastsættes bødestrafen i dagbøder. Dette gælder dog ikke bøder, der pålægges som tillægsstraf til anden retsfolge. Dagbødernes antal bestemmes under hensyn til lovovertrædelsens beskaffenhed og de i § 80 nævnte omstændigheder til mindst 1 og højst 60. Størrelsen af den enkelte dagbod fastsættes til et beløb svarende til den pågældendes gennemsnitlige dagsindtægt, idet der dog ved beløbets fastsættelse bør tages hensyn til bødefældtes livsvilkår, herunder hans formue, forsergerpligter og andre forhold, der indvirker på betalingsevnen. Dagbøden kan dog ikke fastsættes til et lavere beløb end 2 kr.

Stk. 2. Når bøde skal fastsættes for en forseelse, hvorved den pågældende har opnået eller tilsigtet at opnå betydelig økonomisk vinding for sig selv eller andre, og anvendelsen af dagbøder vil medføre, at bødebøbeløbet ansættes lavere, end det skønnes rimeligt under hensyn til størrelsen af den fortjeneste, der enten er eller kunne være opnået ved lovovertrædelsen, kan retten dog i stedet for dagbøder anvende anden straf af bøde.

Stk. 3. Ved fastsættelsen af andre bøder vil der inden for de grænser, som hensynet til lovovertrædelsens beskaffenhed og de i § 80 nævnte omstændigheder tilsteder, være at tage særligt hensyn til den skyldiges betalingsevne.

§ 52. Retten kan fastsætte en frist af indtil 3 måneder til bødens betaling.

Stk. 2. Afdragsvis betaling kan tilstedes af politiet.

Stk. 3. Betales en bøde ikke, bliver den at inddrive ved udpantning, medmindre politiet skønner, at inddrivelse ikke er mulig eller ville gøre føleligt skår i den bødefældtes livsvilkår.

Stk. 4. Bøde kan ikke uden særlig lovhjemmel kræves betalt i den bødefældtes dødsbo eller inddrives hos nogen anden end den bødefældte.

§ 53. Indgår en bøde ikke, træder i dennes sted en forvandlingsstraf af hæfte eller fængsel.

§ 54. Bøde, der er idømt eller vedtaget for en domstol, afsones efter reglerne om straf af hæfte. Fængsel kan dog anvendes, hvis den pågældende i løbet af de sidste 5 år har udstået strengere frihedsstraf end hæfte eller mere end én gang har udstået forvandlingsstraf. Om arten af forvandlingsstraffen samt om dens varighed træffer retten afgørelse samtidig med bødens fastsættelse. Når bøden er fastsat som dagbod, iagttages ved forvandlingsstraffens beregning, at én dags hæfte eller fængsel svarer til én dagbod, dog at forvandlingsstraffen ikke kan sættes lavere end 2 dage. Er bøden fastsat på anden måde, kan forvandlingsstraffen ikke sættes lavere end 2 dage og ikke højere end 60 dage; i særlige tilfælde kan forvandlingsstraffen dog forhøjes indtil 9 måneder.

Stk. 2. Er en del af bøden betalt, bliver forvandlingsstraffen forholdsvis at nedsætte, dog således, at en del af en dag regnes som en hel dag, og at forvandlingsstraffen ikke kan nedsættes under ovennævnte mindstetid. Er en del af bøden afsonet, men resten tilbydes betalt, tages ved beregningen af denne rest alene hensyn til de hele dage, hvori forvandlingsstraf er udstået.

§ 55. Bøde, der ikke er idømt eller vedtaget for en domstol, afsones efter reglerne om hæfte.

Stk. 2. Bøde på 1.000 kr. eller derunder afsones med 1 dag for hver 100 kr. For andre bøder fastsættes forvandlingsstraffen af underretten i den retskreds, hvor den pågældende bor eller opholder sig.

Stk. 3. Bestemmelserne i § 54, stk. 1, sidste punktum, og stk. 2, finder tilsvarende anvendelse.

## 7. kapitel.

### Betingede domme.

§ 56. Finder retten det upåkrævet, at straf kommer til fuldbyrdelse, bestemmes det i dommen, at spørgsmålet om straffastsættelse udsættes og bortfalder efter en prøvetid.

Stk. 2. Såfremt det må anses for mere formålstjenligt, kan retten fastsætte straffen og bestemme, at fuldbyrdelsen udsættes og bortfalder ved udløbet af prøvetiden. Dette gælder dog kun, såfremt straffen er bøde, hæfte eller fængsel.

Stk. 3. Udsættelsen betinges af, at den dømte ikke i prøvetiden begår strafbart forhold, og at han overholder de vilkår, som måtte være fastsat i medfør af § 57. Prøvetiden fastsættes af retten og kan i almindelighed ikke overstige 3 år. Under særlige omstændigheder kan dog fastsættes en prøvetid på indtil 5 år.

§ 57. Retten kan som vilkår for udsættelsen bestemme, at den dømte i hele prøvetiden eller en del af denne skal undergives tilsyn. Endvidere kan retten fastsætte andre vilkår, som findes formålstjenlige, herunder at den dømte

1) overholder særlige bestemmelser vedrørende opholdssted, arbejde, uddannelse, anvendelse af fritid eller samkvem med bestemte personer,

2) tager ophold i egnet hjem eller institution; for sådant ophold fastsættes ved dommen en længstetid, der i almindelighed ikke kan overstige 1 år,

3) afholder sig fra misbrug af alkohol, narkotika eller lignende medikamenter,

4) underkaster sig afvænningsbehandling for misbrug af alkohol, narkotika eller lignende medikamenter, om fornødent på hospital eller i særlig institution,

5) underkaster sig psykiatrisk behandling, om fornødent på hospital,

6) retter sig efter tilsynsmyndighedens bestemmelser om indskrænkninger i rådigheden over indtægter og formue og om opfyldelse af økonomiske forpligtelser,

7) betaler erstatning for tab, der er forvoldt ved lovovertrædelsen,

8) efter bestemmelse af børne- og ungdomsforsorgens myndigheder undergives børne- og ungdomsforsorg, eventuelt af nærmere angivet art, og efterkommer de forskrifter, forsorgsmyndigheden meddeler ham.

Stk. 2. Justitsministeren fastsætter nærmere regler om gennemførelsen af tilsyn og de i stk. 1, nr. 1-7, nævnte vilkår.

§ 58. Skønnes anvendelse af ubetinget frihedsstraf påkrævet, men taler oplysningerne om tiltaltes personlige forhold for anvendelse af betinget dom efter § 56, kan retten bestemme, at en del af den forskyldte straf, dog højst 3 måneder, skal fuldbyrdes, medens dommen i øvrigt gøres betinget. I dette tilfælde kan ubetinget hæftestraf anvendes, selv om denne strafart ikke i øvrigt er hjemlet for overtrædelsen. Ubetinget hæftestraf kan idømmes i forbindelse med betinget fængselsstraf.

Stk. 2. I forbindelse med betinget dom kan der idømmes bøde, selv om sådan straf ikke er hjemlet for den pågældende lovovertrædelse.

§ 59. Er der i medfør af § 57 truffet bestemmelse om tilsyn, meddeler tilsynsmyndigheden de forskrifter, der er nødvendige til gennemførelsen af tilsynet og de yderligere vilkår, som måtte være fastsat.

Stk. 2. De i medfør af § 57 fastsatte vilkår kan senere ændres eller ophæves ved retskendelse efter begæring fra anklagemyndigheden eller den dømte. Begæring fra den dømte fremsættes over for anklagemyndigheden, der snarest muligt indbringer spørgsmålet for retten. Tages en begæring fra den dømte ikke til følge, kan han ikke fremsætte ny begæring, før der er forløbet et halvt år fra kendelsens afsigelse.

Stk. 3. De i stk. 2 nævnte spørgsmål indbringes for den underret, som har pådømt sagen i første instans, eller underretten i den retskreds, hvor den domte bor eller opholder sig. Såfremt sagen er pådømt ved landsret i første instans, træffes afgørelsen af underretten i den retskreds, hvor den domte bor eller opholder sig.

§ 60. Hvis den domte overtræder de i medfør af § 57 fastsatte vilkår, kan retten i den anledning

- 1) tildele advarsel,
- 2) ved kendelse ændre vilkårene og forlænge prøvetiden inden for den i § 56, stk. 3, fastsatte længstetid,
- 3) ved dom fastsætte straf eller anden retsfølge for den begåede lovovertrædelse eller — hvis straf er fastsat i den betingede dom — afsige kendelse om fuldbyrdelse af denne straf. § 58, stk. 1, finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 2. Med hensyn til de i stk. 1 nævnte retsafgørelser finder § 59, stk. 3, tilsvarende anvendelse.

§ 61. Såfremt der inden prøvetidens udløb foretages rettergangsskridt mod den domte, hvorved han sigtes for strafbart forhold, der er begået før den betingede dom, fastsætter retten retsfølgen for dette forhold og den tidligere pådømte lovovertrædelse.

Stk. 2. Begår den domte nyt strafbart forhold i prøvetiden, og foretages der inden dennes udløb rettergangsskridt, hvorved han sigtes for forholdet, fastsætter retten en ubetinget straf eller anden retsfølge for dette forhold og den tidligere pådømte lovovertrædelse. Herved finder bestemmelserne i § 88, stk. 2-5, tilsvarende anvendelse. Når omstændighederne taler derfor, kan retten i stedet

- 1) idømme ubetinget straf alene for det nye forhold, eventuelt i forbindelse med en ændring af vilkårene i den betingede dom, eller

2) afsige ny betinget dom vedrørende begge lovovertrædelser i overensstemmelse med reglerne i dette kapitel.

### Kapitel 8 ophæves.

### 9. kapitel.

Andre retsfølger af den strafbare handling.

„§ 68. Hvis en tiltalt frifindes for straf i medfør af § 16, eller hvis straf findes uanvendelig i henhold til § 17, stk. 1, kan retten træffe bestemmelse om anvendelse af andre foranstaltninger, der findes formålstjenlige for at forebygge yderligere lovovertrædelser. Såfremt mindre indgribende foranstaltninger som tilsyn, bestemmelser vedrørende opholdsted eller arbejde, afvænningsbehandling, psykiatrisk behandling m. v. ikke findes tilstrækkelige, kan det bestemmes, at den pågældende skal anbringes i hospital for sindslidende, i institution for åndssvage eller under åndssvageforsorg eller i egnet hjem eller institution til særlig pleje eller forsorg. Anbringelse i forvaring kan ske under de betingelser, der er nævnt i § 69.

§ 69. En person kan dømmes til forvaring, hvis:

- 1) han findes skyldig i drab, røveri, voldtægt eller anden alvorlig sædelighedsforbrydelse, frihedsberøvelse, alvorlig voldsforbrydelse, trusler af den i § 266 nævnte art eller brandstiftelse eller i forsøg på en af de nævnte forbrydelser og

- 2) det efter karakteren af det begåede forhold og oplysningerne om hans person, herunder navnlig om tidligere kriminalitet, må antages, at han frembyder nærliggende fare for andres liv, legeme, helbred eller frihed, og
- 3) anvendelse af forvaring i stedet for fængsel findes påkrævet for at forebygge denne fare.

§ 70. Såfremt der bliver tale om at dømme en tiltalt til anbringelse i institution eller i forvaring efter reglerne i §§ 68 og 69, kan der af retten beskikkes ham en bistandsværge, så vidt muligt en person af hans nærmeste pårørende, der sammen med den beskikkede forsvarer skal bistå tiltalte under sagen.

Stk. 2. Er tiltalte dømt til anbringelse som nævnt i stk. 1, eller giver afgørelsen mulighed for sådan anbringelse, skal der beskikkes ham en bistandsværge. Denne skal holde sig underrettet om den dømtes tilstand og drage omsorg for, at opholdet og andre foranstaltninger ikke udstrækkes længere end nødvendigt. Beskikkelsen ophører, når foranstaltningen endeligt ophæves.

§ 71. Bestemmelse om ændring eller om endelig ophævelse af en foranstaltning efter §§ 68 og 69 træffes ved kendelse efter begæring fra anklagemyndigheden, anstaltsledelsen, bistandsværgen eller den dømte. Begæring fra anstaltsledelsen, bistandsværgen eller den dømte fremsættes over for anklagemyndigheden, der snarest muligt indbringer spørgsmålet for retten. Tages en begæring fra bistandsværgen eller den dømte ikke til følge, kan ny begæring ikke fremsættes, for der er forløbet et halvt år fra kendelsens afslutning.

Stk. 2. Bestemmelsen i § 59, stk. 3, finder tilsvarende anvendelse på afgørelser efter stk. 1. Er der spørgsmål om ændring af foranstaltningen på grund af ny lovovertrædelse, afgøres spørgsmålet dog af den ret, der behandler sagen vedrørende overtrædelsen.

§ 72. Er den, der har begået en strafbar handling, efter dennes foretagelse, men for dom er afsagt, kommet i en ikke blot forbigående tilstand af den i § 16 eller § 17, stk. 1, nævnte art, afgør retten, om straf skal idømmes eller bortfalde. Hvis det findes formålstjenligt, kan retten bestemme, at foranstaltninger efter § 68 skal anvendes i stedet for straf, eller indtil straffen måtte kunne fuldbyrdes.

Stk. 2. Bestemmelserne i §§ 70-71 finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 3. Såfremt en person, der idømmes straf, i medfør af stk. 1, 2. pkt., anbringes i institution, medregnes varigheden af sådant ophold i straffetiden.

§ 73 ophæves.

„§ 74. Justitsministeren fastsætter regler om behandlingen af personer, der anbringes i forvaring.“

§ 75. Udbyttet ved en strafbar handling eller et hertil svarende beløb kan helt eller delvis konfiskeres. Savnes der fornødent grundlag for at fastslå beløbets størrelse, kan der konfiskeres et beløb, som skønnes at svare til det indvundne udbytte.

Stk. 2. Såfremt det må anses for påkrævet for at forebygge yderligere lovovertrædelser, eller særlige omstændigheder i øvrigt taler derfor, kan der ske konfiskation af

1) genstande, der har været brugt eller bestemt til at bruges ved en strafbar handling,

2) genstande, der er frembragt ved en strafbar handling, og

3) genstande, med hensyn til hvilke der i øvrigt er begået en strafbar handling.

*Stk. 3.* I stedet for konfiskation af de i stk. 2 nævnte genstande kan der konfiskeres et beløb svarende til deres værdi eller en del heraf.

*Stk. 4.* I stedet for konfiskation efter stk. 2 kan der træffes bestemmelse om foranstaltninger vedrørende genstandene til forebyggelse af yderligere lovovertrædelser.

*Stk. 5.* Når en forening opløses ved dom, kan dens formue, arkiv, protokoller og lignende konfiskeres.

**§ 76.** Konfiskation efter § 75, stk. 1, kan ske hos den, hvem udbyttet er tilfaldet umiddelbart ved den strafbare handling.

*Stk. 2.* Konfiskation af de i § 75, stk. 2 og 3, nævnte genstande og værdier kan ske hos den, der er ansvarlig for lovovertrædelsen, og hos den, på hvis vegne han har handlet.

*Stk. 3.* Særlig sikrede rettigheder over genstande, der konfiskeres, bortfalder kun efter rettens bestemmelse under betingelser svarende til de i stk. 2 anførte.

*Stk. 4.* Har en af de i stk. 1 og 2 nævnte personer efter den strafbare handling foretaget dispositioner over udbytte eller genstande af den i § 75, stk. 2, omhandlede beskaffenhed eller rettigheder herover, kan det overdragne eller dets værdi konfiskeres hos erhververen, såfremt denne var bekendt med det overdragnes forbindelse med den strafbare handling eller har udvist grov uagtsomhed i denne henseende, eller hvis overdragelsen er sket som gave.

**§ 77.** Sker der konfiskation efter § 75, stk. 1, og har nogen erstatningskrav i anledning af lovovertrædelsen, kan det konfiskerede anvendes til dækning af erstatningskravet.

*Stk. 2.* Det samme gælder genstande og værdier konfiskeret efter § 75, stk. 2 og 3, såfremt der ved dommen træffes bestemmelse derom.

*Stk. 3.* Har den domte i et af de i stk. 1 og 2 nævnte tilfælde betalt den forurettede erstatning efter dommen, ned sættes konfiskationsbeløbet tilsvarende.

**§ 77 a.** Genstande, som på grund af deres beskaffenhed i forbindelse med andre foreliggende omstændigheder må befrygtes at ville blive brugt ved en strafbar handling, kan konfiskeres, for så vidt det må anses for påkrævet for at forebygge den strafbare handling. § 75, stk. 4, finder tilsvarende anvendelse.

**§ 78.** Strafbart forhold medfører ikke tab af borgerlige rettigheder, herunder ret til virksomhed i henhold til almindeligt næringsbrev eller sønaringsbevis.

*Stk. 2.* Den, der er dømt for strafbart forhold, kan dog udelukkes fra at udøve virksomhed, som kræver en særlig offentlig autorisation eller godkendelse, såfremt det udviste forhold begrunder en nærliggende fare for misbrug af stillingen eller hvervet.

*Stk. 3.* Spørgsmål om, hvorvidt det udviste forhold er til hinder for udøvelse af en i stk. 2 omhandlet virksomhed, skal af anklagenævndigheden på begæring enten af den, der har fået afslag på ansøgning om sådan autorisation eller godkendelse, eller af vedkommende myndighed indbringes for retten. § 59, stk. 3, finder tilsvarende anvendelse. Afgørelsen træffes ved kendelse. Såfremt afgørelsen går ud på udelukkelse fra den pågældende virksomhed, kan spørgsmålet på ny indbringes for retten, dog tidligst efter 2 års forløb. Autorisation eller godkendelse kan også inden udløbet af denne frist meddeles af vedkommende myndighed.

**§ 79.** Den, som udøver en af de i § 78, stk. 2, omhandlede virksomheder, kan ved dom for strafbart forhold frakendes retten til fortsat at udøve den pågældende virksomhed eller til at udøve den under visse former, såfremt det udviste forhold begrunder en nærliggende fare for misbrug af stillingen. Det samme gælder, når særlige omstændigheder taler derfor, om udøvelse af anden virksomhed. Frakendelsen sker på tid fra 1 til 5 år, regnet fra endelig dom, eller indtil videre, i hvilket tilfælde spørgsmålet om fortsat udelukkelse fra den pågældende

virksomhed efter 5 års forløb kan indbringes for retten efter de i § 78, stk. 3, indholdte regler.

*Stk. 2.* Retten kan under behandlingen af den i stk. 1, 1. punktum, nævnte sag ved kendelse udelukke den pågældende fra at udøve virksomheden, indtil sagen er endeligt afgjort. Det kan ved dommen i sagen bestemmes, at anke ikke har opsættende virkning.

*Stk. 3.* Når særlige omstændigheder taler derfor, kan justitsministeren tillade, at indbringelse for retten sker, inden den i stk. 1 ommeldte 5 års frist er forløbet.

## 10. kapitel.

### Straffens fastsættelse.

**§ 80.** Ved straffens udmåling bliver der foruden til lovovertrædelsens grovhed og farlighed særlig at tage hensyn til gerningsmandens foregående vandel, alder og forhold før og efter gerningen, til styrken af hans for dagen lagte forbryderske sindelag samt bevæggrundene til handlingen.

*Stk. 2.* At gerningen er udført af flere i forening, vil i reglen være at anse som en skærpende omstændighed.

**§ 81.** Det er en betingelse for anvendelsen af bestemmelser om forøjet straf eller andre retsfølger i gentagelsestilfælde, at gerningsmanden, inden han på ny forbød sig, i den danske stat er fundet skyldig i en efter det fyldte 18. år begået strafbar handling, som loven tillægger gentagelsesvirkning på den nu begåede, eller i forsøg på eller medvirken til en sådan.

*Stk. 2.* Retten kan tillægge straffedomme afsagte udenfor den danske stat samme gentagelsesvirkning som de her i landet afsagte.

*Stk. 3.* Gentagelsesvirkningen ophører, når der, før den nye strafbare handling blev begået, er forløbet 5 år, efter at den tidligere straf er udstået, endeligt eftergivet eller bortfaldet. Er den tidligere straf en bodestraf, regnes den nævnte frist

fra datoen for den endelige dom eller bødens vedtagelse. Med hensyn til betingede domme regnes fristen fra den endelige dom.

### § 82.

**§ 83.** Begås nogen af de lovovertrædelser, der er nævnt i §§ 119, 121, 141, 142, 180, 181, 237, 244-247, 252, 260, 261, 266 og 291, stk. 2, af en person, der udstår straf eller anden strafferetlig retsfølge af frihedsberøvende karakter, kan straffen forøjes til det dobbelte.

*Stk. 2.* Bestemmelsen i stk. 1 finder tilsvarende anvendelse, dersom de dér nævnte forbrydelser begås af en tidligere fange over for en ved den pågældende anstalt ansat person eller med hensyn til anstalten eller dens ejendele, samt når en tidligere fange gør sig skyldig i en af de i § 124 omhandlede forbrydelser i forhold til en i den pågældende anstalt hensiddende fange.

*Stk. 3.* Dersom den, der er dømt til fængsel på livstid og ikke benådet, i eller udenfor fængselet begår en ny forbrydelse, fastsættes det ved dommen, hvilken frihedsstraf han ville have forskyldt, hvis den straf, han tidligere er idømt, ikke var livsvarig. Desuden kan der efter nærmere ved kgl. anordning fastsætte regler idømmes ham straf, svarende til en eller flere af de i § 47 nævnte disciplinærstraffe. Det kan ved anordningen fastsættes, at den i § 47, stk. 1, under nr. 1 foreskrevne straf skal kunne idømmes på ubestemt tid, ligesom de under nr. 2-3 foreskrevne største tidsrum kan fordobles.

**§ 84.** Den for en strafbar handling i loven foreskrevne straf kan nedsættes:

1) når nogen har overskredet grænserne for lovligt nødværge eller for den ved § 14 hjemlede nødret;

2) når gerningsmanden, da han foretog den strafbare handling, ikke var fyldt 18 år, og anvendelsen af lovens fulde straf på grund af hans ungdom må anses unødvendig eller skadelig. Straffen for sådanne personer må ikke overstige fængsel i 8 år;

3) når gerningsmanden har handlet i undskyldelig uvidenhed om eller undskyldelig misforståelse af retsregler, der forbyder eller påbyder handlingens foretagelse;

4) når gerningen er udført i en af den skadelidende ved retsstridigt angreb eller grov fornærmelse fremkaldt oprørt sindsstemning;

5) når nogen ved sit afhængighedsforhold til en anden eller ved trussel om betydelig skade har ladet sig bevæge til gerningen;

6) når gerningsmanden, efter at den strafbare handling er fuldbyrdet, frivillig har afværgt den af hans handling flydende fare;

7) når gerningsmanden, efter at den strafbare handling er fuldbyrdet, fuldt ud har genoprettet den ved gerningen forvoldte skade;

8) når han i øvrigt frivilligt har bestræbt sig for at forebygge fuldbyrdelsen eller genoprette den ved gerningen forvoldte skade;

9) når han frivilligt har angivet sig selv og aflagt fuldstændig tilståelse.

Stk. 2. I de under nr. 1-6 omhandlede tilfælde kan straffen under i øvrigt formildende omstændigheder bortfalde.

„§ 85. Straffen kan nedsættes, når en strafbar handling er begået under indflydelse af stærk sindsbevægelse, eller når der foreligger andre særlige oplysninger om gerningsmandens sindstilstand eller omstændighederne ved gerningen og de nævnte forhold taler for en mildere straf end den, som ellers ville finde anvendelse. Under særlig formildende omstændigheder kan straffen bortfalde.“

„§ 86. Har den dømte været anholdt, varetægtsfængslet eller indlagt til mentalundersøgelse, afkortes et antal dage svarende til det antal påbegyndte døgn, frihedsberøvelsen eller indlæggelsen har været, i den idømte frihedsstraf. Frihedsberøvelser, der ikke har været i mindst 24 timer, medfører ikke afkorting. Dommen skal indeholde oplysning om varigheden af frihedsberøvelser og indlæggelser, der medfører afkorting. Retten kan undtagelsesvis bestemme, at hele straffen skal anses for udstået, selv om den idømte straf er længere end, den tid, hvori den dømte har været frihedsberøvet eller indlagt. Hvis en anke afvises eller frafaldes, træffes en sådan afgørelse ved beslutning af den overordnede ret. Er bødestraf idømt, skal det i dommen bestemmes, at bøden eller en del af denne skal anses for udstået.

Stk. 2. Ved dom efter § 58, stk. 1, skal afkorting ske i den ubetingede del af straffen.

Stk. 3. Bestemmelserne i stk. 1 og 2 finder også anvendelse ved retsafgørelser efter § 60, stk. 1, nr. 3, i tilfælde, hvor den betinget dømte for afgørelsen har været anholdt eller varetægtsfængslet.

Stk. 4. Har den dømte været anholdt, varetægtsfængslet eller indlagt til mentalundersøgelse i udlandet, bestemmer retten, i hvilket omfang der skal ske afkorting i den idømte straf.

Stk. 5. Bestemmelsen i stk. 1, 1. pkt., finder tilsvarende anvendelse for personer, der indsættes til afsoning af frihedsstraf efter at have været anholdt eller varetægtsfængslet på grund af overtrædelse af vilkår for benådning eller prøveløsladelse.“

§ 87. Når nogen i henhold til § 79 frakendes de dér omhandlede rettigheder, kan straffen nedsættes og, hvis den ikke ville have oversteget hæfte, bortfalde.

**§ 88.** Har nogen ved en eller flere handlinger begået flere lovovertrædelser, fastsættes der for disse en fælles straf indenfor den foreskrevne strafferamme eller, hvis flere strafferammer kommer i betragtning, den strengeste af disse. Under særdeles skærpende omstændigheder kan straffen overstige den højeste for nogen af lovovertrædelserne foreskrevne straf med indtil det halve.

*Stk. 2.* Medfører de til straffens bestemmelse medvirkende lovovertrædelser frihedsstraf af forskellig art, fastsættes en fælles frihedsstraf i den strengeste strafart, jfr. dog § 58, stk. 1.

*Stk. 3.* Medfører en af lovovertrædelserne frihedsstraf, en anden bøde, kan retten i stedet for en fælles frihedsstraf idømme bøde ved siden af frihedsstraf.

*Stk. 4.* Medfører en af lovovertrædelserne dagbod, en anden af dem bødestraf af anden art, fastsætter retten en fælles straf af dagbod, medmindre det efter omstændighederne skønnes rettest at fastsætte straf for hver overtrædelse for sig.

*Stk. 5.* Den, der dømmes til indsættelse i arbejds hus eller sikkerhedsforvaring, kan ikke samtidig idømmes frihedsstraf. Dersom tiltalte foruden den eller de lovovertrædelser, for hvilke han i medfør af § 62 kan dømmes til indsættelse i arbejds hus, tillige har begået en eller flere andre lovovertrædelser, kan han for alle de begåede lovovertrædelser dømmes til indsættelse i arbejds hus.

*Stk. 6.* Medfører en af lovovertrædelserne foranstaltning efter §§ 68 og 69 medens der for en anden er forskyldt straf, kan retten bestemme, at denne straf bortfalder.

**§ 89.** Findes nogen, som allerede er dømt til straf, yderligere skyldig i en forud for dommen begået strafbar handling, bliver en tillægsstraf at idømme, for så vidt samtidig påkendelse ville have medført forhøjelse af straffen. Dersom fuldbyrdelsen af den

tidligere idømte straf ikke er afsluttet, bliver reglerne i § 88 så vidt muligt at følge, og tillægsstraf kan da idømmes i kortere tid end foreskrevet i §§ 33 og 44.

**§ 89 a.** I forbindelse med en dom, hvorved en person idømmes foranstaltning efter §§ 68 og 69, kan retten træffe bestemmelse om bortfald af en tidligere idømt straf, som ikke er fuldbyrdet.

**§ 90.** Såfremt en person skal afsone straf af fængsel i forbindelse med en hæftestraf, kan denne efter bestemmelse af den straf fuldbyrdende myndighed omsættes til fængsel.

*Stk. 2.* Kan en ved loven hjemlet strafforhøjelse ikke ske indenfor de for den foreskrevne strafart dragne grænser, omsættes straffen til den nærmest strengere strafart.

*Stk. 3.* Ved omsætning af hæfte til fængsel efter reglerne i stk. 1 og 2 regnes 2 dages fængsel lig med 3 dages hæfte.

**§ 91.** Overstiger den for en handling foreskrevne straf ikke hæfte, kan i stedet for hæfte fængsel i indtil samme tid idømmes, hvis den skyldige tidligere har udstået straf af fængsel.

*Stk. 2.* Over for den, der ikke er fyldt 21 år, kan straf af bøde eller hæfte anvendes, selv om disse strafarter ikke er hjemlet for det strafbare forhold.



## 11. kapitel.

### Bortfald af den strafbare handlings retsfølger.

#### § 92. Strafansvar bortfalder

- 1) ved den skyldiges død, jfr. herved § 52, stk. 1,
- 2) ved eftergivelse af den forurettede, inden sagen er optaget til dom, når lovovertrædelsen er genstand for privat påtale, eller inden påtale er begæret, når lovovertrædelsen kun efter den forurettedes begæring påtales af det offentlige.
- 3) for så vidt angår overtrædelse af nærværende lov ved forældelse overensstemmende med bestemmelserne i §§ 93 og 94, dog at strafansvar for de i 16. kapitel og i §§ 296, stk. 1, nr. 2 og 3, og stk. 2, og 297 omhandlede forbrydelser ikke forældes. Ved andre lovovertrædelser, for hvilke særlige regler om forældelse ikke er givet, afgør retten, dersom betingelserne for forældelse efter de nævnte bestemmelser er til stede, om strafansvaret kan bortfalde. Strafansvar for overtrædelse af love om offentlige skatter og afgifter, hvorved pligtige ydelser søges umdraget det offentlige, forældes dog ikke uden særlig hjemmel.

#### § 93. Forældelsesfristen er

- 1) 2 år, når den for lovovertrædelsen pådragne straf ikke ville overstige bøde eller fæfte,
- 2) 5 år, når straffen ville blive fængsel ikke over 1 år, og
- 3) 10 år, når straffen ville blive større, men den højeste for gerningen foreskrevne straf ikke overstiger fængsel i 6 år.

Stk. 2. Har nogen begået flere lovovertrædelser, for hvilke strafansvaret i henhold til stk. 1 ville være forældet, hvis hvert forhold bedømtes for sig, indtræder forældelsen dog kun, hvis den for samtlige lovovertrædelser under ét forskyldte straf ikke overstiger de i stk. 1 fastsatte grænser.

Stk. 3. Hvis strafansvaret for en forbrydelse herefter ikke er forældet, men der fra forbrydelsens udøvelse er forløbet 10 år, afgør justitsministeren, om påtale skal finde sted.

§ 94. Forældelsesfristen løber fra den dag, da den strafbare virksomhed eller undladelse er ophørt. Er handlingens strafbarhed gjort afhængig af en senere begivenhed, løber forældelsesfristen dog først fra dens indtræden. Fristen afbrydes ved ethvert rettergangsskridt, hvorved den pågældende er betegnet som sigtet. Standses den påbegyndte forfølgning på ubestemt tid, løber forældelsen videre, som om forfølgning ikke havde fundet sted. Skyldes standsningen, at sigtede har unddraget sig forfølgningen, medregnes forfølgningstiden dog ikke ved beregningen af forældelsesfristen.

Stk. 2. Er den strafbare handling begået på dansk skib udenfor riget, løber fristen først fra den dag, da skibet er kommet til dansk havn eller til et sted med dansk konsulat, dog således at fristens begyndelse ikke udsættes længere end 1 år.

§ 95. Når strafansvar er bortfaldet ved forældelse, kan de i §§ 62-69 omhandlede foranstaltninger ikke anvendes, ej heller de i § 79 omhandlede rettigheder frakendes den skyldige.

Stk. 2. De i §§ 62-69 omhandlede sikkerhedsforanstaltninger skal ikke kunne bringes til anvendelse, når der er forløbet 10 år, efter at den pågældende handling blev begået.

§ 96. Adgang til privat påtale og til at begære offentlig påtale bortfalder, når påtale ikke er sket, eller begæring ikke er fremsat inden 3 måneder efter, at den berettigede er kommet til kundskab om gerningsmanden. Er der mere end én skyldig, regnes fristen særskilt for hver af dem. Såfremt fristen for at begære offentlig påtale er over-

siddet for så vidt angår en af de skyldige, men ikke i forhold til de øvrige, beror det dog på påtalemyndigheden, om en begæring om påtale mod disse skal tages til følge. Endvidere bortfalder adgangen til at rejse privat påtale eller begære offentlig påtale, når 3 måneder er forløbet efter den forurettedes død.

Stk. 2. Fører en privat påtalt sag ikke til afgørelse af straffpåstanden, løber fristen videre, således at den tid, i hvilken forfølgning har fundet sted, ikke medregnes.

§ 97. Adgangen til at fuldbyrde straf af bøde, hæfte samt af fængsel ikke over 1 år bortfalder efter 5 års forløb. Efter 10 års forløb kan ingen straffedom fuldbyrdes uden justitsministerens påbud.

„Stk. 2. Forældelsesfristen er:

- 1) 5 år for hæfte og fængsel indtil 1 år,
- 2) 10 år for fængsel i mere end 1 år, men ikke over 4 år, samt for foranstaltninger efter § 68,
- 3) 15 år for fængsel i mere end 4 år, men ikke over 8 år, samt for forvaring efter § 69 og
- 4) 20 år for fængsel på tid over 8 år.“

„§ 97 c. På samme måde som for straf kan der benådes for konfiskation.“

Særlig del.

12. kapitel.

Forbrydelser mod statens selvstændighed  
og sikkerhed.

§ 98. Den, som foretager en handling, der sigter til ved udenlandsk bistand, ved magtanvendelse eller ved trusel derom at bringe den danske stat eller nogen del af denne under fremmed herredømme eller at løsrive nogen del af staten, straffes med fængsel indtil på livstid.

Stk. 2. Efter bestemmelsen i stk. 1 straffes også den, som med det nævnte formål iværksætter mere omfattende sabotage, produktions- eller trafikstandsning, samt den, der deltager i sådan foranstaltning vidende om, hvortil handlingen sigter.

§ 99. Den, som foretager en handling, der sigter til at påføre den danske stat eller nogen med den for krigstillælde forbunden stat krig, besættelse eller andre fjendtligheder såsom blokade eller anden tvangsforanstaltning, eller som i øvrigt virker for, at den danske stats bestemmelsesfrihed ved udenlandsk bistand krænktes, straffes med fængsel indtil på livstid.

Stk. 2. Ved besættelse forstås her og andetsteds i kapitlerne 12 og 13 fremmed besættelse af dansk statsområde, når og så længe den påtvinges landet ved magtanvendelse eller trusel derom.

§ 100. Den, som ved offentlige udtalelser tilskynder til, eller som fremkalder øjensynlig fare for fjendtlige forholdsregler mod den danske stat, straffes med fængsel indtil 6 år.

Stk. 2. Den, som ved offentlige udtalelser tilskynder til, eller som fremkalder øjensynlig fare for fremmed magts indblanding i den danske stats anliggender, straffes med hæfte eller fængsel indtil 1 år eller under formildende omstændigheder med bøde.

§ 101. Den, som med krig, besættelse eller andre fjendtligheder for øje foretager nogen handling, hvorved bistand til fjenden forberedes, straffes med fængsel indtil 16 år.

§ 102. Den, som under krig eller besættelse yder fjenden bistand ved råd eller dåd eller til fremme af fjendtlig interesse svækker den danske stats eller dens forbunds fælles kampdygtighed, straffes med fængsel indtil 16 år.

Stk. 2. Som bistand til fjenden anses således følgende forhold:

1) hvervning til eller tjenstgøring i fjendtlig krigs- eller besættelsesmagts væbnede styrker eller i tilknytning til disse virkende militære eller politimæssige korps eller lignende korps eller organisationer.

2) Udførelse af hverv som civil funktionær under fjendtlig krigs- eller besættelsesmagts politi- eller fængselsvæsen, for så vidt hvervet omfatter deltagelse i afhøring eller bevogtning af fanger.

3) Angiveri eller lignende medvirken til, at nogen af fjendtlig myndighed eller dermed samarbejdende organisation eller person anholdes eller udsættes for anholdelse eller overlast.

4) Propaganda til fordel for fjendtlig krigs- eller besættelsesmagt, herunder virksomhed som udgiver, redaktør eller forretningsfører ved dagblad, tidsskrift, forlag eller pressebureau, der arbejder til fremme af fjendtlig interesse.

5) Ydelse af væsentlig økonomisk støtte til fremme af propaganda af den under nr. 4 nævnte art eller til parti eller organisation, der på utilbørlig måde samarbejder med den fjendtlige krigs- eller besættelsesmagt eller virker til fremme af dennes interesser.

Stk. 3. Har angiveri, jfr. stk. 2. nr. 3, fundet sted under sådanne omstændigheder, at gerningsmanden har indset, at nogen derved blev udsat for overhængende fare for at miste livet, lide alvorlig skade på legeme

eller helbred, blive ført ud af landet eller blive berøvet friheden i længere tid, eller er overtrædelse af §§ 245, 246 eller 250 begået for derved at fremtvinge forklaring eller tilståelse eller i øvrigt som led i mishandling af fanger, kan fængsel på livstid idømmes.

**§ 103.** Den, som under krig eller besættelse eller under truende udsigt dertil misligholder en kontrakt, der vedrører de af den danske stat i den anledning truffene foranstaltninger, eller som på anden måde modvirker sådanne foranstaltninger, straffes med bæfte eller fængsel indtil 3 år.

*Stk. 2.* Har misligholdelsen fundet sted af grov magtsomhed, er straffen bøde eller bæfte.

**§ 104.** Den, som på utilbørlig måde, direkte eller gennem mellemled, i erhvervsmæssig henseende samarbejder med fjendtlig krigs- eller besættelsesmagt, straffes med bøde, bæfte eller fængsel indtil 8 år.

*Stk. 2.* Strafansvar efter stk. 1 kan pålægges enhver, der har haft en ledende stilling i vedkommende virksomhed. Strafansvar kan ligeledes pålægges andre i virksomheden beskæftigede personer, når der for deres vedkommende foreligger en særlig stødende optræden.

*Stk. 3.* Ved afgørelsen af, om og i hvilken grad forholdet må anses for utilbørligt, vil foruden virksomhedens betydning for den fjendtlige krigs- eller besættelsesmagt navnlig være at tage i betragtning, hvorvidt vedkommende

1) selv har været aktiv for at få forretningsforbindelse indledet, fortsat eller udvidet,

2) i fjendens interesse på eget initiativ har foretaget en omlægning af virksomheden eller ydet eller forsøgt at yde større eller hurtigere produktion end påkrævet.

3) har påkaldt fjendens bistand overfor danske myndigheder til fremme af sine interesser,

4) har hindret eller søgt at hindre danske myndigheder i at få fuld adgang til at blive bekendt med virksomhedens forhold eller

5) har opnået eller søgt at opnå urimelig fortjeneste eller andre fordele, der ikke har været forretningsmæssig rimeligt begrundede.

**§ 105.** Den, som under besættelse foretager en handling, der sigter til at formå besættelsesmagten eller nogen med denne samarbejdende organisation eller person til at krænke danske myndigheders bestemmelsesfrihed, eller som på utilbørlig måde udnytter forbindelse med besættelsesmagten eller nogen med denne samarbejdende organisation eller person til at skaffe sig eller andre særlig fordel, straffes med fængsel indtil 8 år.

**§ 106.** Den, som handler mod statens tarv under varetagelsen af et ham overdraget hverv til på statens vegne at forhandle eller afgøre noget med fremmed stat, straffes med fængsel indtil 16 år.

**§ 107.** Den, som i fremmed magts eller organisations tjeneste eller til brug for personer, der virker i sådan tjeneste, udforsker eller giver meddelelse om forhold, som af hensyn til danske stats- eller samfundsinteresser skal holdes hemmelige, straffes, hvad enten meddelelsen er rigtig eller ej, for spionage med fængsel indtil 16 år.

*Stk. 2.* Såfremt det drejer sig om de i § 109 nævnte forhold, eller handlingen finder sted under krig eller besættelse, kan straffen stige indtil fængsel på livstid.

**§ 108.** Den, som, uden at forholdet falder ind under § 107, i øvrigt foretager noget, hvorved fremmed efterretningsvæsen sættes i stand til eller hjælpes til umiddelbart eller middelbart at virke indenfor den danske stats område, straffes med fængsel indtil 6 år.

*Stk. 2.* Såfremt det drejer sig om efterretninger vedrørende militære anliggender, eller virksomheden finder sted under krig eller besættelse, kan straffen stige indtil fængsel i 12 år.

**§ 109.** Den, som røber eller videregiver meddelelse om statens hemmelige underhandlinger, rådslagninger eller beslutninger i sager, hvorpå statens sikkerhed eller rettigheder i forhold til fremmede stater beror, eller som angår betydelige samfundsøkonomiske interesser overfor udlandet, straffes med fængsel indtil 12 år.

*Stk. 2.* Foretages de nævnte handlinger uagtsomt, er straffen hæfte eller fængsel indtil 3 år eller under formildende omstændigheder bøde.

**§ 110.** Den, som forfalsker, ødelægger eller bortskaffer noget dokument eller anden genstand, der er af betydning for statens sikkerhed eller rettigheder i forhold til fremmede stater, straffes med fængsel indtil 16 år.

*Stk. 2.* Foretages de nævnte handlinger uagtsomt, er straffen hæfte eller fængsel indtil 3 år eller under formildende omstændigheder bøde.

**§ 110 a.** Med bøde, hæfte eller under skærpende omstændigheder med fængsel indtil 3 år straffes den, som forsætligt eller uagtsomt uden behørig tilladelse

1) beskriver, fotograferer eller på anden måde afbilder danske ikke almentilgængelige militære forsvarsanlæg, depoter, enheder, våben, materiel el. lign., eller som mangfoldiggør eller offentliggør sådanne beskrivelser eller afbildninger,

2) optager fotografier fra luftfartøjer over dansk statsområde eller offentliggør sådanne ulovligt optagne fotografier,

3) offentliggør bestemmelser, der vedrører danske stridskræfters mobilisering og andet krigsberedskab.

**§ 110 b.** Med fængsel indtil 8 år straffes den, som medvirker til neutralitetskrænkelser mod den danske stat fra en fremmed magts side.

**§ 110 c.** Med bøde, hæfte eller under skærpende omstændigheder med fængsel indtil 3 år straffes den, som forsætligt eller uagtsomt overtræder bestemmelser eller forbud, som i henhold til lov måtte være givet til værn for statens forsvars- eller neutralitetsforanstaltninger eller til gennemførelse af dens forpligtelser som medlem af De Forenede Nationer.

**§ 110 d.** Begås nogen af de i kapitlerne 25, 26 og 27 omhandlede forbrydelser mod et fremmed statsoverhoved eller lederen af en fremmed diplomatisk mission, kan den dér foreskrevne straf forhøjes med indtil det halve.

**§ 110 e.** Med bøde, hæfte eller under skærpende omstændigheder med fængsel indtil 2 år straffes den, der offentlig forbåner en fremmed nation, en fremmed stat, dens flag eller andet anerkendt nationalmærke eller De Forenede Nationers eller Det Europæiske Råds flag.

**§ 110 f.** De i dette kapitel omhandlede forbrydelser er i alle tilfælde genstand for offentlig påtale, der sker efter justitsministerens påbud.

### 13. kapitel.

Forbrydelser mod statsforfatningen og de øverste statsmyndigheder m. v.

**§ 111.** Den, som foretager en handling, der sigter til ved udenlandsk bistand, ved magtanvendelse eller trusel derom at forandre statsforfatningen eller sætte den ud af kraft, straffes med fængsel indtil på livstid.

§ 112. Den, som foretager nogen handling, der sigter til at berøve kongen eller den, der med hjemmel i forfatningen fører regeringen, livet, straffes med fængsel ikke under 6 år.

§ 113. Den, som antaster rigsdagens sikkerhed eller frihed eller i øvrigt foretager nogen handling, der sigter til ved magtanvendelse eller trusel derom at aftvinge rigsdagen nogen beslutning eller hindre den i frit at udøve sin virksomhed, straffes med fængsel indtil 16 år eller under skærpende omstændigheder på livstid.

Stk. 2. Samme straf kommer til anvendelse på den, der på tilsvarende måde angriber eller over tvang mod kongen eller den, der med hjemmel i forfatningen fører regeringen, eller mod ministre, rigsretten eller højesteret.

§ 114. Den, som deltager i eller yder væsentlig økonomisk eller anden væsentlig støtte til korps, gruppe eller sammenslutning, der har til hensigt ved magtanvendelse at øve indflydelse på offentlige anliggender eller fremkalde forstyrrelse af samfundsordenen, straffes med fængsel indtil 6 år.

Stk. 2. Den, som deltager i ulovlig militær organisation eller gruppe, straffes med bøde eller hæfte eller under skærpende omstændigheder med fængsel indtil 2 år.

§ 115. Begås, uden at forholdet falder ind under §§ 112 og 113, nogen af de i kapitlerne 25, 26 og 27 omhandlede forbrydelser mod kongen eller den, der med hjemmel i forfatningen fører regeringen, forhøjes de i de nævnte bestemmelser foreskrevne straffe indtil det dobbelte.

Stk. 2. Begås nogen af de nævnte forbrydelser mod dronningen, enkedronningen eller tronfølgeren, kan straffen forhøjes med indtil det halve.

§ 116. Den, som hindrer foretagelsen af valg til folketinget Færøernes lagting eller til kommunale eller andre offentlige råd

eller myndigheder eller gør forsøg herpå, eller som forvansker et valgs udfald eller umuliggør opgørelsen, straffes med fængsel indtil 6 år.

Stk. 2. Samme straf finder anvendelse, når sådanne handlinger foretages ved lov-hjemlede umiddelbare stemmeafgivelser i offentlige anliggender.

§ 117. Med hæfte eller med fængsel indtil 2 år eller under formildende omstændigheder med bøde straffes den, som ved de i § 116 omhandlede valg eller stemmeafgivelser

1) uberettiget skaffer sig eller andre adgang til at deltage i afstemningen,

2) ved ulovlig tvang (§ 260), ved frihedsberøvelse eller ved misbrug af overordnelsesforhold søger at formå nogen til at stemme på en bestemt måde eller til at undlade at stemme,

3) ved svig bevirker, at nogen mod sin hensigt afholder sig fra at stemme, eller at hans stemmeafgivning bliver ugyldig eller virker anderledes end tilsigtet,

4) yder, lover eller tilbyder formuefordel for at påvirke nogen til at stemme på en vis måde eller til at undlade at stemme,

5) modtager, fordrer eller lader sig tilsige formuefordel for at stemme på en vis måde eller for at undlade at stemme.

§ 118. Den, som ved magtanvendelse eller trusel derom eller under udnyttelse af frygt for fremmed magts indgriben hindrer eller søger at hindre offentlige myndigheder i den frie udøvelse af deres virksomhed, straffes, når handlingen foretages med det formål at øve indflydelse på offentlige anliggender eller fremkalde forstyrrelse af samfundsordenen, med fængsel indtil 12 år.

Stk. 2. Samme straf finder anvendelse på den, som i den i stk. 1 nævnte hensigt og ved anvendelse af de dér nævnte midler alvorligt krænker ytringsfriheden eller hindrer foreninger eller andre sammenslutninger i frit at udøve deres lovlige virksomhed.

*Stk. 3.* Med samme straf anses endvidere den, der i den i stk. 1 nævnte hensigt og under anvendelse af de dér nævnte midler begår den i § 193 omhandlede forbrydelse eller lignende alment skadelig handling.

**§ 118 a.** De i §§ 111-115 og 118 omhandlede forbrydelser er i alle tilfælde genstand for offentlig påtale, der sker efter justitsministerens påbud.

#### 14. kapitel.

#### Forbrydelser mod den offentlige myndighed.

**§ 119.** Den, som med vold eller trusel om vold overfalder nogen, hvem det påhviler at handle i medfør af offentlig tjeneste eller hverv, under udførelsen af tjenesten eller hvervet eller i anledning af samme, eller som på lige måde søger at hindre en sådan person i at foretage en lovlig tjenestehandling eller at tvinge ham til at foretage en tjenestehandling, straffes med bøde eller med fængsel indtil 6 år, under formildende omstændigheder med bøde.

*Stk. 2.* På samme måde straffes den, som, uden at forholdet falder ind under stk. 1, fremsætter trusler om vold, om frihedsberøvelse eller om sigtelse for strafbart eller ærerørigt forhold mod nogen, der af det offentlige er tillagt domsmyndighed eller myndighed til at træffe afgørelse vedrørende retsforhold eller vedrørende håndbævelse af statens straffemyndighed, i anledning af udførelsen af tjenesten eller hvervet, eller om på lige måde søger at hindre en sådan person i at foretage en lovlig tjenestehandling eller at tvinge ham til at foretage en tjenestehandling.

*Stk. 3.* Lægger nogen ellers de nævnte personer hindringer i vejen for udførelsen af deres tjeneste eller hverv, straffes han med bøde eller bøde eller under skærpende omstændigheder med fængsel indtil 6 måneder.

**§ 120.** De i § 119 foreskrevne straffe finder, når de dér nævnte handlinger iværksættes ved hjælp af opløb, anvendelse på dem, der anstifter til eller leder opløbet, og på de deltagere, som undlader at efterkomme øvrighedens lovlig forkyndte påbud til mængden om at skilles.

**§ 121.** Den, som med hån, skældsord eller anden fornærmelig tiltale overfalder nogen af de i § 119 nævnte personer under udførelsen af hans tjenester eller hverv eller i anledning af samme, straffes med bøde eller bøde eller med fængsel indtil 6 måneder.

**§ 122.** Den, som yder, lover eller tilbyder nogen, der virker i offentlig tjeneste eller hverv, gave eller anden fordel for at formå ham til at foretage eller undlade noget, hvorved han ville gøre sig skyldig i ulovlig handling, straffes med fængsel indtil 3 år eller under formildende omstændigheder med bøde eller bøde.

**§ 123** ophæves.

**§ 124.** Den, der befrier en anholdt, fængslet eller tvangsanbragt person, såvel som den, der tilskynder eller hjælper en sådan person til at undvige eller holder den undvegne skjult, straffes med bøde eller med fængsel indtil 2 år eller under formildende omstændigheder med bøde.

*Stk. 2.* Den, som ulovligt sætter sig i forbindelse med nogen fængslet eller tvangsanbragt person, straffes med bøde eller under skærpende omstændigheder med bøde eller fængsel indtil 3 måneder.

**§ 125.** Med bøde, bøde eller med fængsel indtil 2 år straffes den, som

1) for at unddrage nogen fra forfølgning for en forbrydelse eller straf holder ham skjult, hjælper ham til flugt eller udgiver ham for en anden,

2) tilintetgør, forvansker eller bortskaffer genstande af betydning for en offentlig undersøgelse eller udslætter en forbrydelses spor.

*Stk. 2.* Den, der foretager de nævnte handlinger for at unddrage sig selv eller nogen af sine nærmeste fra forfølgning eller straf, straffes ikke.

**§ 126.** Den, som fjerner eller ødelægger noget ved offentlig foranstaltning anbragt segl eller mærke, straffes med bøde, hæfte eller med fængsel indtil 6 måneder.

*Stk. 2.* Med bøde eller hæfte indtil 3 måneder straffes den, som borttager eller beskadiger nogen ved offentlig foranstaltning opslået bekendtgørelse.

**§ 127.** Den, som unddrager sig krigstjeneste eller bevirker eller medvirker til, at nogen værnepligtig ikke opfylder værnepligten, eller som tilskynder værnepligtige eller personer, der hører til krigsmagten, til ulovlighed mod tjenstlige befalinger, straffes med bøde, hæfte eller med fængsel indtil 2 år.

*Stk. 2.* Sker det under krig eller truende udsigt dertil, er straffen fængsel indtil 6 år.

**§ 128.** Den, som i den danske stat foretager hævning til fremmed krigstjeneste, straffes med bøde, hæfte eller fængsel indtil 2 år.

**§ 129.** Den, som uberettiget giver offentlig meddelelse om det ved de i § 116 nævnte valg handlinger og stemmegivninger foregåede eller om forhandlinger af fortrolig karakter inden for offentlige råd og myndigheder, straffes med bøde eller hæfte indtil 3 måneder eller under skærpende omstændigheder med fængsel i samme tid. På samme måde straffes den, som uberettiget giver offentlig meddelelse om forhandlinger inden for kommissioner og udvalg, der er nedsat af regeringen, såfremt det enten af regeringen eller af vedkommende kommission eller udvalg selv er fastsat og offentlig meddelt, at forhandlingerne er hemmelige.

**§ 129 a.** Med bøde, hæfte eller fængsel indtil 2 år straffes den, der offentliggør bevidst usande gengivelser eller falske citater af meddelelser om faktiske forhold fremsat i retsmøder eller givet i rigsdagens, kommunale eller offentlige råds eller myndigheders møder.

*Stk. 2.* På samme måde straffes den, der ved bevidst usandfærdigt offentligt at tillægge regeringen eller nogen anden offentlig myndighed en handling, som den ikke har foretaget, skader landets interesser i forhold til udlandet.

**§ 130.** Den, som udøver en ham ikke tilkommende offentlig myndighed, straffes med bøde, hæfte eller under skærpende omstændigheder med fængsel indtil 2 år.

**§ 131.** Med bøde eller hæfte indtil 3 måneder eller under skærpende omstændigheder med fængsel i samme tid straffes den, som offentlig eller i retsstridig hensigt udgiver sig for at have en offentlig myndighed eller offentlig bemyndigelse til en virksomhed, eller som uden offentlig bemyndigelse udøver en virksomhed, til hvilken en sådan kræves, eller vedblivende udøver en virksomhed, til hvilken retten er ham frakendt.

**§ 132.** Med bøde straffes den, som forsætligt eller ved uagtsomhed på retsstridig måde benytter

1) kendetegn eller dragt, som er forbeholdt dansk eller fremmed offentlig myndighed eller militærpersoner.

2) kendetegn eller betegnelse, som er forbeholdt personer, indretninger og materiel, der er bestemt til at yde hjælp til sårede eller syge i krig, eller

3) kendetegn eller navn for mellemstatlige organisationer.

*Stk. 2.* Bestemmelsen i stk. 1 finder tilsvarende anvendelse med hensyn til efterligninger af de nævnte kendetegn, dragter og betegnelser.



§ 132 a. Den, der deltager i fortsættelsen af en forenings virksomhed, efter at den foreløbig er forbudt af regeringen eller opløst ved dom, straffes med hæfte eller fængsel indtil 1 år. Den, der efter forbudet eller opløsningen indtræder som medlem i en sådan forening, straffes med bøde eller hæfte.

#### 15. kapitel.

#### Forbrydelser med den offentlige orden og fred.

§ 133. Den, som fremkalder opløb med det forsæt at øve eller true med vold på person eller gods, straffes med fængsel indtil 3 år eller hæfte.

Stk. 2. På samme måde straffes de, der ved et opløb, under hvilke nævnte formål er lagt for dagen, optræder som opløbets ledere, samt enhver deltager, der undlader at efterkomme øvrighedens lovlig forkyndte påbud til mængden om at skilles. Dog kan straffen for de sidstnævnte deltagere gå ned til bøde.

Stk. 3. Begås der under sådant opløb nogen under dets formål hørende forbrydelse, straffes opløbets anstiftere eller ledere samt deltagerne i den begåede forbrydelse med fængsel indtil 6 år, for så vidt forbrydelsen ikke efter sin beskaffenhed medfører højere straf.

§ 134. Deltagere i et opløb, der vidende om, at påbud om at skilles er forkyndt på foreskreven måde, ikke efterkommer dette, straffes med bøde eller hæfte indtil 3 måneder eller under skærpende omstændigheder med fængsel i samme tid.

§ 134 a. Deltagere i slagsmål eller i anden grov forstyrrelse af ro og orden på offentligt sted straffes, såfremt de har handlet efter aftale eller flere i forening, med hæfte eller med fængsel indtil 6 måneder.

§ 135. Med bøde eller hæfte indtil 3 måneder straffes den, som ved ugrundet på-

kaldelse af hjælp, misbrug af faresignal eller lignende forårsager udrykning af politi, brandvæsen, ambulance, sø- eller luftredningstjenesten eller civilforsvaret.

§ 136. Den, som uden derved at have forskyldt højere straf offentlig tilskynder til forbrydelse, straffes med hæfte eller med fængsel indtil 4 år eller under formildende omstændigheder med bøde.

Stk. 2. Den, der offentlig udtrykkeligt billiger en af de i denne lovs 12. eller 13. kapitel omhandlede forbrydelser, straffes med hæfte eller med fængsel indtil 2 år eller under formildende omstændigheder med bøde.

§ 137. Den, som søger at forhindre afholdelsen af lovlig offentlig sammenkomst, straffes med bøde eller hæfte eller under skærpende omstændigheder, særlig når handlingen har været forbundet med voldsom eller truende adfærd, med fængsel indtil 2 år.

Stk. 2. På samme måde straffes den, der ved larm eller uorden forstyrrer offentlig samling af rigsdagens ting, Færøernes lagting, kommunale eller andre offentlige råd, gudstjeneste eller anden offentlig kirkelig handling, eller som på usømmelig måde forstyrrer ligfærd.

§ 138. Den, som forsætlig eller ved grov uagtsomhed bringer sig i beruset tilstand, straffes med bøde eller hæfte, hvis han i denne tilstand udsætter andres person eller betydeligere formueverdier for fare. Under skærpende omstændigheder, navnlig når betydelig skade er sket, samt i gentagelses-tilfælde kan straffen stige til fængsel i 6 måneder.

§ 139. Den, som krænker gravfreden eller gør sig skyldig i usømmelig behandling af lig, straffes med bøde eller hæfte eller med fængsel indtil 6 måneder.

Stk. 2. På samme måde straffes den, som gør sig skyldig i usømmelig behandling af ting, der hører til en kirke og anvendes til kirkeligt brug.

§ 140. Den, der offentlig driver spot med eller forhåner noget her i landet lovligt bestående religionssamfunds troskærdomme eller gudsdyrkelse, straffes med hæfte eller under formildende omstændigheder med bøde. Påtale finder kun sted efter rigsadvokatens påbud.

§ 141. Den, som er vidende om, at nogen af de i §§ 98, 99, 102, 106, 109, 110, 111, 112 og 113 omhandlede forbrydelser mod staten eller de øverste statsmyndigheder eller en forbrydelse, der medfører fare for menneskers liv eller velfærd eller for betydelige samfundsværdier, tilsigtes begået, og som ikke gør, hvad der står i hans magt, for at forebygge forbrydelsen eller dens følger, om fornødent ved anmeldelse til øvrigheden, straffes, hvis forbrydelsen bliver begået eller forsøgt, med hæfte eller med fængsel indtil 3 år eller under formildende omstændigheder med bøde.

Stk. 2. Den, der undlader at foretage sådanne forebyggelsesbehandling, straffes dog ikke, hvis deres foretagelse for ham selv eller hans nærmeste ville medføre fare for liv, helbred eller velfærd.

§ 142. Med bøde eller hæfte indtil 3 måneder straffes den, som undlader på opfordring at yde nogen, hvem offentlig myndighed tilkommer, en bistand, hvorved ulykke eller forbrydelse, der udsætter andres liv, helbred eller velfærd for fare, skal afvendes, skønt sådan bistand kunne ydes uden fare eller opofrelse af større betydning.

§ 143. Med bøde, hæfte eller under skærpende omstændigheder med fængsel indtil 1 år straffes den, som undlader at oplyse omstændigheder, der bestemt taler for, at en for en forbrydelse sigtet eller domt er uskyldig, skønt det kunne ske uden at udsætte ham selv eller hans nærmeste for fare for liv, helbred eller velfærd eller for forfølgning for den pågældende forbrydelse.

## 16. kapitel.

### Forbrydelser i offentlig tjeneste eller hverv.

§ 144. Når nogen i udøvelse af offentlig tjeneste eller hverv uberettiget modtager, fordrer eller lader sig tilsige gave eller anden fordel, straffes han med hæfte eller med fængsel indtil 6 år, under formildende omstændigheder med bøde.

§ 145. Kræver eller modtager nogen, som virker i offentlig tjeneste eller hverv, for privat vindings skyld kendelse for tjenestehandling, skat eller afgift, der ikke skyldes, straffes han med fængsel indtil 6 år. Beholder han for privat vindings skyld sådan i god tro oppebæren ydelse efter at være blevet opmærksom på fejlen, straffes han med fængsel indtil 2 år.

§ 146. Begår nogen, der har domsmyndighed, eller hvem der tilkommer offentlig myndighed til at træffe afgørelse i retsforhold, der vedrører private, uretsfærdighed ved sagens afgørelse eller behandling, straffes han med fængsel indtil 6 år.

Stk. 2. Har handlingen medført velfærdsfortabelse for nogen, eller har sådant været tilsigtet, er straffen fængsel fra 3 til 16 år.

§ 147. Når nogen, hvem det påhviler at virke til håndhævelse af statens straffemyndighed, derved anvender ulovlige midler for at opnå tilståelse eller forklaring eller foretager en lovstridig anholdelse, fængsling, ransagning eller beslaglæggelse, straffes han med bøde eller hæfte eller under skærpende omstændigheder med fængsel indtil 3 år.

§ 148. Når nogen, hvem domsmyndighed eller anden offentlig myndighed til at træffe afgørelse i retsforhold tilkommer, eller hvem det påhviler at virke for håndhævelse af statens straffemyndighed, forsætlig eller ved grov uagtsomhed undlader at iagttage den lovbestemte fremgangsmåde med hensyn til sagens eller enkelte retshandlingers behandling, eller med hensyn til anholdelse, fængs-

ling, ransagning, beslaglæggelse eller lignende forholdsregler, straffes han med bøde eller hæfte.

§ 149. Når nogen, hvem en fanges bevogtning eller fuldbyrdelse af domme i straffesager påhviler, lader en sigtet undvige, hindrer dommens fuldbyrdelse eller bevirker, at den fuldbyrdes på mildere måde end foreskrevet, straffes han med hæfte eller med fængsel indtil 3 år eller under formildende omstændigheder med bøde.

§ 150. Når nogen, som virker i offentlig tjeneste eller hverv, misbruger sin stilling til at tvinge nogen til at gøre, tåle eller undlade noget, straffes han med hæfte eller med fængsel indtil 3 år.

§ 151. Den, som tilskynder eller medvirker til, at nogen ham i offentlig tjeneste eller hverv underordnet forbrøder sig i denne tjeneste, straffes, uden hensyn til om den underordnede kan straffes eller på grund af vildfarelse eller af andre grunde er straffri, med den for den pågældende handling foreskrevne straf forhøjet med indtil det halve.

#### § 152.

Røber nogen, som virker i offentlig tjeneste eller hverv, hvad han i tjenestens eller hvervets medfør har erfaret som hemmelighed, eller hvad der ved lov eller anden gyldig bestemmelse er betegnet som sådan, eller udnytter han uberettiget sådan kundskab, straffes han med bøde, hæfte eller under skærpende omstændigheder med fængsel i indtil 1 år. Sker det for at skaffe sig eller andre uberettiget vinding, kan straffen stige til fængsel i 3 år.

Stk. 2. Efter ovennævnte regler straffes også den, som efter at være fratrådt stillingen på nogen af de angivne måder forser sig med hensyn til tjenestehemmeligheder, som han i stillingen har erfaret.

Stk. 3. De ovenstående bestemmelser finder tilsvarende anvendelse på den, som virker ved telegraf- eller telefonanlæg, der er anerkendt af det offentlige.

„Stk. 4. Med samme straf som i stk. 1 straffes den, der uden tilladelse fra vedkommende offentlige myndighed videregiver eller uberettiget udnytter oplysninger hidrørende fra det offentlige, som han har fået eller skaffet sig under arbejde for en virksomhed, der maskinelt behandler eller opbevarer oplysninger for det offentlige.

Stk. 5. Den, der uden at have medvirket til gerningen skaffer sig eller uberettiget udnytter oplysninger, der er fremkommet ved en overtrædelse af bestemmelserne i stk. 1-4, straffes som anført i stk. 1.“

§ 153. Når nogen, som virker i post- eller jernbanevæsenets tjeneste, ulovlig åbner, tilintetgør eller underslår forsendelser eller understøtter en anden i sådan færd, straffes han med hæfte eller med fængsel indtil 3 år.

Stk. 2. På samme måde straffes den, som virker i statstelegrafvæsenets eller et offentlig anerkendt telegrafanlægs tjeneste, når han tilintetgør, forvansker eller underslår et samme til befordring overgivet telegram eller understøtter en anden i sådan færd.

§ 154. Har nogen i udførelsen af offentlig tjeneste eller hverv gjort sig skyldig i falsk anklage, forbrydelse vedrørende bevismidler, legemsangreb, frihedsberovelse, underslæb eller mandatsvig, kan den for den pågældende forbrydelse foreskrevne straf forhøjes med indtil det halve.

§ 155. Misbruger i øvrigt nogen, som virker i offentlig tjeneste eller hverv, sin stilling til at krænke privates eller det offentliges ret, straffes han med bøde eller hæfte. Sker det for at skaffe sig eller andre uberettiget fordel, kan fængsel indtil 2 år anvendes.

§ 156. Når nogen, som virker i offentlig tjeneste eller hverv, nægter eller undlader at opfylde pligt, som tjenesten eller hvervet medfører, eller at efterkomme lovlig tjenstlig befaling, straffes han med bøde eller bæfte. Udenfor foranstående bestemmelse falder hverv, hvis udførelse hviler på offentlige valg.

§ 157. Samme straf finder anvendelse, når nogen, som virker i offentlig tjeneste eller hverv, gør sig skyldig i grov eller oftere gentagen forsømmelse eller skodesløshed i tjenestens eller hvervets udførelse eller i overholdelsen af de pligter, som tjenesten eller hvervet medfører. Bestemmelsen i § 156, 2. punktum, finder tilsvarende anvendelse.

#### 17. kapitel.

##### Falsk forklaring og falsk anklage.

§ 158. Den, som afgiver falsk forklaring for retten, straffes med fængsel indtil 4 år.

Stk. 2. Angår det falske udsagn alene noget, som er uden betydning for det forhold, der søges oplyst, kan straffen gå ned til bæfte eller bøde.

§ 159. Afgiver nogen falsk forklaring som sigtet i en offentlig straffesag eller under afhøring i tilfælde, hvor forklaring ifølge loven ikke må kræves, straffes han ikke.

Stk. 2. Afgives falsk forklaring under afhøring for retten i tilfælde, hvor den afhørte var berettiget til at nægte forklaring, kan straffen nedsættes og under i øvrigt formildende omstændigheder bortfalde.

§ 160. Gør nogen sig skyldig i grov uagtsomhed ved afgivelse af urigtig forklaring i et tilfælde, der ellers ville være strafbart efter § 158 eller § 159, stk. 2, er straffen bøde eller bæfte.

§ 161. Med bøde, bæfte eller under skærpende omstændigheder med fængsel indtil 2 år straffes den, som udenfor det i § 158 nævnte tilfælde for eller til en offentlig myndighed afgiver en falsk erklæring på tro og love eller på lignende højtidelig måde, hvor sådan form er påbudt eller tilstedt.

§ 162. Den, som ellers for eller til en offentlig myndighed afgiver urigtig erklæring om forhold, angående hvilke han er pligtig at afgive forklaring, straffes med bøde eller bæfte eller med fængsel indtil 4 måneder.

§ 163. Med samme straf som i § 162 anført straffes den, som i øvrigt til brug i retsforhold, der vedkommer det offentlige, afgiver urigtig skriftlig erklæring eller skriftlig bevidner noget, hvorom han ingen kundskab har.

§ 164. Den, som ved falsk anklage, anmeldelse til eller forklaring for ret eller øvrighed eller ved andre midler søger at bevirke, at en uskyldig sigtes eller dømmes for en strafbar handling, straffes, hvis denne ikke kan medføre højere straf end bæfte i 3 måneder, med bæfte eller med fængsel indtil 3 år, i andre tilfælde med fængsel indtil 6 år.

Stk. 2. Det samme gælder, når nogen ved forvanskning eller bortskaffelse af bevis eller tilvejebringelse af falsk bevis søger at bevirke, at en anden sigtes eller dømmes for en strafbar handling.

Stk. 3. Har forbrydelsen medført velfærdsfortabelse for nogen eller har sådant været tilsigtet, er straffen fængsel fra 2 til 16 år.

Stk. 4. Efter den forurettedes begæring kan det i dommen bestemmes, at domsslutningen og så meget af domsgrundene, som retten skønner fornødent, ved offentlig foranstaltning skal kundgøres i en eller flere offentlige tidender.

§ 165. Den, der til øvrigheden anmelder en strafbar handling, der ikke er begået, såvel som den, der til kongen, rigsdagen, domstol eller øvrighed indgiver falske klagemål, straffes med bøde, hæfte eller under skærpende omstændigheder med fængsel indtil 1 år.

#### 18. kapitel.

##### Forbrydelser vedrørende penge.

§ 166. Den, som eftergør eller forfalsker penge for at bringe dem i omsætning som ægte, eller som i samme hensigt forskaffer sig eller andre eftergjorte eller forfalskede penge, straffes med fængsel indtil 12 år.

Stk. 2. Er forfalskning sket ved at formindske værdien af gangbar mønt, er straffen fængsel indtil 4 år.

§ 167. Lige med eftergørelse og forfalskning straffes udgivelse af eftergjorte eller forfalskede penge. Har udgiveren modtaget pengene i god tro, kan straffen nedsættes til hæfte eller bøde.

§ 168. Den, der udgiver penge, som han formoder er eftergjorte eller forfalskede, straffes med hæfte eller med fængsel indtil 3 år. Har udgiveren modtaget pengene i god tro, kan straffen nedsættes til bøde og under formildende omstændigheder bortfalde.

§ 169. Med bøde straffes den, som forfærdiger, indfører eller udspreder genstande, som ved form og udstyr frembyder væsentlig ydre lighed med penge eller med et til almindeligt omløb bestemt værdipapir.

§ 170. Med bøde eller hæfte indtil 3 måneder straffes den, som uden hjemmel i lovgivningen forfærdiger, indfører eller udgiver på ihændehaveren lydende forskrivninger, der fremtræder som bestemt til i snævrere eller videre kredse at benyttes som betalingsmiddel mand og mand imellem, eller som må forventes at ville blive benyttet på

denne måde. Udenfor foranstående bestemmelser falder fremmede pengesedler.

#### 19. kapitel.

##### Forbrydelser vedrørende bevismidler.

§ 171. Den, der gør brug af et falsk dokument til at skuffe i retsforhold, straffes for dokumentfalsk.

Stk. 2. Ved dokument forstås en skriftlig med betegnelse af udstederen forsynet tilkendegivelse, der enten fremtræder som bestemt til at tjene som bevis eller bliver benyttet som bevis for en rettighed, en forpligtelse eller en befrielse for en sådan.

Stk. 3. Et dokument er falsk, når det ikke hidrører fra den angivne udsteder, eller der er givet det et indhold, som ikke hidrører fra denne.

§ 172. Straffen for dokumentfalsk er fængsel, der i tilfælde af, at dokumentet angiver sig at indeholde en offentlig myndigheds afgørelse, eller at det er en offentlig forskrivning, en check, veksler eller andet til almindeligt omløb bestemt dokument eller en testamentarisk bestemmelse, kan stige til 8 år.

Stk. 2. Er dokumentet efter sin beskaffenhed, eller er forfalskningen eller det, som derved søges opnået, af underordnet betydning, eller har den skyldige ikke tilsigtet at påføre andre nogen skade, såsom når øjemedet alene har været at gennemføre et berettiget eller at afværge et uberettiget krav, er straffen bøde, hæfte eller fængsel indtil 1 år.

§ 173. Med straf som i § 172 angivet anses den, der benytter et med ægte underskrift forsynet dokument til at skuffe i retsforhold, når underskriften ved hjælp af en vildfarelse er opnået på et andet dokument eller på et dokument af andet indhold end af underskriveren tilsigtet.

**§ 174.** Den, som i retsforhold gør brug af et ægte dokument som vedrørende en anden person end den, hvem det virkelig angår, eller på anden mod dokumentets bestemmelse stridende måde, straffes med bøde, hæfte eller med fængsel indtil 6 måneder.

**§ 175.** Den, som for at skuffe i retsforhold i offentligt dokument eller bog, i privat dokument eller bog, som det ifølge lov eller særligt pligtforhold påhviler ham at udfærdige eller føre, eller i læge-, tandlæge-, jordemoder- eller dyrlægeattest afgiver urigtig erklæring om noget forhold, angående hvilket erklæringen skal tjene som bevis, straffes med hæfte eller med fængsel indtil 3 år eller under formildende omstændigheder med bøde.

*Sik. 2.* På samme måde straffes den, der i retsforhold gør brug af et sådant dokument som indeholdende sandhed.

**§ 176.** Med fængsel indtil 3 år eller under formildende omstændigheder med hæfte straffes den, der for at skuffe i samhandelen gør brug af genstande, som uberettiget er forsynet med offentligt stempel eller mærke, der skal afgive borgen for genstandens ægthed, art, godhed eller mængde.

*Sik. 2.* Med fængsel indtil 1 år, med hæfte eller under formildende omstændigheder med bøde straffes den, der på samme måde gør brug af genstande, som uberettiget er forsynet med privat stempel, mærke eller anden betegnelse, der tjener til at angive noget genstanden vedrørende forhold, som er af betydning for samhandelen.

*Sik. 3.* Med straf som ovenfor angivet anses den, der på samme måde gør brug af genstande, på hvilke lovlig anbragt stempel, mærke eller betegnelse er forvansket eller fjernet.

**§ 177.** Med fængsel indtil 8 år anses den, der gør brug af eftergjort eller forfalsket stempelpapir, stempelmærker, andre til bekræftelse af offentlige skatter og afgifter tjenende mærker samt postfrimærker. Med

en forholdsmæssig mindre straf anses den, der gør brug af tidligere benyttet papir eller mærker, på hvilke tegnet på den tidligere benyttelse er fjernet.

*Sik. 2.* Regelen i § 169 finder tilsvarende anvendelse med hensyn til stempelmærker, postfrimærker og lignende frigorelsesmidler.

**§ 178.** Med fængsel indtil 2 år eller under formildende omstændigheder med hæfte straffes den, som for at skille nogen ved hans ret tilintetgør, bortskaffer eller helt eller delvis ubrugbargør et bevismiddel, der er tjenligt til at benyttes som sådant i et retsforhold.

**§ 179.** Den, som for at skuffe med hensyn til grænserne for grundejendom, grundrettigheder eller rettigheder med hensyn til vandløb eller vandstrækninger sætter falsk skelsten eller andet mærke for disse eller flytter, borttager, forvansker eller ødelægger sådant mærke, straffes med fængsel indtil 3 år. Sker det for at hævdre et berettiget eller afværge et uberettiget krav, er straffen bøde eller hæfte.

## 20. kapitel.

### Almenfarlige forbrydelser.

**§ 180.** Sætter nogen ild på egen eller fremmed ejendom under sådanne omstændigheder, at han indser, at andres liv derved udsættes for overhængende fare, eller det sker for at volde omfattende ødelæggelse af fremmed ejendom eller for at befordre oprør, plyndring eller anden sådan forstyrrelse af samfundsordenen, straffes han med fængsel ikke under 4 år.

**§ 181.** Forvolder nogen ellers ildbrand på fremmed ejendom, straffes han med fængsel fra 6 måneder til 12 år.

*Sik. 2.* På samme måde straffes den, der med forsæt til at bevirke brandforsikringen eller krænke panthaveres rettigheder eller med lignende retsstridigt forsæt forvolder

ildebrand på egen ejendom eller på andens ejendom med ejerens samtykke.

*Stk. 3.* Er den antændte genstand af ringe betydning, og må det antages at have ligget udenfor gerningsmandens tanke, at der ved ildebranden kunne afstedkommes betydelig skade, kan straffen gå ned til den laveste grad af fængsel.

**§ 182.** Den, som af uagtsomhed forvolder ildsvåde på fremmed ejendom eller til skade for fremmed formueinteresse, straffes med bøde, hæfte eller under skærpende omstændigheder med fængsel indtil 2 år.

**§ 183.** Den, der til skade for andres person eller formue forvolder sprængning, spredning af skadevoldende luftarter, oversvømmelse, skibbrud, jernbane- eller anden transportulykke, straffes med fængsel fra 6 måneder til 12 år.

*Stk. 2.* Sker det under de i § 180 angivne omstændigheder, er straffen fængsel ikke under 4 år.

*Stk. 3.* Begås forbrydelsen uagtsomt, er straffen bøde, hæfte eller fængsel indtil 2 år.

**„§ 183 a.** Den, som om bord i et luftfartøj ved ulovlig tvang, jfr. § 260, overtager kontrollen over luftfartøjet eller griber ind i dets manøvrering, straffes med fængsel indtil 12 år.“

**§ 184.** Med fængsel indtil 6 år, under formildende omstændigheder med hæfte, straffes den, der uden at være strafskyldig efter § 183 eller § 183 a forstyrrer sikkerheden for jernbaners, fartøjers, motorkøretøjers eller lignende transportmidlers drift eller sikkerheden for færdsel på offentlige færdselsveje.

*Stk. 2.* Begås forbrydelsen uagtsomt, er straffen bøde eller hæfte.

**§ 185.** Med bøde eller hæfte straffes den, som, uagtet det var ham muligt uden særlig fare eller opofrelse for sig selv eller andre, undlader gennem betimelig anmeldelse eller på anden efter omstændighederne tjenlig måde efter evne at afværge ildsvåde, sprængning, spredning af skadevoldende luftarter, oversvømmelse, søskade, jernbaneulykke eller lignende ulykke, der medfører fare for menneskeliv.

**§ 186.** Den, som forvolder fare for menneskers liv eller sundhed ved at fremkalde almindelig mangel på drikkevand eller ved at tilsætte vandbeholdninger, vandledninger eller vandløb sundhedsfarlige stoffer, straffes med fængsel indtil 10 år.

*Stk. 2.* Begås forbrydelsen uagtsomt, er straffen bøde eller hæfte eller under skærpende omstændigheder fængsel indtil 1 år.

**§ 187.** Med fængsel indtil 10 år straffes 1) den, der tilsætter ting, som er bestemt til forhandling eller udbredt benyttelse, gift eller andre stoffer, som medfører, at tingens benyttelse efter dens bestemmelse udsætter menneskers sundhed for fare,

2) den, der, når sådanne ting er således fordærvede, at nydelsen eller brugen af dem er på nævnte måde sundhedsfarlig, undergiver dem en behandling, der er egnet til at skjule deres fordærvede tilstand,

3) den, der med fortieelse af den foretagne behandling stiller til salg eller i øvrigt søger at udbrede ting, der er behandlet som under 1) eller 2) nævnt.

*Stk. 2.* Begås forbrydelsen uagtsomt, er straffen bøde eller hæfte eller under skærpende omstændigheder fængsel indtil 1 år.

**§ 188.** Den, som uden at være strafskyldig efter § 187, nr. 3, med fortieelse af tingens sundhedsfarlige beskaffenhed stiller til salg eller i øvrigt søger udbredt

1) nærings- eller nydelsesmidler, der på grund af fordærvelse, mangelfuld tilberedelse, opbevaringsmåde eller af lignende grunde er sundhedsfarlige,

2) brugsgenstande, der ved sædvanlig benyttelse udsætter menneskers sundhed for fare, straffes med fængsel indtil 6 år eller under formildende omstændigheder med hæfte eller bøde.

*Stk. 2.* Begås forbrydelsen uagtsomt, er straffen hæfte eller bøde.

§ 189. Den, som stiller til salg eller i øvrigt søger udbredt som lægemidler eller forebyggelsesmidler mod sygdomme ting, om hvilke han ved, at de er uegnede til det angivne formål, og at deres benyttelse hertil udsætter menneskers liv eller sundhed for fare, straffes med fængsel indtil 6 år.

*Stk. 2.* Begås forbrydelsen uagtsomt, er straffen hæfte eller bøde.

§ 190. Udsættes under tilsvarende betingelser som i §§ 186-189 angivet alene husdyrs liv eller sundhed for fare, bliver en forholdsmæssig mildere straf indenfor de angivne strafarter at anvende.

§ 191. Den, som i strid med lovgivningen om euforiserende stoffer til et større antal personer eller mod betydeligt vederlag eller under andre særligt skærpende omstændigheder overdrager euforiserende stoffer, straffes med fængsel indtil 6 år.

*Stk. 2.* På samme måde straffes den, der i strid med lovgivningen om euforiserende stoffer indfører, udfører, kober, udleverer, modtager, fremstiller, forarbejder eller besidder sådanne stoffer med forsæt til at overdrage dem som nævnt i stk. 1.

§ 192. Den, som ved overtrædelse af de forskrifter, der ved lov eller i medfør af lov er givet til forebyggelse eller modarbejdelse af smitsom sygdom, forvolder fare for, at sådan sygdom vinder indgang eller udbredes blandt mennesker, straffes med hæfte eller med fængsel indtil 3 år.

*Stk. 2.* Er sygdommen en sådan, der ifølge lovgivningen skal undergives eller på den tid, da handlingen begås, er undergivet offentlig behandling, eller mod hvis indførelse i riget, der er truffet særlige forholdsregler, er straffen fængsel indtil 6 år.

*Stk. 3.* Den, som på den angivne måde forvolder fare for, at smitsom sygdom finder indgang eller udbredes blandt husdyr eller nytte- eller kulturplanter, straffes med hæfte eller med fængsel indtil 2 år eller under formildende omstændigheder med bøde.

*Stk. 4.* Begås forbrydelsen uagtsomt, er straffen bøde, hæfte eller under skærpende omstændigheder fængsel indtil 6 måneder.

## 21. kapitel.

### Forskellige alment skadelige handlinger.

§ 193. Den, som på retsstridig måde fremkalder omfattende forstyrrelse i driften af almindelige samfærdselsmidler, offentlig postbesorgelse, almindeligt benyttede telegraf- eller telefonanlæg eller anlæg, der tjener til almindelig forsyning med vand, gas, elektrisk strøm eller varme, straffes med hæfte eller med fængsel indtil 3 år eller under formildende omstændigheder med bøde.

*Stk. 2.* Begås forbrydelsen uagtsomt, er straffen bøde eller hæfte.

§ 194. Den, der borttager, ødelægger eller beskadiger offentlige mindesmærker eller genstande, som er bestemte til almindelig nytte eller pryde, hører til offentlige samlinger eller er særlig fredlyste, straffes med hæfte eller med fængsel indtil 3 år eller under formildende omstændigheder med bøde.

§ 195. Den, som stiller levnedsmidler til salg, der ham bevidst er eftergjort eller forfalsket, uden at deres særlige beskaffenhed på utvetydig måde er angivet på varen selv eller på dens etikette eller indpakning samt på fakturaen, hvis en sådan udstedes, straffes med bøde eller hæfte indtil 3 måneder.



§ 196 ophævet.

## 22. kapitel.

### Betleri og skadelig erhvervsvirksomhed.

§ 197. Den, der imod politiets advarsel gør sig skyldig i betleri, eller som tillader, at nogen under 18 år, der hører til hans husstand, betler, straffes med bæfte eller med fængsel indtil 6 måneder. Under formildende omstændigheder kan straffen bortfalde. Advarsel efter denne bestemmelse har gyldighed for 5 år.

§ 198. Når en arbejdsfør person som følge af vanemæssig lediggang, der må anses for selvforskyldt, falder det offentlige til byrde, forsømmer sin forsørgelsespligt mod nogen, som derved udsættes for nød, eller ikke udreder ham påhvilende bidrag til hustru eller barn, skal der af politiet tildeles ham advarsel og så vidt muligt anvises ham arbejde.

Stk. 2. Kommer han inden 1 år herefter som følge af fortsat selvforskyldt lediggang så ny i noget af de nævnte tilfælde, straffes han for løsgængeri med fængsel indtil 1 år.

§ 199. Hengiver nogen sig til lediggang under sådanne forhold, at der er grund til at antage, at han ikke søger at ernære sig på lovlig vis, skal der af politiet gives ham pålæg om at søge lovligt erhverv inden en fastsat rimelig frist og så vidt muligt anvises ham sådant erhverv. Efterkommes pålægget ikke, straffes den pågældende for løsgængeri med den i § 198 foreskrevne straf. Pålægget har gyldighed for 5 år.

Stk. 2. Som lovligt erhverv anses ikke spil, utugt eller understøttelse fra kvinder, der ernærer sig ved utugt.

§ 200.

§ 201.

§ 202. Den, som erhvervsmæssigt udnytter andres ukyndighed, uforstand eller uerfarenhed til at forlede dem til spekulationsforretninger, straffes med bæfte eller med fængsel indtil 1 år.

§ 203. Den, som søger erhverv ved hasardspil eller vaddemål af tilsvarende art, der ikke ifølge særlig bestemmelse er tilladt, eller ved at fremme sådant spil, straffes med bøde, bæfte eller med fængsel indtil 1 år.

Stk. 2. Retten afgør, om det vundne udbytte skal inddrages eller tilbagebetales.

§ 204. Den, som på offentligt sted yder husrum til eller foranstalter utilladt hasardspil, straffes med bøde eller bæfte indtil 3 måneder. I gentagelsestilfælde kan straffen stige til en højere grad af bæfte eller til fængsel i 6 måneder.

Stk. 2. Lige med offentligt sted anses foreningslokaler, når enten enhver eller enhver af en vis samfundsklasse som regel kan opnå optagelse i foreningen, eller utilladt hasardspil indgår i foreningens formål, eller der erlægges særlig betaling for deltagelse i spillet.

Stk. 3. Den, som på offentligt sted deltager i utilladt hasardspil, straffes med bøde.

§ 205. Den, som i Strid med derom givne Bestemmelser gør sig en Næringsvej af at udforske private Livsforhold, straffes med Bøde eller under skærpande Omstændigheder med Hæfte.

§ 206. Den, som i erhvervsejemed anvender falske foregivender eller anden svigagtig adfærd for at forlede nogen til at udvandre, straffes med bøde, hæfte eller med fængsel indtil 1 år.

§ 207.

### 23. kapitel.

#### Forbrydelser i familieforhold.

§ 208. Gift person, som indgår ægteskab, straffes med fængsel indtil 3 år eller, hvis den anden person har været uvidende om det bestående ægteskab, med fængsel indtil 6 år.

Stk. 2. Begås handlingen af grov uagtsomhed, er straffen hæfte eller fængsel indtil 1 år.

Stk. 3. Ugift person, som indgår ægteskab med gift person, straffes med hæfte eller med fængsel indtil 1 år.

Stk. 4. Når ægteskabet ikke kan omstodes, kan straffen for den gifte person altid gå ned til hæfte og for den ugifte person helt bortfalde.

§ 209.

§ 210. For blodskam straffes med fængsel indtil 6 år den, som har samleje med slægtning i nedstigende linie, og med fængsel indtil 2 år den, som har samleje med slægtning i opstigende linie eller med broder eller søster. Har samleje fundet sted med en slægtning i nedstigende linie under 18 år, er straffen fængsel indtil 10 år.

Stk. 2. Har anden kønslig omgængelse end samleje fundet sted, bliver en forholds- mæssig mildere straf at anvende.

Stk. 3. Straffri er den i nedstigende linie beskægtede under 18 år. Ved samleje mellem søskende kan straffen bortfalde for den, der ikke er fyldt 16 år.

§ 211.

§ 212.

§ 213. Den, som ved vanrøgt eller nedværdigende behandling krænker sin ægtefælle, sit barn eller nogen hans myndighed eller forsorg undergivet person under 18 år eller en i opstigende linie beskægtet eller besvørgt, eller som ved modvillig at unddrage sig en ham overfor nogen af de nævnte personer påhvilende forsorgelses- eller bidragspligt udsætter dem for nød, straffes med fængsel indtil 2 år eller under formildende omstændigheder med hæfte.

Stk. 2. Påtale kan bortfalde, når den forurettede begærer det.

§ 214. Den, som ved urigtig eller ufuldstændig anmeldelse til den myndighed, der modtager fødselsanmeldelser, forvansker beviset for en persons familiestilling, straffes med hæfte eller under formildende omstændigheder med bøde.

Stk. 2. Straffen kan bortfalde, når et af en gift kvinde udenfor ægteskab født barn med ægtefællens samtykke opgives som ægtebarn.

§ 215. Den, som unddrager en person under 18 år forældres eller anden rette vedkommendes myndighed eller forsorg eller bidrager til, at han unddrager sig sådan myndighed eller forsorg, straffes efter reglerne i § 261.

### 24. kapitel.

#### Forbrydelser mod kønssædeligheden.

§ 216. Den, som tiltvinger sig samleje med en kvinde ved vold, frihedsberøvelse eller fremkaldelse af frygt for hendes eller hendes nærmestes liv, helbred eller velfærd, straffes for voldtægt med fængsel fra 1 til 16 år, under særdeles skærpende omstændigheder på livstid. Har kvinden forud stået i mere varigt kønsligt forhold til gerningsmanden, er straffen fængsel indtil 8 år.

**§ 228.** Den, der

1) forleder nogen til at søge fortjeneste ved kønslig usædelighed med andre,

2) for vindings skyld forleder nogen til kønslig usædelighed med andre eller afholder nogen, der driver erhverv ved kønslig usædelighed, fra at opgive det, eller

3) holder bordel, straffes for rufferi med fængsel indtil 4 år.

Stk. 2. På samme måde straffes den, der tilskynder eller bistår en person under 21 år til at søge erhverv ved kønslig usædelighed, samt den, der medvirker til en persons befordring ud af riget, for at denne i udlandet skal drive erhverv ved kønslig usædelighed eller benyttes til sådan usædelighed, når den befordrede person er under 21 år eller uvidende om formålet.

**§ 229.** Den, der fremmer kønslig usædelighed ved for vindings skyld eller i oftere gentagne tilfælde at optræde som mellemmand, eller som udnytter en andens erhverv ved kønslig usædelighed, straffes med fængsel indtil 3 år eller under formildende omstændigheder med hæfte eller bøde.

Stk. 2. Den, der udlejer værelse i hotel eller gæstgiveri til benyttelse til erhvervsmæssig utugt, straffes med hæfte eller med fængsel indtil 1 år eller under formildende omstændigheder med bøde.

Stk. 3. Med fængsel indtil 4 år straffes den mandsperson, som helt eller delvis lader sig underholde af en kvinde, der driver utugt som erhverv.

Stk. 4. Med fængsel indtil 1 år straffes den mandsperson, som imod politiets advarsel deler bolig med en kvinde, der driver utugt som erhverv. En af politiet meddelt advarsel har gyldighed for 5 år.

Stk. 5. De i stk. 3 og 4 givne straffebestemmelser finder ikke anvendelse på mandspersoner under 18 år, overfor hvem kvinden har underholdspligt.

**§ 230.** Modtager nogen betaling for at øve kønslig usædelighed med en person af samme køn, straffes han med hæfte eller med fængsel indtil 1 år.

**§ 231.** Har den, som skal dømmes efter §§ 228 eller 229 tidligere været dømt for nogen i disse bestemmelser omhandlet forbrydelse eller for løsgængeri, eller har han for en berigelsesforbrydelse været dømt til fængsel, kan straffen forøges med indtil det halve.

**§ 232.** Den, som ved uterligt forhold krænker blufærdigheden eller giver offentlig forargelse, straffes med fængsel indtil 4 år eller under formildende omstændigheder med hæfte eller bøde.

**§ 233.** Den, som opfordrer eller indbyder til utugt eller stiller usædelig levevis til skue på en måde, der er egnet til at forulempe andre eller vække offentlig forargelse, straffes med hæfte eller med fængsel indtil 1 år eller under formildende omstændigheder med bøde.

**§ 234.** Med bøde, hæfte eller under skærpende omstændigheder med fængsel indtil 6 måneder straffes den, som

1) tilbyder eller overlader en person under 18 år utugtige skrifter, billeder eller genstande.

2) offentliggør eller udbreder eller i sådan hensigt forfærdiger eller indfører utugtige skrifter, billeder eller genstande,

3) foranstalter offentligt foredrag, forestilling eller udstilling af utugtigt indhold.

Stk. 2. Begå de ovenfor nævnte handlinger i erhvervsmæssigt øjemed, kan kun under særlig formildende omstændigheder straf af bøde anvendes.

*Stk. 3.* Den, der for vindings skyld offentliggør eller udbreder eller i sådan hensigt forfærdiger eller indfører skrifter eller billeder, der, uden at de kan anses for egentlig utugtige, udelukkende må antages at have forretningsmæssig spekulation i sanselighed til formål, straffes med bøde eller hæfte.

§ 235. Med bøde straffes den, der på forargelig måde reklamerer for eller udbyder til salg genstande eller stoffer, der er tjenlige til at forebygge svangerskab. På samme måde straffes den, der uden udtrykkelig anmodning udsender reklamer for sådanne genstande eller stoffer til personer, der ikke driver lovlig handel med disse.

§ 236. Når nogen dømmes efter §§ 216, 217, stk. 1, 218, 222 og 223, stk. 2, § 224, jfr. en af for nævnte bestemmelser, § 225, stk. 1, jfr. §§ 216, 217, stk. 1, 218 og 222, § 225, stk. 2 og 3, § 226, jfr. en af for nævnte bestemmelser, eller § 232, kan der ved dommen gives ham pålæg om, at han ikke må indfinde sig i offentlige parker eller anlæg, på fælder, ved skoler og legepladser, ved opdragelseshjem, ved sindssygehospitalet og åndssvageanstalter, i bestemt angivne skove og på bestemt angivne badeanstalter og strandbredder.

*Stk. 2.* Der vil derhos ved dommen kunne gives personer, der dømmes efter de i stk. 1 nævnte paragraffer eller efter §§ 228 og 229, pålæg om, at de ikke må lade børn under 18 år tage ophold i deres bolig eller uden politiets tilladelse selv tage ophold hos personer, hos hvem der opholder sig børn under nævnte alder. Pålægget gælder dog ikke med hensyn til børn, overfor hvilke den domfældte har forsørgelsespligt.

*Stk. 3.* Når der er forløbet 3 år efter straffens udståelse, kan den dømte forlange spørgsmålet om ophævelse af et pålæg efter stk. 1 eller 2 forelagt retten. Begæringen fremsættes over for anklagemyndigheden,

der anarest muligt indbringer spørgsmålet for retten. § 59, stk. 3, finder tilsvarende anvendelse. Afgørelsen træffes ved kendelse. Tages begæringen ikke til følge, kan den dømte ikke fremsætte ny begæring, før der er forløbet 3 år fra kendelsens afsigelse. Når særlige omstændigheder taler derfor, kan justitsministeren tillade, at indbringelse for retten sker før udløbet af denne frist.

*Stk. 4.* Overtrædelse af de i henhold til stk. 1 og 2 meddelte pålæg straffes med hæfte eller med fængsel indtil 4 måneder.

## 25. kapitel.

### Forbrydelser mod liv og legeme.

§ 237. Den, som dræber en anden, straffes for manddrab med fængsel fra 5 år indtil på livstid.

§ 238. Dræber en moder sit barn under eller straks efter fødslen, og det må formodes, at hun har handlet i nød, af frygt for vanære eller under påvirkning af en ved fødslen fremkaldt svækkelse, forvirring eller rådvildhed, straffes hun med fængsel indtil 4 år.

*Stk. 2.* Er forbrydelsen ikke fuldbyrdet, og har handlingen ikke påført barnet skade, kan straf bortfalde.

§ 239. Den, som dræber en anden efter dennes bestemte begæring, straffes med fængsel indtil 3 år eller med hæfte ikke under 60 dage.

§ 240. Den, som medvirker til, at nogen berøver sig selv livet, straffes med bøde eller hæfte. Hvis handlingen foretages af egenyttige bevæggrunde, er straffen fængsel indtil 3 år.

§ 241. Den, som uagtsomt forvolder en andens død, straffes med hæfte eller bøde, under særlige omstændigheder med fængsel indtil 4 år.

**§ 242.**

**§ 243.** Med bøde eller hæfte indtil 3 måneder eller under skærpende omstændigheder med fængsel i samme tid straffes den, som indfører, tilvirker eller stiller til salg, samlet eller delt, genstande, der fremtræder som bestemt til seksuel hygiejne, men hvis væsentligste formål må antages at være afbrydelse af svangerskab. Udenfor foranstående bestemmelse falder lægers og hospitalers forsyning med instrumenter og lignende i kurativt øjemed.

**§ 244.** Den, som over vold mod eller på anden måde angriber en andens legeme, straffes for legemskrænkelse med bøde eller hæfte.

*Stk. 2.* Er den angrebne en frugtsommelig kvinde, eller har angrebet på grund af de benyttede redskabers eller midlers art eller de forhold, under hvilke det er udøvet, haft en særlig farlig karakter, kan straffen stige til fængsel i 2 år. Det samme gælder, når den udøvede vold i øvrigt har været særlig rå eller brutal.

*Stk. 3.* Har legemskrænkelsen haft skade på legeme eller helbred til følge, er straffen hæfte eller fængsel indtil 2 år, under særlig formildende omstændigheder bøde. Har mishandling fundet sted, er straffen hæfte eller fængsel indtil 2 år. Dersom handlingen har medført døden eller grov legemsbeskadigelse, kan straffen stige til fængsel i 6 år.

*Stk. 4.* Den, som over vold mod en sagesløs person eller på anden måde angriber hans legeme, straffes for overfald med fængsel indtil 2 år. Er den udøvede vold af mindre grov beskaffenhed, eller foreligger der forhold af undskyldende karakter, kan straffen nedsættes til hæfte; er den udøvede vold af ringe betydning, eller foreligger der særlig formildende omstændigheder, kan straf af bøde anvendes. Har voldshandlingen medført sådanne følger eller haft en sådan karakter, at den omfattes af bestemmelserne i stk. 2 eller 3, kan straffen stige til fængsel i 6 år.

*Stk. 5.* I de i stk. 1 nævnte tilfælde finder offentlig påtale ikke sted, medmindre alment hensyn kræver det.

**§ 245.** Den, som tilføjer en anden skade på legeme eller helbred, straffes for legemsbeskadigelse med hæfte eller med fængsel indtil 3 år, under særlig formildende omstændigheder med bøde.

*Stk. 2.* Under de i § 244, stk. 2 og 4, angivne omstændigheder, såvel som når legemsbeskadigelsen har været forbundet med mishandling eller har haft døden eller grov legemsbeskadigelse til følge, er straffen fængsel indtil 8 år.

**§ 246.** Tilføjer nogen en anden en sådan skade, at han mister eller lider væsentlig forringelse af syn, hørelse, taleevne eller forplantningsevne, at han bliver vanfør eller i høj grad vansiret, at han enten for bestandig eller for lang, ubestemt tid bliver uskikket til at udføre sine kaldspligter eller det daglige livs sysler, eller tilføjer han ham anden skade på legeme eller helbred af lige betydning, straffes han for grov legemsbeskadigelse med fængsel fra 1 til 12 år.

**§ 247.** Har den, som skal dommes efter § 244 eller § 245, tidligere for forsætligt legemsangreb, eller for nogen med forsætlig vold forbunden forbrydelse været dømt til frihedsstraf, kan straffen forhøjes med indtil det halve.

**§ 248.** Samtykke til et legemsangreb medfører, at straffen kan nedsættes, og at handlingen i det i § 244, stk. 1, omhandlede tilfælde ikke straffes.

*Stk. 2.* For legemsangreb under slagsmål, eller når den angrebne har øvet gengæld mod angriberen, kan straffen nedsættes og i de i § 244, stk. 1, omhandlede tilfælde bortfalde.

**§ 249.** Den, som uagtsomt tilføjer nogen betydelig skade på legeme eller helbred, der dog ikke falder ind under § 246, straffes med bøde eller hæfte. Påtale finder kun sted efter

den forurettedes begæring, medmindre al-  
mene hensyn kræver påtale.

*Stk. 2.* Den, som uagtsomt tilføjer nogen  
skade af den i § 246 angivne art, straffes med  
hæfte eller bøde, under skærpende omstæn-  
digheder med fængsel indtil 4 år.

**§ 250.** Den, som hensætter en anden i  
hjælpeløs tilstand eller forlader en under  
hans varetægt stående person i sådan til-  
stand, straffes med fængsel, der, når hand-  
lingen har medført døden eller grov legems-  
beskadigelse, under i øvrigt skærpende om-  
tændigheder kan stige til 8 år.

**§ 251.** En kvinde, der ved sin barnfødsel  
på uforvarlig måde nedsætter barnet for al-  
vorlig fare, straffes med hæfte, ikke under  
60 dage, eller med fængsel indtil 1 år. Straf-  
fen kan nedsættes eller bortfalde, hvis bar-  
net lever uden at have taget skade.

**§ 252.** Med hæfte eller med fængsel indtil  
4 år straffes den, der for vindings skyld,  
af grov kådhed eller på lignende hensynsløs  
måde volder nærliggende fare for nogens liv  
eller førlighed.

**§ 253.** Med bøde eller hæfte indtil 3 må-  
neder straffes den, som, uagtet det var ham  
muligt uden særlig fare eller opofrelse for  
sig selv eller andre, undlader

1) efter evne at hjælpe nogen, der er i  
øjensynlig livsfare, eller

2) at træffe de foranstaltninger, som af  
omstændighederne kræves til redning af  
nogen tilsyneladende livløs, eller som er på-  
budt til omsorg for personer, der er ramt  
af skibbrud eller anden tilsvarende ulykke.

**§ 254.** Med bøde eller hæfte indtil 3 må-  
neder straffes den, som forsætligt eller uagt-  
somt overlader barn under 15 år, sindssyg,  
åndssvag eller beruset person farligt våben  
eller springstof.

**§ 255.** Med bøde, hæfte eller med fængsel  
indtil 1 år straffes den mand, som modvillig  
unddrager sig fra at yde en af ham udenfor  
ægteskab besvangret kvinde den til hendes  
nedkomst fornødne hjælp, hvis hun derved  
kommer i nød.

*Stk. 2.* Undlader nogen, der er vidende om,  
at en til hans husstand hørende kvindes ned-  
komst er nær forestående, at yde hende den  
i denne anledning fornødne bistand, straffes  
han med bøde eller hæfte indtil 3 måneder.

**§ 256.**

**§ 257.**

**§ 258.**

**§ 259.**

## 26. kapitel.

Forbrydelser mod den personlige frihed.

**§ 260.** Med bøde eller hæfte eller med  
fængsel indtil 2 år straffes for ulovlig tvang  
den, som

1) ved vold eller ved trusel om vold, om  
betydelig skade på gods, om frihedsberøvelse  
eller om at fremsætte usand sigtelse for straf-  
bart eller ærerørigt forhold eller at åbenbare  
privatlivet tilhørende forhold tvinger nogen  
til at gøre, tåle eller undlade noget,

2) ved trusel om at anmelde eller åben-  
bare et strafbart forhold eller om at fremsæt-  
te sande ærerørige beskyldninger tvinger  
nogen til at gøre, tåle eller undlade noget,  
for så vidt fremtvingelsen ikke kan anses  
tilbørlig begrundet ved det forhold, som  
truslen angår.

**§ 261.** Den, som berøver en anden fri-  
heden, straffes med fængsel indtil 4 år eller  
under formildende omstændigheder med  
hæfte.

*Stk. 2.* Sker det for vindings skyld, eller  
har frihedsberøvelsen været langvarig eller  
bestået i, at nogen uberettiget holdes i for-  
varing som sindssyg eller åndssvag eller

bringes i fremmed krigstjeneste eller i fængenskab eller anden afhængighed i fremmed land, er straffen fængsel fra 1 til 12 år.

§ 262. Den, som ved grov usigtsomhed forvolder en frihedsberøvelse af den i § 261, stk. 2, nævnte art, straffes med bøde eller hæfte eller under skærpende omstændigheder med fængsel indtil 1 år.

Stk. 2. Påtale kan bortfalde efter den forrettedes begæring.

## 27. kapitel.

### Freds- og urekrænkelser.

§ 263. Med bøde, hæfte eller fængsel indtil 6 måneder straffes den, som uberettiget

- 1) bryder eller unddrager nogen et brev, telegram eller anden lukket meddelelse eller optegnelse eller gør sig bekendt med indholdet,
- 2) skaffer sig adgang til andres gemmer,
- 3) ved hjælp af et apparat hemmeligt aflytter eller optager udtalelser fremsat i enrum, telefonsamtaler eller anden samtale mellem andre eller forhandlinger i lukket møde, som han ikke selv deltager i, eller hvortil han uberettiget har skaffet sig adgang.

§ 264. Med bøde eller hæfte eller fængsel indtil 6 måneder straffes den, som uberettiget

- 1) skaffer sig adgang til fremmed hus eller andet ikke frit tilgængeligt sted,
- 2) undlader at forlade fremmed grund efter at være opfordret dertil.

Stk. 2. Begås det i stk. 1, nr. 1, nævnte forhold med forsæt til at skaffe sig eller gøre sig bekendt med oplysninger om forretnings- eller fabrikationsforhold eller med dokumenter eller optegnelser, kan straffen stige til fængsel indtil 4 år.

§ 264 a. Den, som uberettiget fotograferer personer, der befinder sig på et ikke frit tilgængeligt sted, straffes med bøde, hæfte eller fængsel indtil 6 måneder. Det samme gælder den, der ved hjælp af kikkert eller andet apparat uberettiget iagttager sådanne personer.

§ 264 b. Med bøde, hæfte eller fængsel indtil 6 måneder straffes personer, som virker eller har virket i offentlig tjeneste eller hverv, eller som i medfør af offentlig beskikkelse eller anerkendelse udøver eller har udøvet et erhverv, såvel som sådanne personers medhjælpere, når de røber privatlivet tilhørende hemmeligheder, der er kommet til deres kundskab ved udøvelsen af deres virksomhed, medmindre de har været forpligtede til at udtale sig eller har handlet i berettiget varetagelse af åbenbar almeninteresse eller af eget eller andres tarv. Det samme gælder, hvis de uberettiget udnytter sådan kundskab.

§ 264 c. De i §§ 263, 264, 264 a og 264 b indeholdte straffebestemmelser finder tilsvarende anvendelse på den, der uden at have medvirket til gerningen skaffer sig eller uberettiget udnytter oplysninger, som er fremkommet ved overtrædelsen.

§ 264 d. Med bøde, hæfte eller fængsel indtil 6 måneder straffes den, der uberettiget videregiver meddelelser eller billeder vedrørende en andens private forhold eller i øvrigt billeder af den pågældende under omstændigheder, der åbenbart kan forlanges unddraget offentligheden. Bestemmelsen finder også anvendelse, hvor meddelelsen eller billedet vedrører en afdød person.

§ 265. Den, der krænker nogens fred ved trods forud af politiet given advarsel at trænge ind på ham, forfølge ham med skriftlige henvendelser eller på anden lignende måde forulempe ham, straffes med bøde

eller hæfte eller under skærpende omstændigheder med fængsel indtil 6 måneder. En af politiet meddelt advarsel har gyldighed for 5 år.

**§ 266.** Den, som på en måde, der er egnet til hos nogen at fremkalde alvorlig frygt for eget eller andres liv, helbred eller velfærd, truer med at foretage en strafbar handling, straffes med bøde, hæfte eller med fængsel indtil 2 år.

**§ 266 a.** Med hæfte eller med fængsel indtil 1 år eller under formildende omstændigheder med bøde straffes den, der, uden at forholdet omfattes af §§ 136 og 266, offentligt fremsætter udtalelser, der tilstræber at fremkalde voldshandlinger eller hærværk.

**„§ 266 b.** Den, der offentligt eller med forsæt til udbredelse i en videre kreds fremsætter udtalelse eller anden meddelelse, ved hvilken en gruppe af personer trues, forhånes eller nedværdiges på grund af sin race, hudfarve, nationale eller etniske oprindelse eller tro, straffes med bøde, hæfte eller fængsel indtil 2 år.“

**§ 266 c.** Den, der, efter at en sag har fundet sin afgørelse, med hensyn til denne påny fremsætter de underkendte beskyldninger mod den samme person så hyppigt, at deres fremsættelse udarter til forfølgelse, straffes, når oplysningerne er egnet til at skade den pågældende i offentlighedens omdømme, med bøde eller hæfte.

**§ 267.** Den, som krænker en andens ære ved fornærmelige ord eller handlinger eller ved at fremsætte eller udbrede sigtelser for et forhold, der er egnet til at nedsætte den fornærmede i medborgernes agtelse, straffes med bøde eller hæfte.

**Stk. 2.** Er fornærmelsen fremsat mod nogen af de i § 119, stk. 2, nævnte personer i anledning af udførelsen af deres tjeneste eller hverv, uden at bestemmelserne i

straffelovens § 121 kommer til anvendelse, bliver dette ved straffens udmåling at betragte som en skærpende omstændighed, og straffen kan da stige til fængsel indtil 6 måneder.

**Stk. 3.** Ved straffens udmåling bliver det at betragte som en skærpende omstændighed, at fornærmelsen er fremsat i trykt skrift eller på anden måde, hvorved den får en større udbredelse, eller på sådanne steder eller til sådanne tider, at det i høj grad forøger det krænkende i ytringen.

**§ 267 a.** Har nogen på den i § 267, stk. 3, angivne måde fremsat en udtalelse, der indeholder en usandfærdig sigtelse mod en anden for forhold, der, hvis den var sand, ville gøre denne uværdig til at beklæde offentlige hverv, skal der, når den, der har fremsat sigtelsen, påstås idømt straf for ærekrænkelse, hverken ved afgørelsen af skyldspørgsmålet eller ved straffens fastsættelse kunne tages hensyn til påstand om, at den i samfundet i almindelighed gældende vurdering af sigtelsens utilborlighed ikke skal finde anvendelse.

**§ 268.** Er en sigtelse fremsat eller udbredt mod bedre vidende, eller har gerningsmanden savnet rimelig grund til at anse den for sand, straffes gerningsmanden for bagvaskelse med hæfte eller med fængsel indtil 2 år. Er sigtelsen ikke fremsat eller udbredt offentligt, kan straffen under formildende omstændigheder gå ned til bøde.

**§ 269.** En sigtelse er straffri, når dens sandhed bevises, såvel som når den, der i god tro fremsætter sigtelsen, har været forpligtet til at udtale sig eller har handlet til berettiget varetagelse af åbenbar almeninteresse eller af eget eller andres tarv.

**Stk. 2.** Straf kan bortfalde, når der oplyses omstændigheder, som gav føje til at anse sigtelsen for sand.



§ 270. Er sigtelsens fremsættelse ved sin form utilbørlig fornærmende, kan straf efter § 267, stk. 1, anvendes, selv om sandhedsbevis føres; det samme gælder, såfremt gerningsmanden ikke har haft rimelig anledning til at fremsætte fornærmelsen.

Stk. 2. Dersom den fornærmede alene nedlægger påstand om straf efter denne paragraf, tilstedes bevis for sigtelsens sandhed ikke ført, medmindre almene hensyn afgørende taler derfor.

§ 271. Bevis tilstedes ikke ført for en strafbar handling, for hvilken den, som sigtes, ved endelig dom i ind- eller udland er frikendt.

Stk. 2. Sandhedsbevis for en pådomt strafbar handling fritager ikke for straf, når den fornærmede henset til handlingens karakter, tidspunktet, da den blev begået, og hans forhold i øvrigt havde rimeligt krav på, at det pågældende forhold ikke nu blev fremdraget.

§ 272. Straf efter § 267 kan bortfalde, når handlingen er frenkaldt ved utilbørlig adfærd af den forurettede, eller denne har øvet gengæld mod fornærmeren.

§ 273. Er en ærefornærmende sigtelse ubeføjet, bliver der efter den fornærmedes påstand i domsslutningen at optage en bemærkning herom.

Stk. 2. Den, som kendes skyldig i en ærefornærmende sigtelse, kan efter den fornærmedes påstand tilpligtes til ham at udrede en af retten fastsat sum til bestridelse af omkostningerne ved kundgørelse i en eller flere offentlige tidender enten af domsslutningen alene eller tillige af domsgrundene.

§ 274. Den, som fremsætter eller udbreder ærefornærmende udtalelser mod en afdød, straffes med bøde eller, hvis bøgveskelse foreligger, med hæfte.

Stk. 2. Ærefornærmende udtalelser, der fremsættes mod nogen 20 år efter hans død, kan kun påtales, når den i § 268 nævnte betingelse foreligger.

§ 275. Forbrydelserne i dette kapitel er undergivet privat påtale. Dette gælder dog ikke dem, der er nævnt i §§ 266, 266 a og 266 b.

Stk. 2. I de i §§ 263-265 nævnte tilfælde kan offentlig påtale ske, når den forurettede anmoder herom. Det samme gælder, når nogen, der virker eller på den tid, hvorom talen er, virkede i offentlig tjeneste eller hverv, sigtes for et forhold, der kan medføre eller kunne have medført stillingens eller hvervets fortabelse, samt når en sigtelse fremsættes i navnløs eller med urigtigt eller opdigtet navn forsynet skrivelse."

§ 275 a. Sager, hvorunder der gøres ansvar gældende efter bestemmelserne i §§ 267 og 268, bør fremmes med størst mulig hurtighed.

## 28. kapitel.

### Berigelsesforbrydelser.

§ 276. For tyveri straffes den, som uden besidderens samtykke borttager en fremmed rørlig ting for at skaffe sig eller andre uberettiget vinding ved dens tilegnelse. Med rørlige ting sidestilles her og i det følgende en energimængde, der er frenstillet, opbevaret eller taget i brug til frembringelse af lys, varme, kraft eller bevægelse eller i andet økonomisk øjemed.

§ 277. For ulovlig omgang med hittegods straffes den, som for derigennem at skaffe sig eller andre uberettiget vinding tilegner sig en fremmed rørlig ting, som ikke er i nogens varetægt, eller som ved ejerens forglemmelse eller på lignende tilfældig måde er kommet i gerningsmandens varetægt.

§ 278. For underslud straffes den, som for derigennem at skaffe sig eller andre uberettiget vinding

1) tilegner sig en fremmed rørlig ting, der er i hans varetægt, uden at forholdet falder ind under § 277,

2) fragår modtagelsen af pengelan eller andet lån til eje eller af en ydelse, for hvilken der skal svares vederlag.

3) uretmæssig forbruger ham betroede penge, selv om han ikke var forpligtet til at holde disse afsondrede fra sin egen formue.

§ 279. For bedrageri straffes den, som, for derigennem at skaffe sig eller andre uberettiget vinding, ved retsstridig at fremkalde, bestyrke eller udnytte en vildfarelse bestemmer en anden til en handling eller undladelse, hvorved der påføres denne eller nogen, for hvem handlingen eller undladelsen bliver afgørende, et formuetab.

§ 280. For mandatsvig straffes, for så vidt forholdet ikke falder ind under §§ 276-279, den, som for derigennem at skaffe sig eller andre uberettiget vinding påfører en anden formuetab

1) ved misbrug af en for ham skabt adgang til at handle med retsvirkning for denne eller

2) ved i et formueanliggende, som det påhviler ham at varetage for den anden, at handle mod dennes tarv.

§ 281. For afpresning straffes, for så vidt forholdet ikke falder ind under § 288,

1) den, som, for derigennem at skaffe sig eller andre uberettiget vinding, truer nogen med vold, betydelig skade på gods eller frihedsberøvelse, med at fremsætte usandsigtelse for strafbart eller ærerørigt forhold eller åbenbare privatlivet tilhørende forhold,

2) den, som truer nogen med at anmelde eller åbenbare et strafbart forhold eller med at fremsætte sande ærerørige beskyldninger for derigennem at skaffe sig eller andre en vinding, der ikke er tilborlig begrundet ved det forhold, som har givet anledning til truslens fremsættelse.

§ 282. For åger straffes den, som udnytter nogens nød, enfoldighed, uerfarenhed eller et overfor ham bestående afhængighedsforhold til i en retshandel at opnå eller betinge en ydelse, der står i åbenbart misforhold til modydelsen, samt den, som efter med kendskab til retshandelens beskaffenhed at have erhvervet et på en sådan retshandel grundet krav gør dette gældende eller overdrager det til en anden.

§ 283. For skyldnersvig straffes den, som for derigennem at skaffe sig eller andre uberettiget vinding

1) afhænder, pantsætter eller på anden måde råder over ham tilhørende gods, hvorover trediemand har erhvervet en rettighed, med hvilken handlingen er uforenelig,

2) efter at hans bo er taget under konkursbehandling, eller forhandling om tvangsakkord udenfor konkurs er åbnet, foretager handlinger, der går ud på, at boets ejendele og fordringer ikke kommer fordringshaverne til gode,

3) ved falske foregivender, forstikkelse, proformare-handler, betydelige gaver, uformodsmæssigt forbrug, salg til underpris, betaling af eller sikkerhedsstillelse for uforfaldne gældsposter eller på anden lignende måde unddrager sine ejendele eller fordringer fra at tjene sine fordringshavere eller nogen enkelt af disse til fyldestgørelse.

Stk. 2. Er handlinger af den under nr. 3 angivne art foretaget til begunstiggelse af en fordringshaver, bliver denne dog kun at straffe, hvis han på en tid, da han forud-så, at skyldnerens konkurs eller betalingsstandsning var umiddelbart forestående, har bestemt skyldneren til at yde ham sådan begunstiggelse.

§ 284. For hæleri straffes den, som modtager eller skaffer sig eller andre del i en ved tyveri, ulovlig omgang med hittegods, under-slæb, bedrageri, mandatsvig, afpresning, skyldnersvig eller roveri erhvervet vinding,

samt den, som ved fordølgelse, hjælp til afhændelse eller på lignende måde virker til at sikre en anden udbyttet af en sådan forbrydelse.

§ 285. De i §§ 276, 278-281 og 283 nævnte forbrydelser samt hæleri med hensyn til disse og med hensyn til røveri straffes med fængsel indtil 2 år, i gentagelsestilfælde 3 år. I de i § 283, stk. 2, omhandlede tilfælde kan straffen såvel for skyldneren som for den begunstigede fordringshaver gå ned til hæfte.

Stk. 2. Ulovlig omgang med hittegods samt hæleri med hensyn hertil straffes med bøde, hæfte eller med fængsel indtil 2 år.

Stk. 3. Åger straffes med hæfte eller med fængsel indtil 2 år.

§ 286. Er et tyveri af særlig grov beskaffenhed, såsom på grund af den måde, hvorpå det er udført, eller fordi det er udført af flere i forening eller under medtagelse af våben eller andet farligt redskab eller middel, eller på grund af de stjalne genstandes betydelige værdi eller de forhold, under hvilke de befandt sig, såvel som når tyverier er begået i større antal, kan straffen stige til fængsel i 6 år.

Stk. 2. Straffen for underslæb, bedrageri, mandatsvig og skyldnersvig kan, når forbrydelsen er af særlig grov beskaffenhed, eller når et større antal forbrydelser er begået, stige til fængsel i 8 år.

Stk. 3. Under tilsvarende omstændigheder kan straffen for afpresning, åger og hæleri stige til fængsel i 6 år.

§ 287. Er nogen af de i § 276 eller §§ 278-284 nævnte forbrydelser af særlig ringe strafværdighed på grund af de omstændigheder, hvorunder handlingen er begået, de tilvendte genstandes eller det liden formuetabs ringe betydning eller af andre grunde, kan straffen nedsættes til hæfte eller bøde og under i øvrigt formildende omstændigheder bortfalde.

Stk. 2. Ved ulovlig omgang med hittegods eller ved hæleri med hensyn hertil kan

straffen under formildende omstændigheder bortfalde.

§ 288. For røveri straffes med fængsel fra 6 måneder til 10 år den, som for derigennem at skaffe sig eller andre uberettiget vinding ved vold eller trusel om øjeblikkelig anvendelse af sådan

1) fratager eller aftvinger nogen en fremmed rørlig ting,

2) bringer en stjålet ting i sikkerhed eller

3) tvinger nogen til en handling eller undladelse, der medfører formuetab for den overfaldne eller nogen, for hvem denne handler.

Stk. 2. Har røveriet haft en særlig farlig karakter, kan straffen stige til fængsel i 10 år.

§ 289.

§ 290. Skyldnersvig, hvorved ingen særlig sikret ret er krænket, påtales kun, når nogen forurettet begærer det, eller dersom udlægsforretning er påfulgt uden at have ført til fordringshaverens dækning, konkurs er indtrådt, forhandling om tvangsakkord udenfor konkurs er åbnet, eller konkursbegæring er nægtet fremme på grund af boets utilstrækkelighed.

Stk. 2. Ved tyveri, ulovlig omgang med hittegods, underslæb, bedrageri og hæleri, forøvet mod nogen af den skyldiges nærmeste, samt i de i § 287 nævnte tilfælde kan påtale bortfalde, når den forurettede begærer det.

## 29. kapitel.

### Andre strafbare formuekrænkelser.

§ 291. Den, som ødelægger, beskadiger eller bortskaffer ting, der tilhører en anden, straffes med bøde, hæfte eller med fængsel indtil 1 år.

Stk. 2. Øves der hærværk af betydeligt omfang, eller er gerningsmanden tidligere fundet skyldig efter nærværende paragraf eller efter §§ 180, 181, 183, stk. 1 og 2, 184, stk. 1, 193 eller 194, kan straffen stige til fængsel i 4 år.

**Stk. 3.** Forvoldes skaden under de i stk. 2 nævnte omstændigheder af grov uagtsomhed, er straffen bøde, bæfte eller fængsel indtil 6 måneder.

**§ 292.** Den, der ved at odelægge, beskadige eller bortskaffe sine ejendele unddrager dem fra at tjene sine fordringshavere eller nogen enkelt af disse til fyldestgørelse, straffes med bøde, bæfte eller med fængsel indtil 1 år.

**Stk. 2.** Bestemmelserne i § 290, stk. 1, finder her tilsvarende anvendelse.

**§ 293.** Den, som uberettiget bruger en ting, der tilhører en anden, straffes med bøde, bæfte eller fængsel indtil 1 år. Under skærpende omstændigheder, navnlig når tingen ikke bringes tilbage efter brugen, kan straffen stige til fængsel i 2 år.

**Stk. 2.** Den, som lægger hindringer i vejen for, at nogen udøver sin ret til at råde over eller tilbageholde en ting, straffes med bøde eller bæfte eller under skærpende omstændigheder med fængsel indtil 6 måneder.

**§ 294.** Den, som ulovligt tager sig selv til rette, straffes med bøde.

**§ 295.** Den, som i ferske vande eller på søterritoriet i strid med privates eller det offentliges ret foretager inddæmning eller anbringer faste indretninger, straffes med bøde eller bæfte indtil 3 måneder.

**§ 296.** Med bøde, bæfte eller med fængsel indtil 2 år straffes den, som, uden at betingelserne for at anvende § 279 foreligger,

1) udspreder lognagtige meddelelser, hvorved prisen på varer, værdipapirer eller lignende genstande kan påvirkes,

2) gør urigtige eller vildledende angivelser angående aktieselskabers, andelsselskabers eller lignende foretagenders forhold gennem offentlige meddelelser, i beretninger, regnskabsopgørelser eller erklæringer til generalforsamlingen eller nogen selskabsmyndig-

hed, ved anmeldelse til handelsregistret eller aktieselskabsregistret eller i indlydelse til dannelse af sådanne selskaber eller udbud af andele i dem,

3) overtræder de for aktieselskaber eller andre selskaber med begrænset ansvar gældende bestemmelser med hensyn til udfærdigelse af aktiebreve, andelsbeviser eller interimsbeviser, anvendelse af overskud, udbetaling af udbytte og tantieme eller tilbagebetaling af indskud.

**Stk. 2.** Begås de under nr. 2 og 3 nævnte handlinger af grov uagtsomhed, er straffen bøde eller under skærpende omstændigheder bæfte.

**§ 297.** Med bøde straffes den, som uden for de i § 296 nævnte tilfælde i dokumenter, forretningsbreve, cirkulærer eller bekendtgørelser mod bedre vidende gør urigtige angivelser om det af ham bestyrede eller repræsenterede selskabs økonomiske stilling.

**§ 298.** Med bøde, bæfte eller med fængsel indtil 6 måneder straffes den, som, uden at betingelserne for at anvende § 279 foreligger,

1) ved urigtige foregivender angående betalingsevnen skaffer sig eller andre lån eller kredit med den følge, at formuetab dermed påføres,

2) ved forbrug af forudbetalt vederlag sætter sig ud af stand til at levere modytelsen,

3) bortfjerner sig uden at betale logi, foræring, befordring eller anden ydelse, ved hvilken det har været en kendelig forudsætning, at betaling erlægges forinden bortfjernelsen,

4) uden erlæggelse af den fastsatte betaling tilsniger sig adgang til forestilling, udstilling eller forsamling eller til befordring med offentligt samfærdselsmiddel eller til benyttelse af anden almentilgængelig indretning.

§ 299. Med bøde, hæfte eller med fængsel indtil 6 måneder straffes den, som, uden at betingelserne for at anvende § 280 foreligger,

1) i et formueanliggende, som det påhviler ham at varetage for en anden, ved tilside sættelse af sin pligt påfører denne et betydeligt formuetab, som ikke erstattes inden dom i første instans,

2) ved varetagelse af en andens formueanliggender for sig selv eller andre af tredjemand modtager, fordrer eller lader sig tilsige en formuefordel, hvis modtagelse skal holdes skjult for den, hvis anliggende modtageren varetager, såvel som den, der yder, lover eller tilbyder sådan fordel.

§ 300. Med fængsel indtil 1 år, med hæfte eller under formildende omstændigheder med bøde straffes

1) den, som på en tid, da han indser eller burde indse, at han er ude af stand til at fyldestgøre sine fordringshavere, betydeligt forværrer sin formuestilling ved stiftelse af ny gæld eller betaler eller stiller sikkerhed for betydelige forfaldne gældsposter,

2) den, som påfører sine fordringshavere betydeligt tab ved ødsel levemåde, ved spil, ved vovelige foretagender, der ikke står i forhold til hans formue, ved i høj grad uordentlig forretningsførelse eller anden let-sindig adfærd,

3) den skyldner og tillidsmand, som ved afgivelse af de til åbning af forhandling om tvangsakkord udenfor konkurs fornødne erklæringer giver urigtige oplysninger eller gør sig skyldig i grov skodesløshed.

Stk. 2. Påtale finder kun sted under de i § 290, stk. 1, angivne betingelser.

§ 301. Med bøde eller hæfte indtil 3 måneder straffes den, som forsætligt eller uagtsomt undlader at efterkomme en ham påhvilende pligt til at erklære sig eller et selskab, for hvis ledelse han har ansvaret, fallit.

§ 302. Med bøde eller hæfte straffes den, der undlader at føre forretningsbøger, som det ifølge lov påhviler ham at føre, eller gør sig skyldig i grove uordener med hensyn til førelsen af sådanne bøger eller ved den ved lov foreskrevne opbevaring af disse eller deres bilag.

§ 303. Den, som udviser grov uagtsomhed ved at tilforhandle sig eller på anden lignende måde modtage ting, der er erhvervet ved en berigelsesforbrydelse, straffes med bøde eller hæfte. I gentagelsestilfælde, samt når den skyldige tidligere har været dømt for en berigelsesforbrydelse, kan straffen stige til fængsel i 6 måneder.

§ 304. Med bøde eller hæfte straffes den, som i tilfælde, hvor afgørelse om et formueanliggende træffes ved afstemning, skaffer sig eller andre adgang til uberettiget at deltage i denne eller til at afgive flere stemmer, end der tilkommer ham, eller bevirker, at afstemningen forvanskes.

Stk. 2. På samme måde straffes den, som ved afstemninger i et konkurs- eller gældsfragøvelsesbo eller under forhandling om tvangsakkord udenfor konkurs ved usande foregivender påvirker stemmegivningen eller yder, lover eller tilbyder, modtager, fordrer eller lader sig tilsige formuefordel for at stemme i en bestemt retning eller for at undlade at stemme.

§ 305. De i § 291, stk. 1 og 3, § 298 og § 299 omhandlede lovovertrædelser påtales kun efter den forurettedes begæring, medmindre almene hensyn kræver påtale.

Stk. 2. De i § 293, stk. 2, og § 294 omhandlede lovovertrædelser er undergivet privat påtale.